Prèkè

Zal HACHA het bijltje er bij neerleggen?

Amigoe

VANDAAG

GEORGE CURIEL ...aalmoes...

* Bouterse:voorbereiding inval vanuit Guyana p.1
* George Curiel: ontwikkelingshulp is geen aalmoes p.3
* Straf voor betrokkenen dood marinier p.5
* SU behoudt wereldtitels schaken p.7
* Nieuwe onderwijsbond een feit p.11

101STE JAARGANG — NO.: 53

VRIJDAG 2 MAART 1984

Nieuws in vogelvlucht

MOSKOU — Het blijft maar raden met die Russen. Maar toen gisteravond Mikhail S. Gorbachev een belangrijke toespraak hield, kon daaruit worden afgeleid, dat hij momenteel de tweede man is in het Kremlin. Samen met de huidige partij- leider Tsjernenko is hij naar boven geklommen.

*****

QUITO — De regering van Ecuador heeft besloten bepaalde import- beperkende maatregelen op te heffen. Het besluit is genomen, omdat verboden import- goederen tegen enorm hoge prijzen op de zwarte markt te koop waren. De opheffing van de beperkende maatregelen geldt overigens alleen maar voor een paar noodzakelijke produkten.

*****

DEN HAAG — In Nederlandse regerings- kringen gaan steeds meer stemmen op om het aantal op Nederlands grondgebied te stationeren, Amerikaanse kruis- raketten enigszins terug te brengen. De NAVO heeft echter laten weten, dat Nederland vier jaar geleden al had toegezegd 48 kruis- raketten op Nederlandse bodem te zullen plaatsen. Een wijziging van Nederlands besluit zal daarom eventueel eerst in NAVO- verband moeten worden besproken.

*****

LA PAZ — Een oud- generaal uit het Boliviaanse leger is vandaag onder huis- arrest geplaatst, nadat hij kritiek had geleverd op de regering en opgeroepen tot een"krachtig landsbestuur." Daar het de laatste tijd in Bolivia wemelt van de geruchten over een op handen zijnde staatsgreep, besloot de regering de oud- generaal zijn vrijheid gedeeltelijk te ontnemen.

*****

FORT LAUERDALE — In het zuiden van Florida zal een medisch centrum worden opgericht, dat zo ongeveer het grootste van de wereld moet worden. Constructie en inrichting zullen twee miljard dollar gaan kosten. Omdat het centrum zich ook sterk zal richten op de behandeling van buitenlandse patienten, zijn de plannen gisteren in negen steden van drie continenten bekend gemaakt.

*****

WINDHOEK — Zuid- Afrika schijnt op het punt te staan zijn troepen volledig uit zuid- Angola terug te trekken. Zuid- Afrika heeft er lange tijd troepen gestationeerd gehouden om te voorkomen, dat vanuit Angola sabotage- daden werden gepleegd op Zuid- Afrikaanse personen en eigendommen. Het besluit is een gevolg van een "historische overeenkomst", waarbij het zwarte Angola van haar zijde heeft toegezegd te zullen proberen de guerrilla's tegen te houden.

*****

PARIJS — Secretaris- generaal Amadou Mahtar M'Bow heeft erin toegestemd, dat een Amerikaanse congres- commissie de interne werkwijze van de UNESCO doorlicht. De VS hebben gezegd zich uit deze organisatie te zullen terugtrekken, maar het congres wil zich er eerst zelf van overtuigen, dat UNESCO inderdaad een "speelbal van het communisme" is geworden, zoals president Reagan heeft beweerd.

*****

PARIJS — Duizenden Franse mijnwerkers zijn vandaag naar Parijs getrokken om te protesteren tegen de intrekking van regerings- subsidies aan de mijnbouw- industrie. Er is vandaag gestaakt door bank- employees en bij het openbaar vervoer. De werknemers bij deze bedrijven willen van inleveren niets weten. Ook bij Air France broeit het en is voor 8 maart een staking uitgeroepen.

*****

WASHINGTON — De VS hebben gisteren op hun proef- terrein in Nevada weer een kern- bom tot ontploffing gebracht. Het was de eerste kern- proef sedert 15 februari, toen veertien mensen gewond raakten door vallend gesteente. Een deel van de woestijn was toen ingestort. De explosie van gisteren had een kracht van 150.000 ton, elf keer zwaarder dan die welke op de Japanse stad Hiroshima werd geworpen.

*****

SEOEL - De Zuid- Koreaanse regering heeft vandaag 1.176 personen hun vrijheid hergeven. Onder de vrijgelatenen bevonden zich 159 studenten, die politieke gevangen waren. Tot de overige vrijgelatenen behoorden ook gewone misdadigers. De massale amnestie werd verleend wegens de derde verjaardag van de installatie van president Chun Doo-Wan.

*****

BONN — In West-Duitsland zijn er momenteel ongeveer 2,5 miljoen werklozen, iets meer dan tien procent van de beroeps- bevolking. De autoriteiten zeggen, dat de werkloosheid een "stabiel karakter" heeft gekregen. In diverse bedrijven is werktijd- verkorting toegepast, in andere zijn werknemers met vervroegd pensioen gegaan.

*****

Ondanks economische malaise

Brazilië blijft samba dansen

RIO DE JANEIRO — Het wordt dit jaar grootser dan ooit, elke Braziliaan is daarvan overtuigd. Het reeds beroemdste carnaval ter wereld heeft ook dit jaar weer kosten noch moeite gespaard dit traditioneel terugkerende festijn op werkelijk grandiose wijze te vieren.

Het is de tijd, waarin de Braziliaan zich niet druk maakt om de inflatie van 200 procent die hem in een financiele wurggreep houdt, noch om de werkloosheid die miljoenen zonder inkomsten laat, noch om de grootste schuld ter wereld die een land bezit: in totaal 96.500 miljoen dollar (meer dan 173.000 miljoen Antilliaans). Carnaval is er en hij zal gevierd worden ook !

Morgen gaat hij van start en gaat door tot de ochtend van de volgende week woensdag, de dag waarop de vasten- tijd begint.

"Het wordt een spektakel, dat de toeristen nooit meer zullen vergeten", zegt Tania Fayal, de coordinatrice van de activiteiten. En gelijk heeft ze ! Opnieuw is de enorm brede en lange avenue waar de feeërieke, bijna eindeloze stoet langs trekt, feestelijk versierd en verlicht. Een bepaald gedeelte ervan is dit jaar omgetoverd tot een "blijvend carnavals- monument", de Sambodromo genaamd, gemaakt door de beroemde architect Oscar Niemeyer, die ook de hoofdstad Brasilia ontwierp. Vanuit de hoogte heeft men een pracht- zicht op alles wat langs komt. Het is trouwens alleen voor de rijken betaalbaar, want de entree kost 100 dollar en geimporteerde whiskey 150 dollar per fles.

De minder goed bedeelden kunnen overal elders langs de route terecht. Aan de twee zijden van de avenue is er plaats voor 100.000 mensen.

De optocht is overigens niet de enige activiteit. Er zijn in totaal 96 plaatsen in Rio, waar groots gefeest wordt: in parken en pleinen en club- gebouwen. Nergens wordt entree geheven, iedereen is welkom.

De samba- scholen staan klaar. Beter, mooier en bonter uitgedost dan ooit. Brazilië zal de samba blijven dansen en de drukkende lasten van het leven gedurende vier dagen van het jaar totaal vergeten.

MILITAIRE BIJSTAND STAAT WEER CENTRAAL

Vredeskorps er ook aktief bij betrekken

Nieuw plan VS voor opbouw Midden-Amerika

WASHINGTON — In navolging van het "Caribbean Basin Initiative" en op advies van de commissie- Kissinger heeft de regering- Reagan besloten tot het instellen van een "Central American Democracy, Peace and Development Initiative", teneinde de Midden- Amerikaanse landen gedurende de komende vijf jaar zowel economisch als militair bij te staan en tot ontwikkeling te brengen. Het programma kost in totaal 8.000 miljoen dollar, wel een kapitaal verschil met de schamele 370 miljoen, die via het CBI voor het Caraibisch gebied beschikbaar is gesteld. Er is echter een alles- overheersend verschil: Cuba wroet in Midden- Amerika op grote schaal en minder in de Cariben.

Het nieuwe Midden- Amerika- plan beoogt vooral de activiteiten te vergroten van het Amerikaanse Vredes- korps, dat zal moeten zorgen voor het opheffen van het analfabetisme in Midden- Amerika. Ook zullen de Midden- Amerikaanse volkeren technieken worden bijgebracht op diverse gebieden, waardoor ze in staat worden gesteld voor zichzelf een beter bestaan op te bouwen.

Het voorstel van de regering- Reagan is voor een belangrijk deel een uitvloeisel van de adviezen, die zijn verstrekt door de commissie- Kissinger. Deze oud- minister van buitenlandse zaken staat als een havik bekend. Vandaar dat hij in zijn voorstellen diverse militaire aspecten heeft verwerkt, met de bedoeling de pro- VS gerichte, Midden- Amerikaanse landen veel sterker te bewapenen en uit te rusten. Maar juist dit militaire aspect is diverse leden van het Amerikaanse Congres in het verkeerde keelgat geschoten. Het is daarom lang niet zeker of de militaire hulp, die de regering- Reagan voor de jaren 1985 - 1989 aan het Congres vraagt voor toewijzing aan Midden- Amerika, ook in hun totaliteit zullen worden toegewezen.

Anders is het gesteld met de adviezen over een aanzienlijke uitbreiding van het Vredeskorps. Dat moet voor Midden- Amerika, aldus de commissie- Kissinger, worden uitgebreid van de huidige 625 tot een totaal van 3.000 man. De regering- Reagan gaat vanwege het kostenaspect niet zover, maar heeft wel aan het Congres gevraagd toe te stemmen in een uitbreiding van het Vredes- korps tot 1.500 personen. Die zullen ook worden gerecruteerd uit Spaans- sprekende delen van de VS, waartoe speciale aanmeldings- en opleidings- centra zullen worden opgericht.

De commissie- Kissinger en de regering- Reagan zijn het erover eens, dat het analfabetisme in Midden- Amerika met alle ten dienste staande middelen moet worden bestreden. In zijn rapport zegt de commissie, dat de volwassen bevolking van Guatemala voor 55 procent uit analfabeten bestaat, die van Honduras voor 40 procent en die van El Salvador voor 27 procent. Gewezen wordt op het sterk- gedaalde analfabeten- cijfer in Nicaragua, waar nu 95 procent van de bevolking kan lezen en schrijven. De commissie laat niet na sterk de nadruk te leggen op het feit, dat Cubaanse leraren dit opmerkelijke feit in Nicaragua hebben weten te bewerkstelligen.

Het antwoord van de VS is daarom: een naar Cubaans model leraren- korps opleiden en afvaardigen naar Midden- Amerika. "Als we dat niet doen, ontstaan weer nieuwe generaties analfabeten", aldus de regering- Reagan.

De kosten voor het geintensiveerde Vredes- korps- programma worden voor 1985 — 1989 geraamd op 112,1 miljoen dollar.

Het Congres zal hiermee weinig moeite hebben. Het Vredeskorps is al actief werkzaam in diverse landen van de wereld en telt een totaal van 5.200 getrainde vrijwilligers, die in 59 derde wereld- landen actief zijn. Maar er bestaat wel kritiek op de grote militaire hulp, die aan training en bewapening van de pro- Amerikaanse regeringen in Midden- Amerika zal worden verstrekt via het "Central American Democracy, Peace and Development Initiative."

Er is niet bekend gemaakt hoeveel het militaire deel van het nieuwe plan zal kosten. Maar aangenomen wordt, dat zeker twee- derde van de aangevraagde 8.000 miljoen dollar militaire hulp- verlening betreft. En hiermee heeft de regering- Reagan opnieuw aangetoond de werkelijke problemen van Midden- Amerika - ondanks alle moeite - nog steeds niet te begrijpen.

Britten doen mee aan Airbus-project

LONDEN — Groot- Brittannië gaat deelnemen aan de ontwikkeling van het nieuwe Airbus- vliegtuig van het type A-320. Daarmee is de weg vrijgemaakt voor de start van het project waaraan eerder de andere drie landen die zijn aangesloten bij het Airbus- consortium, West- Duitsland, Frankrijk en Spanje, hun deelneming toezegden.

De Britten zullen leningen tot een bedrag voor 250 miljoen pond (750 miljoen gulden Ant. crt.) verstrekken aan de Britse vliegtuig- fabriek Aerospace dat de vleugels van het vliegtuig voor zijn rekening neemt. Het toestel, dat in 1988 gebruiksklaar moet zijn, krijgt 150 zitplaatsen. Volgens de bouwers zal de A-320 44 procent minder brandstof verbruiken dan de huidige generatie vliegtuigen voor de middenafstand. Men hoopt daarmee de Amerikaanse concurrentie de loef af te steken.

BEIROET — Met de contouren van de Libanese hoofdstad Beiroet op de achtergrond, schepen de Amerikaanse mariniers zich in op hun schepen vóór de kust. President Reagan vond het beter zijn troepen niet meer in Libanon te laten verblijven. In de VS was intussen grote tegenstand ontstaan tegen het "gebruiken als schietschijf" van de mariniers.

Intussen hebben Italië en Groot- Brittannië hun eenheden uit de in Libanon gestationeerde vredes- macht van de Verenigde Naties teruggetrokken. Frankrijk overwoog vandaag hetzelfde te doen, nadat de Sovjet- Unie in de Veiligheids- raad het veto had uitgesproken over de beslissing, dat er een nieuwe vredes- macht voor Libanon moest worden samengesteld.

Hond bijt zijn baas dood

KEULEN — In Keulen heeft een politiehond zijn baas doodgebeten. Dat gebeurde toen de 41-jarige agent met het dier, dat hij sinds enkele weken in training had, langs de Rijn wandelde. De hond wierp zich plotseling op zijn instructeur, die een 15-jarige ervaring in het opleiden van politiehonden had en beet hem in zijn nek, gelaat en armen. De man overleed voordat een ambulance arriveerde. Collega's van het slachtoffer schoten de hond, een Rottweiler, ter plaatse dood.

Volgens legerleider Bouterse:

Inval vanuit Frans Guyana voorbereid

PARAMARIBO/DEN HAAG — In Suriname zijn twee personen gearresteerd die er van verdacht worden contacten te onderhouden met een "vrij grote groep" die zich sinds begin januari in het buurland Frans Guyana voorbereidt op een inval in Suriname. Dit heeft legerleider Desi Bouterse gisteren verklaard op een bijeenkomst van de volksmilitie. Het staatspersbureau SNA heeft dit later op de dag bekend gemaakt.

Als namen van de medeplichtingen noemde Bouterse Plein en Brewster. "Volgens hem staan de "contra-revolutionairen en huurlingen" in Frans Guyana onder leiding van ex-militairen die worden geassisteerd door vier huurlingen. Hun nationaliteit heeft de bevelhebber niet genoemd.

Bouterse noemde wel de namen van ex-luitenant Roy Bottse, die zich volgens hem vorige week vrijdag bij de groep voegde, van Oord die behoorde tot de lijfwacht van wi len majoor Roy Horb en de ex-politieman Rack. In november 1983 zijn drie broers Gobardhan gearresteerd op de verdenking dat zij een staatsgreep voorbereidden. Zij zitten nog steeds in voorarrest.

Volgens Bouterse houden de veelvuldige brandstichtingen van de afgelopen weken verband met de ophanden zijnde inval. Naar zijn mening zijn de brandstichtingen het werk van eenheden die door de "contra's" zijn opgezet. Hij zei dat met de brandstichtingen het likwideren van personen gepaard moest gaan.

De legerleider verklaarde dat de dreiging van een invasie vanuit Frans Guyana serieus is, en hij riep de militie op tot waakzaamheid. Het Surinaamse ministerie van Buitenlandse Zaken heeft de Franse vertegenwoordiger in Paramaribo op de hoogte gesteld van de activiteiten in Frans Guyana.

Naar telefonisch van zegslieden in Paramaribo is vernomen is al sinds het begin van de week sprake van verhoogde militaire activiteit in Suriname. 's Nachts patrouilleren pantserwagens in de straten van Paramaribo, terwijl op de Suriname-rivier patrouilles worden uitgevoerd.

Bevrijdingsraad-voorzitter Chin A Sen noemde in een eerste reactie de beschuldiging van Bouterse, dat de raad geld van de CIA heeft gekregen, "absurd". Verder zei hij geen plannen te hebben, zijn ambities te verleggen. "Ik heb geen andere ambitie dan het verzet te leiden. Ons principe blijft overeind. Dat behelst herstel van de democratie en de rechtsstaat in Suriname", aldus de oud-president en -premier.

Britse regering betaalt werknemers afkoopsom

Geen vakbond in geheim centrum

LONDEN — Ondanks alle verzet van de vakbonden heeft de Britse regering zijn zin doorgevoerd: er komt geen vakbond in het geheime afluister- centrum in de stad Cheltenham. Bijna 90 procent van de employees van het centrum heeft beslist in te gaan op het aanbod van de regering een "afkoop- som" van bijna 3.000 gulden (Ant. crt.) te aanvaarden, in ruil waarvoor deze werknemers ervan af zien verder lid te blijven van de vakbond. Ruim 250 employees blijven lid van de al opgerichte bond. "Als er onder hen ontslagen vallen, komen er grote moeilijkheden", zo meldde de vakcentrale Trade Union Congress vanmorgen.

Weer heeft Margaret Thatcher dus de strijd gewonnen. Een maand geleden besliste ze, dat de bij het afluistercentrum ingestelde vakbond moest verdwijnen omwille van het nationaal belang. Zelfs in de eigen Conservatieve Partij van Thatcher kwam er kritiek op deze beslissing.

De vakbonden waren woedend en noemden dit een aantasting van de vakbonds- rechten. "Yzeren Maggie"haalde toen haar magische oplossing uit het doosje. Erop vertrouwend, dat veel mensen voor geld te vangen zijn, beloofde ze elke werknemer bijna 3.000 gulden als die zich uit de bond liet afschrijven. De werknemers moesten dan wel een verklaring tekenen, waarin ze beloofden later niet meer tot de vakbond te zullen toetreden.

Het Trade Union Congress hield daarna acties. Het openbaar vervoer werd lamgelegd en dinsdag verschenen er zelfs geen kranten. Maar vanmorgen bleek bijna 90 procent van de werknemers van Cheltenham te zijn ingegaan op het aanbod van Thatcher een geldelijke vergoeding te aanvaarden voor het inleveren van het vakbonds- lidmaatschap.

Het Trade Union Congress, waarbij ruim tien miljoen werknemers zijn aangesloten, is woedend. Maar heeft heel duidelijk een nederlaag geleden. Het Trade Union Congress heeft nu bekend gemaakt onderhandelings- gesprekken met de regering voor de komende ti d te zullen boycotten.

De zaak heeft zich nu toegespitst tot één vraag: wat zal er gebeuren met de ruim 250 (van de in totaal 10.000) werknemers, die nog steeds bij de vakbond zijn aangesloten. Thatcher zegt dat nog niet te weten. Maar haar kennende, zal ze ook daarvoor binnenkort met een oplossing komen.

Zwendel in Colombia met auto's uit Venezuela

BOGOTA — De politie van Colombia heeft ontdekt, dat in Venezuela gestolen auto's in bepaalde streken van Colombia opduiken. Reeds zijn veertien, in Venezuela gestolen auto's teruggevonden, vrijwel alle van Japanse makelij.

De wagens werden, na gestolen te zijn, voor 3.000 dollar verkocht. Een auto ging zo van hand tot hand, waarbij diverse helers forse winsten maakten en het voertuig in Colombia tenslotte voor het equivalent van 30.000 dollars van de hand ging.

Er zijn nog zestien andere auto's uit Venezuela in Colombia gevonden, waarvan men de herkomst niet kon bewijzen. Deze wagens zijn in beslag genomen.

Ñapa

DEZE WEEK:

* Antilliaanse beeldende kunst meer dan koektrommelkunst
* Renault en autoracerij: altijd goed
* Tina Turner wil niet kalmer aan
* Vasten: tijd van feesten
* Walter Mondale warmt jan n op voor race
* Injektie FKP: handreiking of leeg gebaar ?

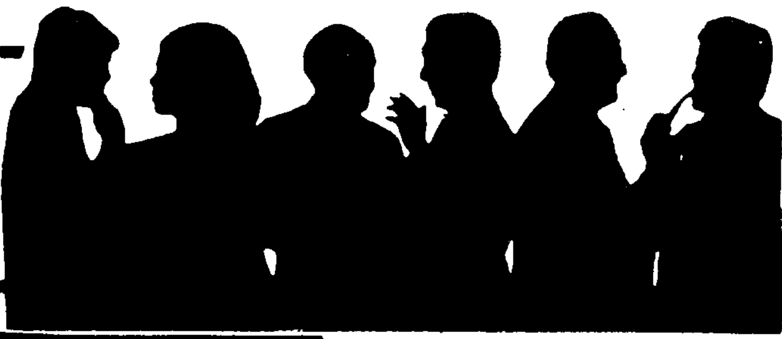
Reuze-order van American Airlines

NEW YORK — American Airlines, één van de grootste luchtvaart- maatschappijen in de VS, heeft een enorme order geplaatst bij de Amerikaanse vliegtuig- fabriek McDonnell Douglas. Zij heeft 67 vliegtuigen van het type DC-9 Super 80 besteld en optie genomen op honderd. Alleen met de bestelling is al 3,7 miljard dollar gemoeid.

American is van plan de tweemotorige vliegtuigen voor korte en middelgrote afstanden vooral te gaan gebruiken voor het goedkoper maken van het vliegen in de VS.

*****

LAGOS — Extremistische Moslims hebben in het noorden van Nigeria niet zestig mensen gedood, zoals eerst was gemeld, maar een totaal van 137. De Moslims, die vinden dat de hele Nigeriaanse gemeenschap streng- Mohammedaans moet worden, zijn intussen slaags geraakt met de politie. Ze weigeren zich over te geven. De Nigeriaanse politie heeft steun van die van buurland Kameroen bij de achtervolging van de Moslims, die in een afgelegen streek wonen.

mensen...

Onder grote belangstelling van direktie, staf, personeel van de Pepsi- Cola fabriek op Curacao en verder in aanwezigheid van vele vrienden en bekenden, werd afscheid genomen van EMILE HEIDSIECK, die de afgelopen zeven jaar zijn beste krachten als plant- manager aan het bedrijf heeft gegeven. Als blijk van waardering werd hem en zijn echtgenote Jet een zilveren thee- en koffie- servies met inscriptie aangeboden. Op de foto: Jan de Vries overhandigt het geschenk aan Emile Heidsieck, terwijl Alan Maduro toekijkt.

*****

De over- bekende Amerikaanse acteur, komiek en zanger, DEAN MARTIN, is gisteravond met spoed geopereerd in een ziekenhuis in Los Angeles. De 66-jarige Dean onderging een appendix- operatie. Martin, die in meer dan vijftig films is opgetreden, zal over enkele dagen het ziekenhuis kunnen verlaten.

*****

Het was eigenlijk een zielige verschijning, zoals hij voor de rechter verscheen. Met een kunstbeen sleepte THOMAS McMURRAY zich namelijk voort. Maar hij had geprobeerd in dat kunstbeen cocaine vanuit Colombia in de Verenigde Staten te smokkelen. De als Amerikaans staats- burger geboren McMurray woont al enige tijd in Bogota. Liefst een halve kilo coca had hij in het been verstopt. De rechter veroordeelde hem tot anderhalf jaar en vijf jaar voorwaardelijk.

*****

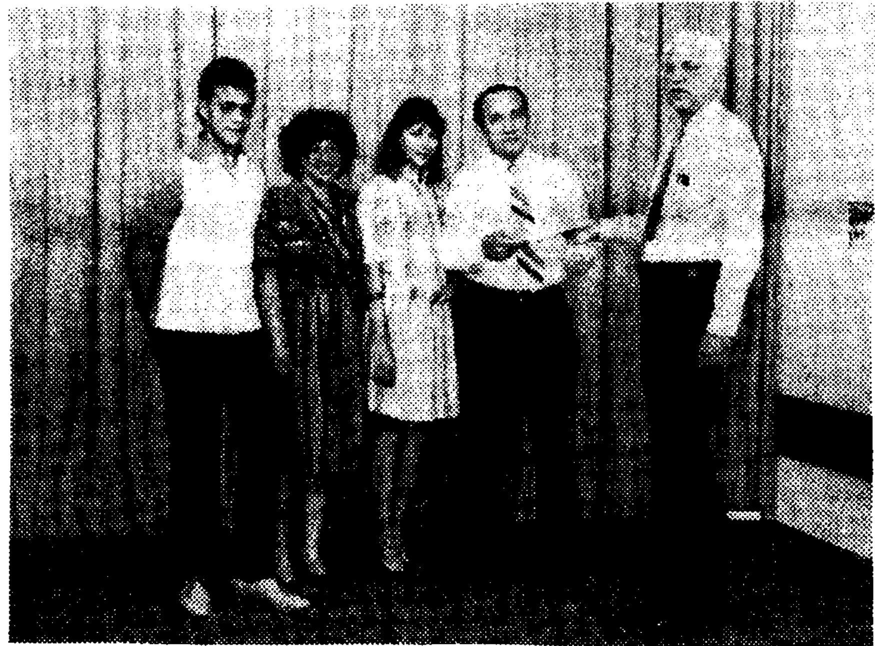
Een betrekkelijk lage straf werd uitgesproken tegen een BETOGER, die in Engeland behoorlijk te keer was gegaan tegen de plaatsing van Amerikaanse raketten. De 53- jarige Donald Warner had namelijk met een groep anderen deelgenomen aan demonstraties nabij de Britse militaire basis Greenham Common. Op gegeven moment, toen de hoofd- poort van de basis noodzakelijkerwijs open moest, reed Warner met een auto de basis binnen, ramde de uitgestoken hand van een schildwacht en slaagde erin tot naast een vliegtuig te komen, waaruit raket-onderdelen werden uitgeladen. De rechter was bijzonder soepel: 700 gulden (Ant. crt.) boete.

*****

Ook KONINGIN ELIZABETH en prins Philip van Engeland zullen de viering bijwonen van de 40e verjaardag van "D- day", het begin van de invasie in Frankrijk, die een keerpunt betekende in de tweede wereldoorlog. President Reagan van de Verenigde Staten maakte eerder bekend aanwezig te zullen zijn bij een grote parade, waaraan militaire afvaardigingen uit de VS, Groot- Brittannië, Canada en Nederland zullen deelnemen.

*****

Bij de Posterijen op Aruba werd ANTON REYNOLD SCHOLTEN gehuldigd vanwege zijn 35 dienstjaren bij de overheid. Hij was sedert 1 september 1974 adjunct- commies op het post- kantoor in Oranjestad. Op de foto het moment, waarop hoofd van dienst Dachi Dijkhoff (rechts), de gelukwensen en de enveloppe met inhoud uitreikt aan de jubilaris, die vergezeld was van zijn vrouw en twee kinderen.

*****

Het Nederlandse Kamerlid Willems van de PSP wil financiele hulp van de Nederlandse overheid voor de in nood verkerende Surinaamse STUDENTEN. Door het in Paramaribo sinds kort geldende deviezen- verbod krijgt een aantal studenten uit Suriname al enige tijd geen geld meer. Een studie- toelage kunnen deze studenten in Nederland niet krijgen, omdat ze de Surinaamse nationaliteit hebben. Dus moet er eventueel een aparte regeling voor hen worden uitgedokterd. Hier heeft het betrokken Kamer- lid dan ook op aangedrongen.

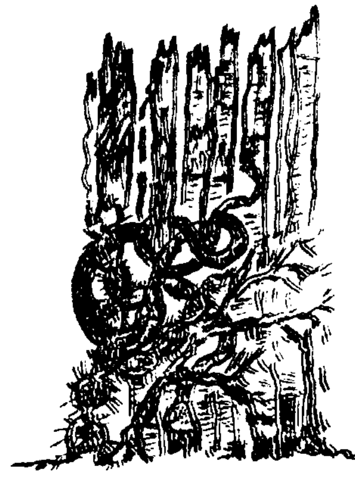
*****

Een 61- jarige zakenman heeft het TRIMMEN (-joggen-) met zijn leven moeten bekopen. Niet dat hij een hartaanval kreeg onderweg. Hij werd in koelen bloede door een 17-jarige jongen neergeschoten toen hij niet snel genoeg gevolg gaf aan het verzoek van die tiener- overvaller om te stoppen. Na de man door het hoofd te hebben geschoten, pakte hij zijn gouden armband af en rende weg. Niet lang daarna kreeg hij door de politie een handboei omgedaan.

*****

JAMES GALLISON, die zijn rijbewijs ontzegd heeft gekregen voor de rest van zijn leven voor herhaaldelijk dronken achter het stuur zitten, mag nog wel meedoen aan de autoracerij. In de categorie «stock- cars» rijdt hij dit seizoen weer mee, onder andere in Middlesex (Vermont). Daartegen zijn nu protesten gerezen binnen de organisatie van autoraces in die Amerikaanse staat.

*****

DANKI

A: Pakiko lo mi yama danki
djis pasobra b'a yudami?
Bo mester ta kontentu mes
ku Mama-Sueltu, fo'i den wig
a dunabu asina tantu
ku nunka di bo puta bida
bo n' konose nesesidat!

B: Bo tin mashá rason, bo sa.
Mi wela semper a spièrtami
ku si mi mira un kolebra
pegá den un tranké ta sklama
lag'e kamind'e ta, pasobra
l'e pika e promé fulán
ku saka brasa pa yud'e !

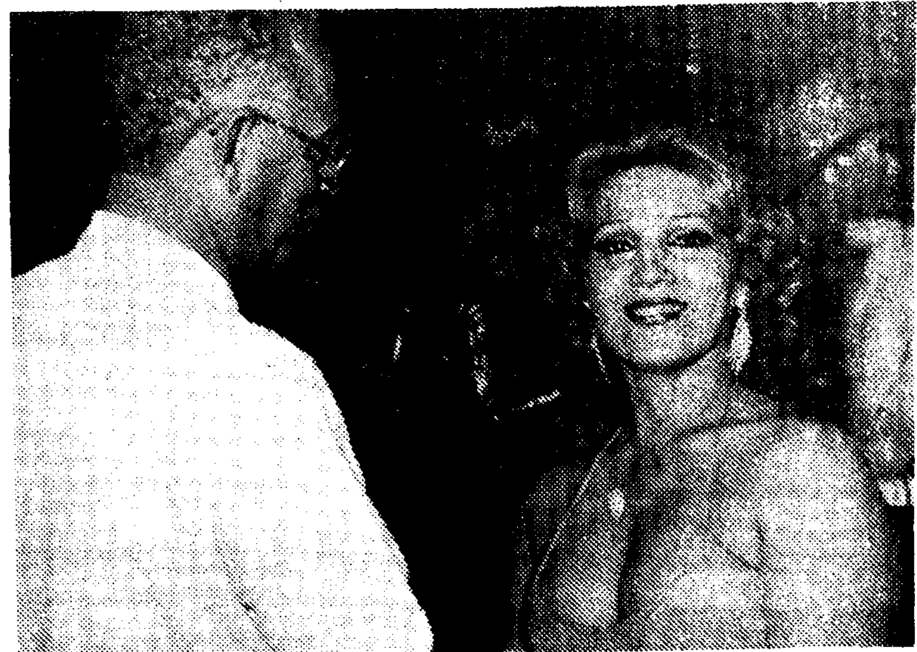
OPI (8-84)
(Organisashon Planifikashon Independensha)

KvK protest over klachten over telefoon

WILLEMSTAD — De Kamer van Koophandel heeft namens het Curaçaose bedrijfsleven protest aangetekend bij gedeputeerde ing Willie Franco als president- commissaris tegen de voortdurende telefoon- storingen. Er werd gevraagd met klem te zorgen voor die maatregelen, die maken dat weer normaal telefoonverkeer mogelijk is. Het aantal telefoon- klachten is de laatste tijd weer erg groot geweest.

Thrift sale 13 maart

WILLEMSTAD — In verband met de diverse activiteiten rond de carnavals- viering zal de maandelijkse «thrift-sale» van Ayudo Social niet zoals gebruikelijk op de eerste dinsdag van de maand plaatsvinden. De thrift-sale aan de Sta. Rosaweg 16 zal dit maal op 13 maart worden gehouden.

WILLEMSTAD— "Ik heb me inderdaad niet vergist het IS een dame !", schijnt persfotograaf Walter Spencer te denken. De schoonheid op de foto, "Marcia", trok gisteravond veel belangstelling bij presentatie van de kandidaten voor Miss Gay 1984- verkiezing. Zij doet niet aan de verkiezing mee, maar is als eregast uitgenodigd. Marcia wilde altijd al een dame zijn en heeft uiteindelijk een operatie ondergaan, waardoor haar hartewens vervuld werd.

Grappig was wel dat door de vele "kandidaten" die er rondliepen niemand meer op een gegeven ogenblik met zekerheid de dames kon onderscheiden.

Jackie Coogan overleden

HOLLYWOOD — Jackie Coogan, de eerste kinder- ster in de filmwereld, is gisteren aan een hart- aanval overleden. Hij werd 69 jaar oud.

Zijn eerste film was "The Kid" waarin hij met Charlie Chaplin optrad. Reeds vóór zijn tiende jaar was hij miljonair, maar het geld spoelde weg door zijn kinder- vingers.

Hij begon zijn loopbaan als baby, toen zijn moeder hem naar een film- studio bracht, hem in een kinder- stoel neerzette en hij op bevel kon huilen of lachen.

Op zijn vierde jaar speelde hij hoofd- rollen. Later trouwde Jackie Coogan met de bekende ster Betty Grable, maar dit huwelijk werd korte tijd later ontbonden.

WILLEMSTAD— Door onvoorziene omstandigheden kunnen in de periode van 2 tot en met 9 maart geen rijbewijzen afgegeven worden. Eenieder die gedurende deze periode de rijbewijs moest afhalen wordt verzocht dit op de 12e maart te doen.

WILLEMSTAD— Vier van de kandidaten voor Miss Gay 1984, een verkiezing die vanavond voor de zoveelste keer op Curacao gehouden wordt. De deelnemers werden gisteren aan de pers voorgesteld en maken de indruk allen een even grote kans te hebben vanavond de kroon in de wacht te slepen. Het was er een bedrijvigheid van jewelste met poserende kandidaten, die er niet genoeg van schenen te krijgen zichzelf in de spiegelende wanden van Studio Club te bewonderen.

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curacao N.A.
Giro 440.000
Bankrek.: nr. 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek.: nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank n.v.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie: F.H. Oduber
Namens Antillean News Holding n.v.:
R.F. Snow

Hoofdredacteur:
Frans Heiligers
Overige leden Redaktie:
Toon van Dongen, Caroline Thode, Ronnie Rens, Laureen Ravelli-Schenk, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 7.30-16.00 uur;
Zaterdag 7.30-10.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren voor 3 uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie):
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30-16.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag voor 12 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE
(ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Gouv. N. Debrotweg z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor: tel.: 2283 - 3040; huis, tel.: 3072.

SABA:
Correspondentie: Wilma Nijhof, tel.: 2321 of 2318.

ST EUSTATIUS:
Vertegenwoordiger / Correspondent: Kenneth Cuvalay, Tijgerweg 4A m.m.v. Mona Heyman.

DEN HAAG
CORRESPONDENT
Frans Kok (tel.: 070-614911)

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT
Frans Croes (fotograaf).

WASHINGTON
Medewerker: Maarten Huygen (tel.: 202-3328984).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, de Haagsche Courant, de Brabantse Pers.

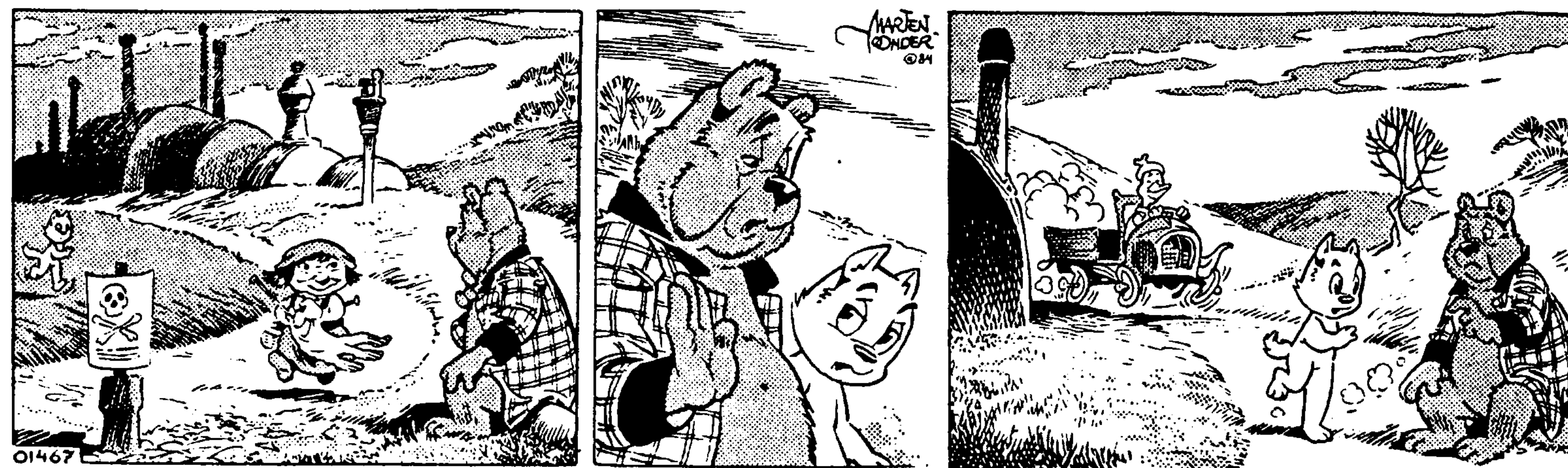
DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (abonnementen)
Curacao: Districo n.v., tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr. 208.000, Maduro's Bank rek. nr. 286.330.08 en ABN rek. nr 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (Abonnementen en Incasso): mv. A. Wong - Loi - Sing, Noord Salinja.

Losse nummers 50 cent.
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAfl. 80,15 per maand (luchtpost) of NAfl. 24,00 per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Heer Bommel en de zelfkant

Door Marten Toonder

01467 — De noordenwind snerpte om de Frikflokfabriek, en heer Bommel huiverde.

"Het is k-koud", mompelde hij. "Als ik dat geweten had, zou ik mijn wollen das hebben omgedaan, die nu natuurlijk verdwenen is, als ik thuis kom"...

"Een koude kermis", zei een vrouwtje dat hem passeerde; maar de kleumende heer lette niet op haar. Hij had Tom Poes in de gaten gekregen, die op een drafje naderde.

"Het is gek", zei deze, terwijl hij naast hem ging zitten. "De portier en de directeur en iedereen is uit de fabriek verdwenen. Hebt u soms iemand naar buiten zien komen".

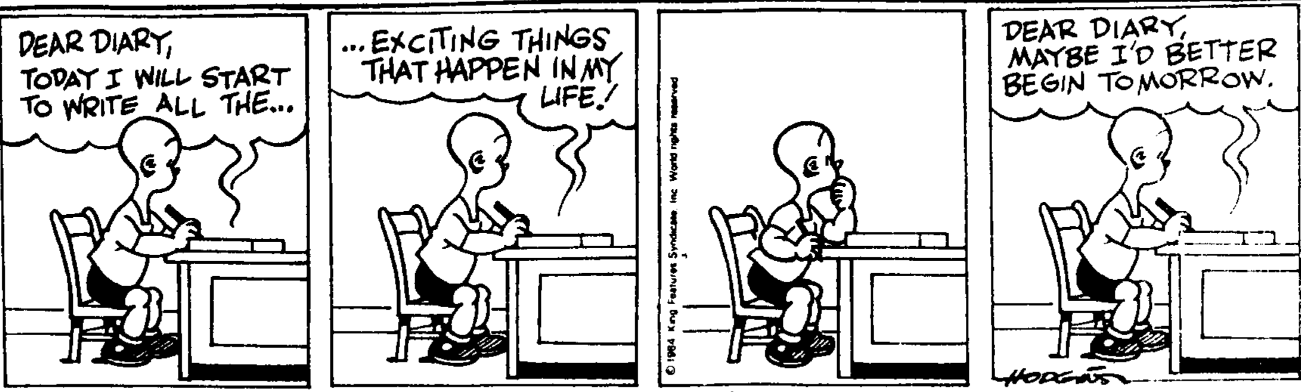
"Nee", prevelde heer Ollie inzakkend. "Alleen een vogel of zo. Ach, alles is leeg; net als mijn innerlijk, als je begrijpt wat ik bedoel".

"Ga mee", stelde Tom Poes voor. "Ik heb thuis nog wel een hapje".

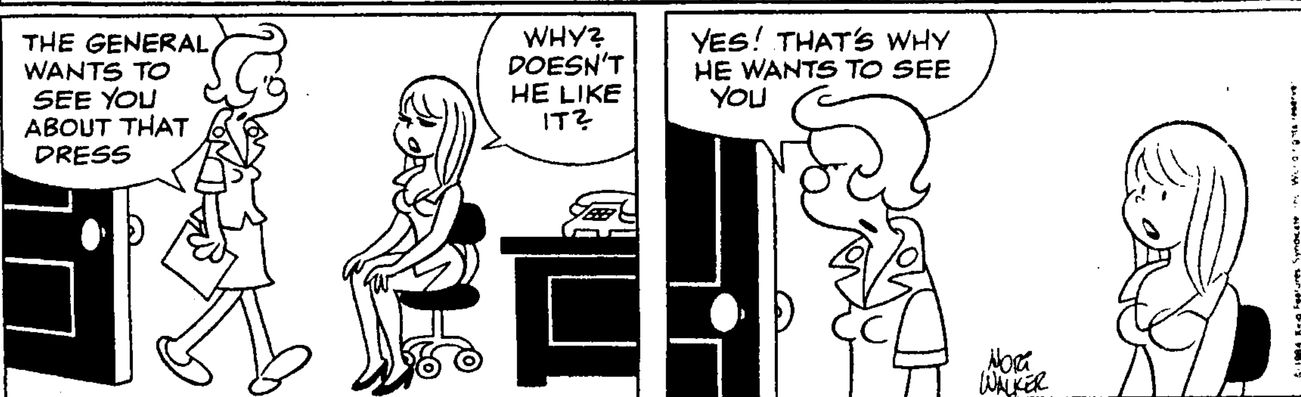
"Het gaat niet om een hapje", klaagde heer Bommel. "Ik ben een heer zonder middelen, die hier op gevaarlijke overblijfselen zit zodat zijn eetlust bedorven is. We kunnen beter een oplossing verzinnen, dan hapjes te gaan eten, bedoel ik".

"Nou; ik ga allebei tegelijk doen", zei Tom Poes. "Thuis een hapje eten en onderzoeken wat voor soort afval die mordoron is".

Hij stond op en liep weg, zonder om te kijken naar de vervallen wagen die achter hem naderde.

SCHULDEN AAN DEN HAAG OPGELOPEN TOT 400 MILJOEN

Depos-directeur George Curiel:

"Ontwikkelingshulp is geen aalmoes"

WILLEMSTAD — De heer George Curiel (links) gisteravond in de aula van de universiteit.

WILLEMSTAD — Het is een fabel dat ontwikkelingshulp een vorm van liefdadigheid of een aalmoes is. "Het is een keiharde zakelijke relatie waarbij de donor eigen economische en politieke bestuurlijke doelstellingen tracht te bereiken en de ontvanger sociaal-economische doelstellingen moet trachten te verwezenlijken". Zo verklaarde gisteravond de heer George Curiel, die directeur is van het Departement van Ontwikkelings- samenwerking (Depos), tijdens een lezing in de De la Try Ellis reeks van de Universiteit van de Nederlandse Antillen".

Curiel verklaarde ervan overtuigd te zijn dat ontwikkelings-samenwerking altijd wederkerig is. Geen enkel land werkt volgens hem samen om het potentieel van een ander land te helpen ontwikkelen zonder dat hij er zelf op korte of langere termijn er beter op wordt."Ontwikkelings-samenwerking heeft derhalve niets te maken met liefdadigheid van de zijde van de exporteur (van kapitaal - RED), noch aalmoes vragen van de zijde van het importerende land. Het betreft een keiharde zakelijke relatie met veel politieke retoriek er omheen", aldus Curiel.

Hij gaf aan dat er uiteenlopende motieven kunnen gelden voor kapitaal krachtigere landen om ontwikkelingshulp te bieden. Na puur economische motieven ter exploitatie van hun voormalige koloniën, drong bij veel Westeuropese naties deze eeuw het besef door van hun medeverantwoordelijkheid voor het welzijn van de bewoners van die gebiedsdelen. Zij voelen zich moreel verplicht met kapitaal over de brug te komen. De Amerikanen daarentegen gebruiken die hulpverlening als middel voor behoud van de gang van zaken in onafhankelijke zaken en ter voorkoming van communistische infiltratie. "Met andere woorden, zuiver een politieke doelstelling".

Als graadmeter is meermalen het inkomen per hoofd van de bevolking gehanteerd. Maar het grootste deel van het kapitaal komt daarmee juist niet bij de meest behoeftigen terecht. Ontvangende landen met een hoog inkomen per capita krijgen gemakkelijker kapitaal los. Meestal gaat het om landen die een belangrijke economische of strategische waarde hebben.

De beslissing over bestemming van gelden gaat gepaard met een ingewikkeld proces van politieke beraadslagingen en overwegingen. Wel worden steeds allerlei historische, economische en politieke banden aangehaald tot humanitaire en morele argumenten toe. Maar tegenover het Engelse beleid ten aanzien van haar ex-koloniën naar onafhankelijkheid toe, staat het Franse beleid om van de voormalige koloniën een gebiedsdeel van het metropool met centrum in Parijs te maken.

"Nederland volgde een dualistische spoor", aldus Curiel. "Geen voorbereiding voor de onafhankelijkheid, doch ook geen integratie. Het Statuut is hier een duidelijk voorbeeld van.

"Financiële samenwerking betreft een zakelijke bestuurlijke relatie tussen twee landen met elk hun eigen economische en politieke belangen en doelstellingen".

Op de Antillen ontstond de behoefte aan financiering door vreemde regeringen van lokale projecten toen de werkgelegenheid terug liep in de mid- vijftiger jaren als gevolg van de verregaande automatisering bij de olie- raffinaderijen op Aruba en Curaçao. De Nederlandse ontwikkelings- hulp startte in 1958 op grond van het Statuut. In 1964 kwam de samenwerking met de EEG tot stand en drie jaar later met de UNDP (United Nations Development Programme).

Wat Nederland betreft begon het met een wet van 9 januari 1958 waarbij de Antillen een garantie kregen van Den Haag voor opname van een lening van maximaal 38 miljoen gulden in het buitenland. De garantie liep door tot 1979. Daarna volgden wetten voor hulp aan Bonaire en de Bovenwinden en vanaf 1962 de Meerjaren- plannen van elk vijf jaar. Die liepen in 1977 af en van toen af werd het elk jaar opnieuw vastgesteld.

Tussen 1962 en 1982 hebben de Antillen voor ongeveer 1006 miljoen gulden aan Nederlandse ontwikkelingshulp ontvangen. In diezelfde periode heeft de EEG 115,5 miljoen gulden naar de Antillen overgemaakt.

Van die ruim een miljard is 28 procent gestoken in financiering van openbare nutsbedrijven (water, telefoon, electriciteit etc.) en 19% in volkshuisvesting; dat wil zeggen bijna de helft in basisvoorzieningen. Maar daarnaast is er maar voor een half procent gestopt in de landbouw, veeteelt en visserij, 4,2% in toerisme en 2,7% in scholing. "Inmiddels is de schuld vanwege de als lening geïmporteerde kapitaal tot 724,9 miljoen (ned. crt.) opgelopen", aldus Curiel.

Hij vroeg zich af of men wel beseft wat men deed toen er bijna voor 50% van de hulpgelden gestopt werden in basisvoorzieningen. Daarmee is de afhankelijkheid van de Antillen ten aanzien van het externe kapitaal toegenomen. Die bestemming van gelden wordt bepaald door de donor aan de ene en de ontvanger aan de andere kant. In het begin ging het er Nederland bij de hulp aan de Antillen om de behoefte op de eilanden als leidraad te hanteren. Vanaf 1977 wordt het hulpbedrag echter in Den Haag bepaald.

Aan de andere kant is er geen duidelijke beleidslijn waar te nemen bij de Antilliaanse overheden (Land en eilanden) bij de ontwikkelingshulp. Dat gebeurt te zeer op ad hoc basis. Het wordt geen inpassing in een totaal ontwikkelings- programma, maar proberen projecten rond te krijgen waarvoor geen directe eigen middelen voor handen zijn, waarvoor de donor zelf warm loopt of die goed vallen bij de kiezers.

Nederland heeft aangedrongen op een planning in deze. Maar als dit soort planning in grote landen als Nederland al problemen geeft, dan doet het dat zeker in kleine gemeenschappen als van de Antillen. Dat blijkt ook al wel: de Antillen kunnen niet eens tijdig rond komen met hun jaarlijkse Lands- begrotingen; laat staan met dit soort planning.

Dat neemt niet weg dat het gebrek aan het consistent zich afvragen "wat en waarom willen wij welke hulp" de Antillen stuwen in een richting die men juist niet wil gaan. Hij stelde zijn gehoor voor zich eens in te denken als in 1983 alle projecten gefinancierd waren uit gelden uit bijvoorbeeld de off shore-sector in plaats van Nederlandse fondsen. Daarnaast groeit de schuldenlast gestaag. Omdat het juist een zakelijke relatie betreft, in kringen van ontwikkelings- samenwerking moeten de Antilliaanse autoriteiten zich meer toeleggen op de eigen doelstellingen en die te leggen naast die van potentiële donors. "De negatieve neveneffecten die uit financiële samenwerking voortvloeien kunnen geminimaliseerd worden naarmate de bestuurders de aard van de relatie beter begrijpen en beseffen waarmee we bezig zijn en naarmate zij bereid zijn om een strategie en rationeel en integraal raamwerk te ontwikkelen om de allocatie van interne en externe financiële middelen in publieke ontwikkelings- investeringen te besturen", besloot de Depos- directeur.

'n Tocht

Ter introductie op zijn toespraak leidde de heer Curiel zijn gehoor op een imaginaire tocht over Curaçao. Vanaf de Jan Noorduynweg naar de stad. Na Veeris komt er het vroegere Hilton- hotel, gerealiseerd met EEG-gelden. Naast Las Palmas rijst spoedig een handelscentrum op, ondermeer met financiële hulp van Nederland. In de waterfabriek KAE op Mundo Nobo zijn ook tientallen miljoenen Nederlandse ontwikkelings- guldens gestoken. De viaduct tot de brug is door EEG betaald. De koningin Juliana brug door Nederland, net als de havenfaciliteiten. De Centrale Markt heeft EEG-gelden gehad. De FKP is met Nederlandse samenwerking tot stand gekomen. In de CDM is Nederlands en EEG- kapitaal gestopt. De containerhaven, van hetzelfde laken een pak.

Toen vond hij het welletjes en keerde naar de aula van de UNA terug om daar tot het besef te komen dat de stoel waarop zijn toehoorders zaten er gekomen is.....dankzij de ontwikkelingshulp. Daarmee wilde hij aangeven dat die hulp het leven op de Antillen danig heeft beïnvloed.

Benzine-station De Jongh vandaag dicht

WILLEMSTAD — Curaçao wordt vandaag met de sluiting van benzinepompstation De Jongh op Mundo Nobo een pompstation armer.

Na ruim veertig jaar bij het voormalige Recreation Park aan de Roodeweg geopereerd te hebben, wordt het pompstation vandaag opgeheven. De apparatuur van het station werd al verwijderd, terwijl voor wat het personeel van pompstation De Jongh betreft, eveneens een oplossing kon worden gevonden. De werknemers konden, naar de Amigoe vernam, allemaal bij andere benzinepompstations worden ondergebracht.

Er blijven op het eiland nu in totaal 21 pompstations over. Twaalf daarvan zijn 'dealer-owned', in eigendom bij de beheerders, terwijl de negen resterende pompstations in handen zijn van de Shell Nederlandse Antillen Verkoopmaatschappij (SNAV).

De SNAV bevindt zich, naar de Amigoe al eerder berichtte, reeds enige tijd in onderhandeling met een aantal beheerders van haar pompen. Een deel van de negen pompen die zij in eigendom heeft, bood zij de beheerders ter overname aan. Naar vernomen werd, namen deze hieromtrent nog geen beslissing en hebben zij het aanbod nog in beraad.

Overleg VS-Antillen over drugshandel

WILLEMSTAD — Tijdens zijn recente bezoek aan Washington heeft minister Leo Chance van Ontwikkelings- samenwerking gesproken met hoge Amerikaanse functionarissen over hulp in de bestrijding van de drugshandel via de Antillen naar onder andere de Verenigde Staten.

De bedoeling was dat minister Chance besprekingen zou voeren met vice-president George Bush van de VS, die door de Amerikaanse president Ronald Reagan aan het hoofd is gesteld van de "task force" voor de bestrijding van de handel in verdovende middelen. Doordat Bush voor de begrafenis van Yuri Andropov naar Moskou moest, vaardigde hij zijn tweede man admiraal Daniel Murphy af. Het overleg over de steun aan de Antillen, die gebruikt worden als springplank voor de drugshandel, zal worden voortgezet.

Man gegrepen voor mishandeling van politie-agent

WILLEMSTAD— Als verdacht van mishandeling van een politie- agent tijdens de kinder-carnaval- optocht is de man R.P. van 24 jaar aangehouden. De verdachte had de agent zonder aanwijsbare reden enkele vuistslagen in het gezicht verkocht. De verdachte is opgesloten.

KvK, VBC op toer van positivisme

WILLEMSTAD — De werkgevers- organisaties Kamer van Koophandel en Vereniging Bedrijfsleven Curaçao zijn op de "positieve toer". De laatste editie van hun nieuwsbrief wordt geopend met positieve berichten. Zoals dat er goede reacties zijn gekregen van scheepvaart-maatschappijen die cruises naar Curaçao organiseren; dat de regering zich vastbehoudend heeft getoond in het voornemen de uitgaven te reduceren; dat het realiteitsbesef van de vakbonden met de dag toeneemt; dat het aantal door Codeco gefinancierde projecten stijgt; dat een lokale groep (Hart- RED) interesse toont voor beheer van een hotel; dat een ander hotel omgebouwd zal worden tot hotel-vakschool; dat de belangstelling toeneemt bij het eilandsbestuur voor behoud van monumenten; dat de realisatie van de Expo '84 vorderingen maakt.

Er is al gebleken dat acties als van de Maduro en Curiels Bank om positivisme te promoveren zin hebben, aldus de redactie van de nieuwsbrief. Probeer het maar, je zult zien dat het helpt en misschien vind je het nog leuk ook. Zo luidt de raadgeving van deze twee organisaties. Gerefereerd wordt ook naar de eindejaars- toespraak van de VBC gehouden door Ron Gomes Casseres die suggereerde om weer te streven naar het beste in alles.

Automobilist zonder rijbewijs richt ravage aan

WILLEMSTAD— De bestuurder —zonder rijbewijs— van een personenauto veroorzaakte donderdag twintig voor zeven 's avonds een ongeval op de Schottegatweg West. Hij reed met te grote snelheid, raakte de macht over het stuur kwijt, reed van de weg af tegen een afrastering aan en kwam tenslotte in de greppel tot stilstand. De bestuurder raakte lichtgewond. Schade ongeveer 18.000 gulden.

Er waren in totaal zestien aanrijdingen in het verkeer, waarbij twee gewonden te betreuren vielen, en er een gezamenlijke materiele schade van 24.600 gulden was.

Insoleo: redenen uitstel zijn onbekend

Planning invoering Papiaments ontbreekt

WILLEMSTAD— Het almaar praten over de voor de deur staande invoering van Papiamentu, terwijl er ogenschijnlijk niets gebeurt, heeft een negatieve invloed op het bestaande onderwijs. Het is zeer wel mogelijk dat er redenen zijn om de invoering niet door te laten gaan per augustus 1984. Maar nergens wordt duidelijk, of die redenen volgend jaar weer zullen gelden. Zo vermeldt het Rooms Katholiek Centraal Schoolbestuur in haar blad Insoleo van februari.

Het schoolbestuur vindt dat er te weinig duidelijkheid bestaat over tijd en wijze waarop Papiamentu in het onderwijs ingevoerd moet worden. Het schoolbestuur zegt de indruk te hebben dat eigenlijk niemand weet wat er aan de hand is, terwijl een onderwijsdag van 1 december evenmin opheldering bracht.

Deze onduidelijkheid heeft diverse nadelen. Doordat men aldoor praat over het vervangen van het Nederlands door het Papiamentu hebben velen gewoon "geen zin" meer om het Nederlands en het Nederlandstalig onderwijs nog echt te behartigen, aldus Insoleo. Er schijnen zelfs scholen te zijn waar geen Nederlandstalige leesboeken meer aangeschaft worden voor de tweede en derde klassen, omdat die straks toch niet meer gebruikt kunnen worden, zegt het blad. Insoleo vindt dat nu een officiële prognose gemaakt moet worden, een tijdschema voor de invoering van Papiamentu in de komende jaren. Het schoolbestuur heeft zelf een dergelijk schema opgesteld, uitgaande van de veronderstelling dat er een werkgroep komt van vertegenwoordigers van de eilands- overheid, onderwijs- instellingen en en schoolbesturen.

Deze voorlopige prognose doelt op een invoering op basis van een twaalfjarenplan. Het lopend en het komen schooljaar moeten gebruikt worden voor studie en planning, verzamelen van gegevens en materiaal. In 1986 kan Papiamentu dan als vak in de eerste en tweede klas ingevoerd worden, het daaropvolgend jaar in klassen drie en vier en in 1988 in vijfde en zesde klassen. Per 1989 moet de werkgroep klaar zijn met een duidelijke opzet voor invoering van Papiamentu in de aanvangsklassen. Dan ontbreekt nog de uitwerking van een plan voor overschakeling op de tweede taal. Pas als deze opzet helemaal afgerond is, kan in 1990 van begonnen worden met Papiamentu als voertaal in de eerste klas. Het daaropvolgend jaar krijgt ook klas twee Papiamentu als voertaal, in 1992 is de derde klas nog "half-om-half", in 1993 is in klas vier het Nederlands voertaal en Papiamentu vak, voortbouwend op het moedertaal- onderwijssysteem van de eerste drie klassen. In 1994 is in de vijfde klas Nederlands voertaal, Papiamentu vak en als voorlopige afsluiting stelt het schoolbestuur voor in 1995 een volkomen nieuw leerpakket voor zowel de voertaal Nederlands als het vak Papiamentu.

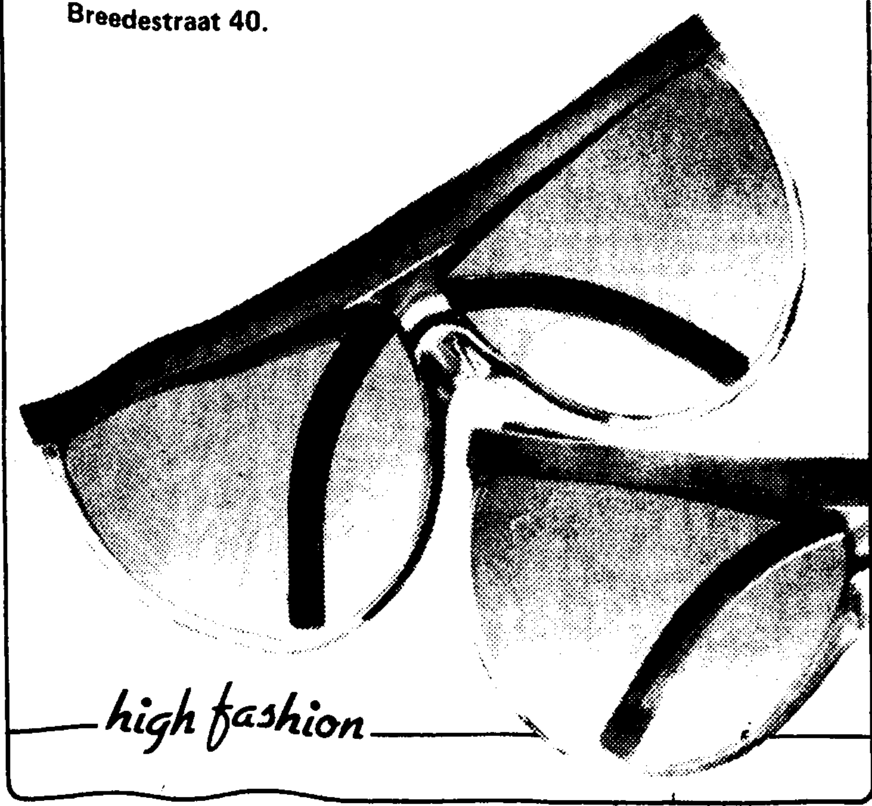
Dit alles samen een veeleisend 12-jarenplan, meent het Schoolbestuur, doch slechts een schatting. Volgens deze schattingen duurt de doorvoering van Papiamentu als voertaal zes jaar. Uit dit schema is het volgende af te lezen dat de eerstkomende vijf jaar alle kinderen in de eerste klas nog in het Nederlands leren lezen; dat over tien jaar de zesde klas nog hetzelfde is als nu, alleen is er dan al zes jaar ook Papiamentu als vak gegeven; en dat Nederlandstalige leesboeken die men nu koopt voor tweede en derde klassen nog gelezen worden tot 1991.

Het schoolbestuur pleit met dit schema voor duidelijkheid over hoe en wanneer van invoering van Papiamentu. De bestaande onduidelijkheden werken verstikkend en afbrekend aan het onderwijs. Als dat zo doorgaat heeft Papiamentu straks geen kans meer, omdat alle animo en leven uit de school verdwenen zal zijn, concludeert het Schoolbestuur.

Beroep van Antillen op Wereldbank

WILLEMSTAD — De Antillen hebben een beroep gedaan op de Wereldbank om niet het inkomen per hoofd van de bevolking te hanteren als criterium voor verstrekken van leningen aan een land. De Wereldbank heeft op dit verzoek van minister Leo Chance van Ontwikkelingssamenwerking laten weten het in beraad te nemen.

Naar minister Chance meedeelde worden aan landen als de Antillen, Barbados en Trinidad door hun hoge inkomen per capita geen leningen verstrekt. Er is gevraagd om rekening te houden met het feit dat het om "kleinschalige economieën" gaat. Minister Chance heeft de vertegenwoordigers gevraagd om deze positie te herzien. Daarover kon geen uitsluitsel gegeven worden, maar het zou worden aangekaart in Washington bij de top van deze bank.

10 En 6 jaar in Madiki-moordzaak

ORANJESTAD — In de Madiki- moordzaak, waarbij verleden jaar maart in de Korvetstraat twee doden vielen, heeft de rechter hedenmorgen tegen de twee hoofdverdachten uitspraak gedaan. Hij achtte doodslag wettig en overtuigend bewezen, waarbij opzettelijk op slachtoffers werd geschoten. De verdachte C.G., die twee weken geleden zeven jaar en zes maanden tegen zich hoorde eisen, werd veroordeeld tot zes jaar gevangenisstraf. R.Q., die twee weken geleden de eis hoorde van twaalf jaar gevangenisstraf, werd veroordeeld tot tien jaar.

ORANJESTAD — De afspraak nakomend dat ingaande deze maand de rapporten van alle werkgroepen, die ingesteld werden overeenkomstig de RTC-consensus- punten, in ediend moeten worden, heeft de werkgroep belast met informatie zaken deze week haar rapport ingediend. Dit geschiedde in de zaal van de Raad van Ministers op Aruba door de heer Hebron Adoptie (links) aan de minister mr. ing. Ralph Richardson in bijzijn van de werkgroepleden Cobi Alders, mej. Heyliger en Siro Pietersz.

Nog twee kandidaten uit presidents-race

WASHINGTON — Senator Ernest Hollings, die bij de voorverkiezingen in New Hampshire slechts vier procent van de stemmen kreeg, heeft zich teruggetrokken uit de strijd om de democratische kandidatuur voor de presidents- verkiezingen in de Verenigde Staten. Hij is de tweede democraat die opgeeft. Woensdag trok senator Alan Cranston uit Californië zich terug. Later maakte ook Reubin Asken bekend dat hij niet meer meedoet. Ondanks het feit dat hij twee jaar lang campagne voerde in alle 50 staten is het hem niet gelukt de gunst van de kiezers te veroveren. Er zijn nu nog maar vier kandidaten over: Walter Mondale, Gary Hart, John Glenn en dominee Jessie Jackson.

LIMA — In Peru zijn meer dan één miljoen boeren actie begonnen tegen de landbouw- politiek van de regering. Er is uitgeroepen tot een staking van drie dagen. De boeren willen ook de aanvoer van landbouwproducten gedurende de komende dagen stopzetten door de transportroutes naar de grote verhandelcentra te stremmen. De boeren protesteren tegen nieuwe belastingen op diverse producten en een gebrek aan een daadkrachtig landbouw- beleid van de zijde van de regering.

*****

Henk Herrenberg:

Surinamers willen naar hun land terug

DEN HAAG — De toespraak die de Surinaamse legerleider Desi Bouterse eind vorige week in Paramaribo hield heeft "duidelijk effect gesorteerd". Op de Surinaamse ambassade in Den Haag zijn sindsdien "tientallen telefoontjes" binnengekomen van in Nederland verblijvende Surinamers, die naar hun land terugwillen. Dit heeft de Surinaamse ambassadeur in Nederland, Henk Herrenberg woensdag meegedeeld.

Volgens Herrenberg die binnenkort definitief naar Suriname terugkeert heeft hij de laatste dagen geconstateerd dat Surinamers die in Nederland verblijven intensiever contact opnemen met de ambassade "voor hun terugkeer naar huis".

Op de vraag om hoeveel telefonische contacten het gaat zegt de ambassadeur geen concreet getal te kunnen noemen. Het gaat naar zijn zeggen om tientallen telefoontjes.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Piet Soda Fountain en Refresquería Ingrid.

NOORD: Panadería Turibana.

SAN NICOLAS: Nicolas Store; De Wit Stores in Sheraton hotel; Van Dorp in Americana; Holiday Inn Drugstore en Van den Berg Giftshop in Dr. Horacio Oduber Hospitaal.

KANTOORUREN: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 22950, 21639 en 22316.
Pageboy: 027-774.

Bankrek. nr.: 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 110.

ALARMCENTRALE: 115.

BIOSCOPEN: geen voorstellingen.

...

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).

...

BOTICA'S: Oranjestad: Nacional, tel.: 26244; San Nicolas: San Lucas, tel.: 45119.

...

WEEKEINDEDIENST tandarts van zaterdag 12.00 uur t/m maandag 08.00 uur gelieve telefoniste Dr. Horacio Oduber Hospitaal op te bellen, tel.: 24300.

(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115).

...

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45/18.30-19.30 uur.

ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere maandag van 19.30-20.30 uur cursus voor gevorderden; dinsdag van 19.30-20.30 uur conversatielessen; woensdag van 19.00-20.00 uur cursus voor beginners - Colegio Arubano.

SIMAR: vanaf 20.00 uur carnival happy hour voor leden.

ARUBA'S CARNAVAL: 21.00 uur avondcarnaval (start: Boulevard Center naar Vondellaan).

...

ZATERDAG
DIVERSEN
ARUBA'S CARNAVAL: 12.00 uur carnavalsoptocht San Nicolas (route: Lago Sportpark, Pastoor Hendrikstraat, Isaac Wagemakersstraat, linksaf bij de Politieschool, Bernhardstraat, Dr. Schaepmanstraat, Pastoor Hendrikstraat, Lago Sportpark); 16.00 uur pijamaparade San Nicolas naast Las Delicias.

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: om de twee weken op maandag geopend van 16.00-18.00 uur - Bilderdijkstraat 13.

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Oranjestad): openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-20.00 uur; dinsdag van 09.00-12.00/13.30-17.00 uur; donderdagavond gesloten en 's middags open van 13.30-17.00 uur.

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-17.30 uur; dinsdag van 13.30-17.30 uur; donderdagavond de hele dag gesloten.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARIO DAKOTA: dinsdag en vrijdag van 16.00-20.00 uur geopend.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00/13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219/225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruisgebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat/Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Bario Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag: 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetio, Paradera 47A, tel.: 24280; dinsdag: 08.00-10.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Zuidstraat 7A, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

LIGA DI MARIA (San Nicolas): iedere maandagochtend van 08.00-12.00 uur kan pakjes Ayudo Social opgehaald worden - Milagrosa Center, Theresiaplein 6.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba). Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00/13.00-16.30 uur.

...

Minister De Ruiter legt falen wapencontrole aan Kamer bloot

Straf voor betrokkenen bij dood marinier Vos op Aruba

DEN HAAG — Het ongeluk waardoor de marinier Erwin Vos op 4 oktober van het vorig jaar tijdens een velddienstoefening op Aruba om het leven kwam, is te wijten aan een gebrek aan algemene controle en aan persoonli ke onzorgvuldigheid. Dit blijkt uit het verslag dat minister Job de Ruiter van Defensie naar aanleiding van het ongeval aan de voorzitter van de Kamer- commissie van Defensie heeft gestuurd.

De marinier werd dodelijk getroffen door een schot met een scherpe patroon uit een semi- automatische FAL- geweer. Tijdens de op 3 en 4 oktober op Aruba gehouden oefening van mariniers zijn de veiligheids- voorschriften onvoldoende toegepast.

Inmiddels is het toezicht op de bestaande regels verscherpt en zijn enkele aanvullende maatregelen genomen. Enkele bij het ongeval betrokken officieren en onder- officieren zijn inmiddels krijgstuchtelijk gestraft. Een strafrechtelijk onderzoek is nog gaande. De minister had in november in antwoord op vragen van het PvdA- Kamerlid mevrouw Wijnie Jabaaij al toegezegd een verslag over de zaak aan de Kamer te zullen sturen.

Gebrekkige controle heeft tot gevolg gehad dat een korporaal van het tweede peloton van de 22ste infanterie- compagnie maandenlang een patroon- magazijn met scherpe patronen bij zich heeft kunnen hebben. Hij heeft dat magazijn tijdens een velddienst- oefening in zijn wapen gedaan nadat hij eerder twee magazijnen met losse (oefen)munitie had leeggeschoten. Hij heeft dat, aldus is uit het onderzoek gebleken, gedaan omdat hij "in het vuur van de oefening" niet besefte dat hij alle uitgereikte losse munitie al had verschoten. Uren nadat hij de scherpe munitie in zijn wapen had gedaan, besloot zijn groep een andere bij de veldoefening betrokken groep met geweervuur te wekken. De korporaal loste een schot, waarna zijn wapen weigerde, aldus het rapport. Daarna vuurde hij niet meer. Daarna werd ontdekt dat marinier Vos aan het hoofd gewond was. Hij werd naar het ziekenhuis vervoerd, waar de dood werd geconstateerd.

In het verslag wordt de chronologische volgorde beschreven wat er in de periode voor het door minister De Ruiter noodlottig genoemde ongeval is gebeurd. Op 3 oktober werd een schietoefening gehouden op de schietbaan. Daarbij werd scherpe munitie gebruikt. Aan de oefening namen het eerste peloton van de 22ste infanterie- compagnie en vier mariniers van het tweede peloton deel. Na afloop van de oefening werd door dezelfde militairen een velddienst- oefening gehouden. Na de beëindiging van de schietoefening zijn de wapens van het eerste peloton door een sergeant geïnspecteerd. De wapens van de vier mariniers van het tweede peloton zijn in opdracht van de sergeant geïnspecteerd door de korporaal die de leiding had over deze groep. Uit de verklaringen van de korporaal blijkt niet duidelijk of hij ook zijn persoonlijk wapen heeft gecontroleerd. De drie tot zijn standaard- uitrusting behorende patroon- magazijnen werden niet op aanwezigheid gecontroleerd, aldus het verslag.

Voor de velddienst- oefening kregen de deelnemers allemaal twintig losse patronen uitgereikt, voldoende voor twee magazijnen. Tussen twee acties hebben de vier mariniers van het tweede peloton enige flesjes bier en frisdrank gebruikt in een café. Tijdens twee acties na die pauze heeft de korporaal zijn magazijnen met losse patronen leeggeschoten. Bij een snelle terugtrekking kwam hij ten val. Hij heeft toen meteen het tweede patroon- magazijn verwisseld voor een derde, dat — zo bleek later — zes scherpe patronen bevatte. Kort daarop vuurde hij een schot af om zijn positie duidelijk te maken aan een nog niet op het afgesproken verzamelpunt gearriveerde mariniers. Hij heeft toen niet gemerkt dat hij met scherp schoot. Bij dat schot moet de mondings- stop — die steeds op de loop wordt geplaatst bij het werken met losse patronen — zijn vernield. De korporaal merkte later wel dat die stop was afgebroken, maar hij meende dat dat door zijn val was gebeurd. Drie mariniers van het tweede peloton — de vierde was inmiddels "krijgs- gevangene" gemaakt door het eerste peloton — begaven zich omstreeks zes uur naar het onderkomen op het oefenterrein. Ze besloten de daar aanwezigen te wekken met geweervuur. Vos raakte gewond.

Na terugkeer werd ontdekt dat de patroonmagazijn van de korporaal twee scherpe patronen bevatte. In de kamer van het geweer zat ook nog een scherpe patroon. De korporaal kon de aanwezigheid van de scherpe patronen niet verklaren. De onderzoekers zijn tot de slotsom gekomen dat de in het derde magazijn aanwezige patronen aan de korporaal moeten zijn uitgereikt voor een schietoefening op 16 juni van het vorig jaar. De korporaal heeft daarna pas weer aan een schietoefening meegedaan op 3 oktober. Tussen die twee data heeft hij zijn wapen met de patroonmagazijnen niet meer gebruikt en is door hem geen onderhoud meer gepleegd aan zijn wapenuitrusting. In het verslag staat verder dat geconstateerd moet worden dat op 16 juni na de schietoefening de patroonmagazijnen van de korporaal niet volgens voorschrift zijn gecontroleerd en dat in de periode van 16 juni tot en met 3 oktober ook geen inspectie is gehouden over zijn kast, waarin de hem toebehorende de patroonmagazijnen lagen. Voorzover valt na te gaan zijn de magazijnen van de korporaal gedurende de genoemde periode in de patroontassen van zijn uitrusting blijven zitten en zijn de scherpe patronen na afloop van de schietoefening in een van die magazijnen achtergebleven.

In het verslag wordt nog opmerkt dat op 3 en 4 oktober de veiligheidsregels niet voldoende zijn toegepast. "Meer in het algemeen is gebleken dat op de marinierskazerne Savaneta controle op uitvoering van veiligheidsmaatregelen bij schietoefeningen alsmede controle op wapens en uitrusting niet afdoende was. Controle over ongegradueerd personeel voldeed over het algemeen wel aan de gestelde eisen. Het kader werd echter niet gecontroleerd".

De onderzoekers merkten verder op dat op een klein eiland als Aruba de militaire dienst en het privé-leven nauwer met elkaar verweven zijn dan in Nederland. "Dat heeft in de loop van de tijd de persoonlijke en werkdiscipline nadelig beïnvloed". (ANP).

TELEARUBA

VRIJDAG: 17.30 The Littlest Hobo; 18.00 The Flintstones; 18.30 Family Classics; 19.00 Telenovela: Ronda de Piedra; 19.30 Cocktail Musical; 20.00 Telenoticias; 20.30 Progr. KvK; 20.45 Carnaval di Mucha (districto Santa Cruz); 21.15 Wrestling; 22.15 Movie of the Week (Angel in my Pocket); 23.45 Resumen di Noticias; 23.50 Sluiting.

ZATERDAG: 17.00 The Muppet Show (guest Debbie Hanley); 17.30 The Pink Panther Show; 18.00 Dukes of Hazzard (People's Choice); 19.00 Progr. di RVD; 19.30 National Geographic (The Tigris Expedition); 20.30 Instituto di Cultura; 21.00 Progr. Musical (Paul Williams); 22.00 Estreno (Desperate Voyage); 23.30 Sluiting.

Gulden

OP ARUBA STEKEN steeds geruchten over devaluatie van de Antilliaanse gulden de kop op. Deze geruchten zijn nu weer zo sterk komen opzetten dat gistermorgen een ochtendblad het als opening bracht. Een gevaarlijke berichtgeving, want de onrust die deze geruchten veroorzaken doen de economie van Aruba geen goed. Opgepast moet worden voor paniekberichtgeving. Men had er beter aangedaan eerst de minister van Financiën of de Centrale Bank te bellen. Het bericht was dan geworden: Geruchten over devalautie blijken ongegrond.

Het is trouwens genoegzaam bekend dat in onze situatie, met een importfactor van tegen de negentig procent, devaluatie nauwelijks zin kan hebben. Dat het middel van devaluatie toch af en toe genoemd wordt, is waarschijnlijk te wijten aan het veelvuldig voorkomen van devaluaties in de landen om ons heen. Als we zien hoe in een sneltreinvaart de valuta van Jamaica, Santo Domingo, Costa Rica, Colombia en Venezuela in waarde zijn terug gelopen vergeleken met de dollar dan is het begrijpelijk dat er al snel gedacht wordt dat het bij ons ook wel eens zo ver zou kunnen komen. Uiteraard zou het in feite ooit wel nog nodig kunnen zijn, maar dan alleen als de bevolking weigert de realiteit te zien. Als we begrip tonen voor het feit dat we allemaal een paar stappen achteruit moeten, dat verkregen rechten bij een neergaand economie niet heilig zijn en dat inleveren in slechte tijden nu eenmaal noodzakelijk is, kan onze gulden gekoppeld blijven aan de dollar.

Onze hotels hebben hun prijzen wel degelijk terug geschroefd. Het was twee jaar geleden heel wat duurder om een kamer op Aruba te krijgen. De markt maakt uit wat de klant wil betalen en de hotels hebben dat heel goed begrepen. In het laagseizoen 1983 gingen de kamers van bepaalde hotels voor een appel en een ei naar de grote tour operators, maar dankzij dat beleid van aanpassing aan de realiteit kon de bezettingsgraad op redelijk peil blijven en bleven de mensen die in de hotels werkzaam zijn verzekerd van hun baan.

Er kan ook niet gezegd worden dat de bevolking van de diverse eilanden niet bereid zijn om in te leveren. Bij de ALM en CDM is het al gebeurd; bij Shell nu ook en de overheid volgt. De bonden op Aruba willen eerst cijfers zien, wat hun goed recht is, maar wijzen inlevering ook niet af. Al met al mag daarom gesteld worden dat de realiteit van onze situatie algemeen onderkend wordt. Dat betekent dat we geen machtingswet nodig hebben. Opleggen van inleveren van bovenaf is namelijk niet nodig gebleken en de onderhandelingsvrijheid kan daarom bij ons wel intact blijven. Zonder zo'n machtigingswet zou trouwens een devaluatie ook geen zin hebben. Want elk procent dat de importen door een devaluatie duurder zou worden, komt dan via de indexering weer bij de lonen. Een devaluatie is dan een wassen neus. Pas als via een machtigingswet alle loonaanpassing verboden zou worden, kan in onze situatie een devaluatie effect hebben. Er is niets dat erop wijst dat dergelijke drastische maatregelen op onze eilanden noodzakelijk zijn, en paniek zaaien is daarom nergens voor nodig.

DUIZENDEN WAREN gisteravond — enige minuten vóór middernacht getuige hoe door Aruba's eerste burger Pedro Bislip Maristella Geerman (districts- koningin Santa Cruz) tot de dertigste carnavals- koningin van Aruba werd gekroond (ie foto). Op de andere foto de nieuwe koningin met haar runners- up Janine Thiel (Estrella), Viveca Solognier (MAO- school), Astrid Winterdaal (San Nicolas) en vierde runner- up Clarina Dijkhoff (Noord).

EEN UITGELATEN stemming heerste er gisteravond kort vóór middernacht in het RCA- stadion toen bekend werd dat Maristella Geerman, die als koningin van de Connie Francisclub enige weken geleden gekozen werd tot districts- koningin van Santa Cruz, de dertigste Arubaanse carnavals- koningin was geworden. Vooral in het Santa Cruzkamp, die met vele rode T-shirts en rode balonnen zich de gehele avond enthousiast geroerd hebben, steeg de stemming ten top. Toen ook nog de eerste runnerup Janine Thiel van Estrellaclub uit Santa Cruz bekend werd, was vooral de jeugd van Santa Cruz niet te houden. Na afloop van de kroning door gezaghebber Bislip ging het in een parade naar Santa Cruz, waar tot vroeg in de ochtend een uitgelaten stemming heerste.

****

ALS TWEEDE runner- up koos de jury Viveca Solognier (MAO-school), Astrid Winterdaal uit San Nicolas was een goede derde runnerup en Clarina Dijkhoff van Noord werd vierde. Het was jammer dat maar één koningin kon worden, want de overige 16 kandidaten waren gisteravond allemaal koninginnen in hun optreden en enthousiasme.

****

DE GEHELE avond had een vlot verloop ofschoon nogal eens onderbroken moest worden voor de rechtstreekse TeleAruba- uitzending, welke op haar beurt nogal eens onderbrak voor te länge reclame- spots. Het podium — een werkstuk van oud-SAC- voorzitter Janchi Arends — was een geheel van lichten dat goed in het geheel paste. Het optreden van de koninginnen was goed verzorgd, vooral ook omdat ditmaal niet alle zeventien kandidaten in het wit waren, maar enige kandidaten er ook wat kleur in hadden gebracht.

****

DE JURY bestond uit toeristen die nog maar kort op het eiland waren en die de grootste moeite hadden uit al deze Arubaanse schonen hun keuze te doen. Na afloop van hun werk kregen zij van SAC- voorzitter Milo Croes en het Toeristenbureau een geschenk aangeboden.

****

ER WAREN nog meer geschenken deze avond waarvan de aanbieding van een nieuwe Datsun Sunny door mej. Hernandez van Topcar aan de nieuwe koningin het hoogtepunt vormde. Directie- leden van Concorde hotel onder leiding van Marc Antonio Wix kregen dank- plakkaten van de scheidende koningin. Leo Tromp, hoofd van Instituto di Cultura, overhandigde namens het eilandgebied aan Milo Croes een plakkaat vanwege de dertig jaren carnaval. De schoonheidsspecialiste mejufrrouw Martha Ibargollín van Guerlain overhandigde namens haar firma en Aruba Trading Company aan ieder van de kandidaten een geschenk. Caribbean Mercantile Bank was er met een spaarbankboekje voor de koningin. Gezaghebber Pedro Bislip en de nieuwe koningin mochten van het bestuur van de Antilliaanse Stichting Zomercarnaval Nederland een aandenken ontvangen.

****

LEO VAN DER Eem van Playa Liquor kwam met de Arubaanse kunstenaar Gustavo Nouel om aan Miss Intercontinental een schilderij van haar aan te bieden, hetgeen door de Nederlandse Miss Brigitte Bergman op prijs werd gesteld. Janet Heronimo Lopez Henriquez nam voor Caribe een extra SAC- onderscheiding in ontvangst omdat Caribeclub, die dit jaar 45 jaar bestaat, in de afgelopen dertig jaren zonder onderbreking actief aan alle carnavals- activiteiten deelnam.

****

EEN VERRASSING was het dat een grote groep koninginnen van de afgelopen dertig jaren gisteravond op het podium kwam en liet zien dat na al die jaren de carnavalspeper nog steeds inzit, dat intussen wel op hun kinderen werd overgedragen. Enige koninginnen, onder wie Aruba's eerste carnavals- koningin Evelina Jansen- Croes, die niet aanwezig konden zijn, hadden telegrammen gezonden.

****

DANKZIJ DE grote overwinning van Santa Cruz houdt dit in dat de grote groep van Santa Cruz dit jaar de grote parade zal openen met carnavals- koningin Maristella. Welverdiend, want het is bekend dat Santa Cruz verleden jaar een van de districten was die het eerst met grootse voorbereidingen begon. En toch weer niets bijzonders, want in Santa Cruz weten zal al derig jaren wat carnaval vieren is.

****

WAT DE dure 17.50 gulden stoelen betreft: de belangstelling hiervoor was niet zo groot. Er waren nog al wat lege stoelen die dit bevestigden. Ofschoon ook vele genodigden verstek lieten gaan. Overigens deden de dure stoelen weinig af aan de carnavalsgeest die gisteravond in het RCA- stadion heerste.

****

OOK DE Gezondheidsdienst doet een beroep op de bevolking mee te helpen om tijdens de grote parade's Aruba schoon te houden. Eenieder wordt verzocht om voldoende plastic zakjes mee te nemen voor het deponeren van bekers, flessen en andere restjes, terwijl ook leiders van groepen hieraan kunnen meewerken door de achtergelaten restjes van hun groepen in een grote plastic zak te gooien en deze langs de kant te zetten.

****

PERSONEN DIE langs de kant een trailer gebruiken worden verzocht om hetgeen uit hun toilet komt niet op straat te laten lopen waardoor andere mensen last ondervinden. De toilet- leiding aan een drum onder de trailer verbinden of in een halve meter diep gat in de grond stoppen, zijn twee alternatieven voor een hygiënisch geheel. Men moet na afloop wel niet vergeten de drum mee te nemen en het gat te dempen.

****

ZIJ DIE zondag niet geïnteresseerd zijn in de grote parade maar in andermans eigendommen, kunnen dit maar beter uit hun hoofd halen. Zowel te land (te voet en in auto's) als vanuit de lucht (in sportvliegtuigen) zal de politie een oogje in het zeil gaan houden.

****

ARUBA'S CARNAVALS- KONINGIN 1983, Moira Lioe- A-Tjam, behoort tot degenen die de grote parade niet zal meemaken. Niet om op andermans eigendommen te loeren, maar omdat zij gistermiddag naar Colombia vertrok om Aruba te vertegenwoordigen op het carnavals- festival in Barranquilla.

****

ONDER LEIDING van de Vakopleiding zijn zeven personen geslaagd voor de opleiding van "pipe fitter/layout". Gedeputeerde Marco Bislip (zie foto) ontving de geslaagden om hun diploma uit te reiken waarbij ook Roland F. Croezé aanwezig was die de leiding van de cursus had. De geslaagden zijn: Ricardo Boekhoudt, Maikel Figaroa, Roland J. Geerman, Gine Kelly, Hendrik Kelly, Harold Quandt en Ricardo Vos. Vijf van de cursisten deden praktijk op bij het WEB en Bosch Construction.

EEG bespreekt hulp-mogelijkheden Saba

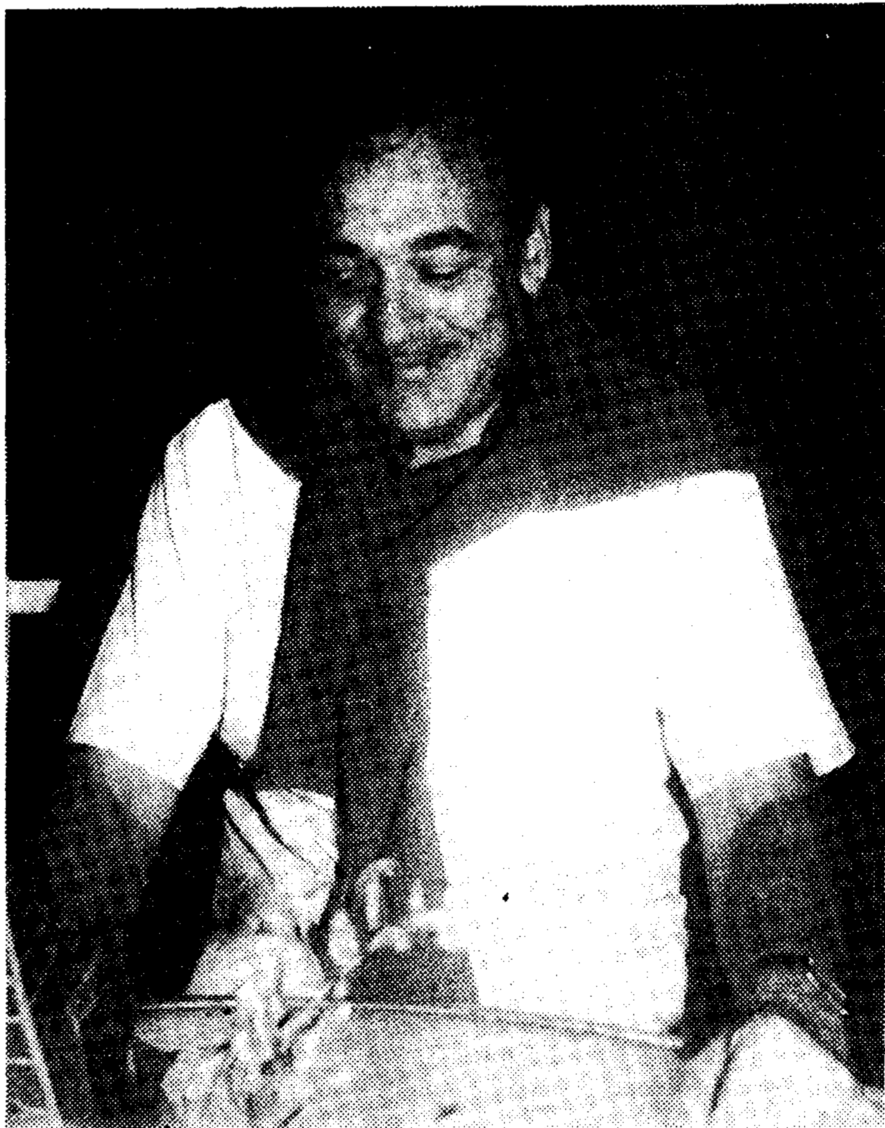
THE BOTTOM — De vorige week bezocht de gevolmachtigde van de EEG voor de Nederlandse Antillen, de heer d'Hondt, Saba om met het Bestuurscollege, bestaande uit de heren W. Smith, V. Hassell en P. Granger van gedachten te wisselen.

Omdat Nederland lid is van de EEG, en de Antillen nog steeds deel uitmaken van het Koninkrijk der Nederlanden, kunnen de Antillen gebruik maken van de verschillende samenwerkingsvormen die de EEG-biedt; voor de Antillen zijn de financiële en technische bijstand de belangrijkste naast de z.g. spoedhulp en de regionale samenwerking (scheepvaart). Tot nu toe is er op Saba nog relatief weinig gefinancierd door de EEG. De Saba Artisan Foundation heeft destijds een financiële injektie ontvangen en in 1979 heeft Saba gebruik gemaakt van de spoedhulp: nadat de haven door een orkaan onbruikbaar geworden was, sprong de EEG bij. Wel profiteert Saba van de ontwikkelingsbank die in 1981 in Willemstad werd opgericht en waaruit een reeks van projekten gefinancierd kon worden.

Tijdens de besprekingen met het Bestuurscollege werden de actuele projecten onder de loep genomen en konden enkele toezeggingen gedaan worden. De aanschaf voor een multi functionele kraan in de haven van Fort Bay, die door regelmatige verzanding dicht slibt, is goed gekeurd. Daarnaast wordt medio 1984 met een studie begonnen over de faciliteiten van de haven; of de bestaande haven uitbreiden of op een andere plaats met de bouw van een geheel nieuwe haven beginnen. Voorts zal Depos een programma voor de kleinere eilanden opstellen, samen met de technische bijstand van de EEG en eigen mensen met het doel te zoeken naar wat gedaan kan worden voor Saba, welke prioriteiten gesteld moeten en kunnen worden. Er zal een analyse gemaakt worden inhoeverre alternatieve energie kan worden gebruikt t.a.v. de sociaal economische ontwikkeling.

Men denkt aan de verhoging in de agrarische sektor en in het toerisme. Ook hiervoor zal de EEG een studie uitvoeren in hoeverre dat mogelijk is. Momenteel voert Saba al een campagne ten einde meer toeristen te trekken, maar er zal tevens marktstudie gedaan worden. De EEG is daarna bereid om het resultaat en de behoeften die dan blijken te bestaan te betalen.

Voor wat de toekomst van Saba betreft zijn er voor de komende associatieperiode adviezen gegeven: op het gebied van de landbouw, de alternatieve energie en de z.g. micro-projecten. Men is erop gewezen zoveel mogelijk gebruik te maken van de hulpbronnen in 't eigen land om zoveel mogelijk economisch en daardoor ook politiek onafhankelijk te zijn. De eigen voedselvoorziening speelt hierbij een zeer grote rol, uitgaande van het feit dat de Sabaanse bevolking zeer veel persoonlijk initiatief aan de dag legt, werd geadviseerd naar mogelijkheden te zoeken. Mocht blijken dat het lokale initiatief wordt afgebroken, omdat er 't een of ander ontbreekt, dan is de EEG in de toekomst bereid door middel van z.g. microprojecten dit probleem op te lossen: men gaat er vanuit dat zoveel mogelijk de lokale inzet gestimuleerd moet worden. "Want", aldus d'Hondt, "naar mijn mening is ontwikkelingshulp, hoeveel theorieën er ook over mogen bestaan, er voor te zorgen, dat de meerderheid van de bevolking gelukkig wordt, op zowel cultureel, materieel als op sociaal gebied. De mensen moeten zich betrokken voelen en daarom moet aan de basis geholpen worden".

de heer d'Hondt

Gebaar

ORANJESTAD — "Wat waren we blij", zo stelt het Simar- bestuur in Skol i Komunidat, "toen enkele discriminatoire artikelen uit het LMA werden geschrapt. Velen van ons dachten dat daarmee de ongelijke behandeling van de vrouwelijke leerkrachten de wereld uit geholpen was.

Nu, nog geen jaar later, is Marietje wijzer geworden. Achteraf bezien was het allemaal slechts een gebaar. De gehuwde vrouwelijke leerkrachten vormen nog steeds het reservoir waar de overheid en de schoolbesturen uit putten als ze vast zitten. Is de markt eenmaal verzadigd dan vliegen ze er weer uit.

Enkelen van onze gedeputeerden gaan nog een stapje verder. Volgens hen behoort het verschijnsel "werkende vrouwen" tot de sociale misstanden. Als zij er niet waren, zouden er geen werkloze mannen en jongeren zijn. Tijdens de begrotings- behandeling liet het BC weten dat deze ongewenste toestand gecorrigeerd zou worden in 1986 als we baas zijn in eigen huis. Van de vrouwen...... geen reactie. Was dit een geval van wie zwijgt, stemt toe?" aldus het Simar- bestuur tot slot.

Het weer

LICHT TOT half bewolkt en geen neerslag van betekenis. Overwegend vrij krachtige oostelijke wind. Weeroverzicht: In het Caribisch gebied bevinden zich momenteel geen storingen die van betekenis zijn voor het weer op de Benedenwindse eilanden. Voor de komende 24 uur wordt weinig verandering in het huidige weerbeeld verwacht.

Opening Toeristen-bureau Saba, Statia

PHILIPSBURG — Op 22 februari, zijn in Philipsburg de toeristenbureaux voor Saba en St. Eustatius officieel geopend. Beide bureaux zijn gesitueerd in Frontstreet en hebben tot doel het promoveren van toerisme naar beide eilanden. Het sinds december 1983 „proefdraaien" van beide ondernemingen heeft met deze opening een definitief karakter gekregen.

Bij de opening, welke gehouden werd bij de Arcade te Frontstreet, waren een 50-tal genodigden aanwezig, onder wie de minister van Ontwikkelingssamenwerking. Leo Chance, waarnemend gezaghebber van St. Maarten Reinier van Delden, minister van Staatskundige Structuur, mr ing. Ralph Richardson, diverse vertegenwoordigers van St. Maarten, St. Eustatius en Saba, vertegenwoordigers van de E.E.G. en leden van de werkgroep ter bevordering van het toerisme naar St. Eustatius en Saba.

Na een inleidend welkomstwoord van de heer C. Hook van het toeristenbureau van St. Eustatius spraken achtereenvolgens Betto Thomas (minister van Economische Zaken), Julian Connor (gedeputeerde van St. Maarten), Vernon Hassell (gedeputeerde van Saba) en Franklin (Kamer van Koophandel)

Minister Thomas noemde de opening een belangrijke stimulans voor economische groei van beide eilanden. Hij achtte de resultaten tot nu toe zeer hoopgevend en noemde het promoveren van dagtoerisme een goed begin voor verdere uitbouw van het toerisme. Het project mag tevens een voorbeeld genoemd worden van goede samenwerking tussen de diverse departementen. In dit kader dankte hij zijn collega Chance voor diens grote inbreng en moeite om dit project tot stand te brengen. Tenslotte: „Hoewel succes van de onderneming afhangt van hen die de kantoren dagelijks leiden, beloof ik, dat de centrale regering, mijn departement en ik zelf altijd bereid zijn alle mogelijke assistentie te verlenen".

De heer Connor achtte het een goede zaak dat de prachtige eilanden St. Eustatius en Saba op deze manier in de bekendheid worden gebracht. „Beide eilanden zijn deze stimulans ter verbetering van de economische omstandigheden meer dan waard". Ook het langs deze weg dichter bij elkaar komen van de Bovenwinden achtte hij een goed teken.

De heer Hassell noemde de opening het resultaat van samenwerking tussen de diverse departementen voor één gezamenlijk doel: het promoveren van de eilanden, zonder streven naar persoonlijke winst. De eilanden zelf moeten en zullen hard aan het werk gaan om van het project een succes te maken

De heer Franklin tenslotte noemde het op deze wijze in samenwerking „verkopen" van de eilanden St. Eustatius en Saba een positief middel om economische groei door middel van het toerisme te bewerkstelligen. Hij sprak de hoop uit dat dit tot goede resultaten mag leiden.

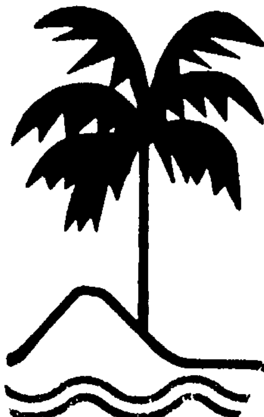
OPEN BRIEF AAN DON MARTINA EN DE P.P.A.

Wij protesteren ten sterkste tegen Uw beschuldigingen aan AHATA geuit op 27 februari, dat AHATA in november middels grote advertenties overheidsambtenaren geïnstigeerd zou hebben hun werk niet te doen. Wij dagen U uit deze grote advertenties te overleggen.
Wij wijzen deze beschuldigingen van de hand. Uw uitlatingen berusten niet op waarheid, maar op verdraaiing van de feiten waar U de "Groep van 20" (handelaren) beschuldigt van "falsedad y instigacion" en "duna deliberadamente informe erroneo na pueblo" (Uw eigen woorden).

Uw weglopen van een vergadering waarop de "Groep van 20" **2 maanden** heeft gewacht, is een belediging voor deze groep en AHATA.
Het coute que coute **niet** willen vergaderen met de Arubaanse handel geeft blijk van een dictatoriale en ondemocratische houding.
U heeft de "Groep van 20" een democratisch recht ontnomen. Juist Uw weglopen is tegen alle regels van democratie, etica en decensia (Uw eigen woorden). Uw eis voor excuses is kinderachtig en niet op zijn plaats, omdat de "Groep van 20" de bewuste telex niet heeft verzonden.

Door genoemde houding heeft U zelf bijgedragen tot het feit dat wij niet het nodige respect voor U kunnen opbrengen. Respect kan slechts worden verwacht, als dit wederkerig is en daarin bent U tekort geschoten.
U kunt daarom niet van ons respect eisen.

Aan de P.P.A. delen wij mede dat juist nu Uw Minister, Margo Croes, van haar afkeuring t.a.v. de houding van de Minister President blijk had moeten geven. Wij verwachten na deze negatieve houding van de Minister President niet anders dan dat de P.P.A. zich uit deze Centrale Regering terug trekt in het algemene belang van Aruba.
Deze regering belemmert niet alleen de vooruitgang van het toerisme op Aruba, daar onder de huidige en voorgenomen economische en financiële maatregelen geen nieuwe investeerders hun plannen zullen uitvoeren, maar ontneemt bovendien de lokale handel hun kans op verdere ontplooiing.

ARUBA HOTEL AND TOURISM ASSOCIATION
Board of Directors.

AHATA

LAOOC nu in ernstige problemen

Geen visum voor olympisch attache

LOS ANGELES — Het ministerie van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten heeft geweigerd een visum te verstrekken aan de attaché van de Sovjet-Unie bij de Spelen van Los Angeles. Oleg Vermisjkin zou op 1 maart in Los Angeles zijn voorbereidende werkzaamheden voor de ploeg van de Sovjet-Unie beginnen. Washington maakte zijn weigering voor het visum van Vermisjkin pas bekend op 1 maart, de aanvrage voor het visum was al gedaan in december. Het ministerie van Buitenlandse Zaken in Washington weigerde commentaar op zijn beslissing te geven. Vermisjkin heeft deel uitgemaakt van de afvaardiging die het olympische comité van de Sovjet-Unie in november naar Los Angeles had gestuurd en die onder leiding stond van Marat Gramov, voorzitter van het comité.

Gramov trouwens had de bui al zien hangen. Op 19 januari vertelde de voorzitter van het olympische comité in Moskou dat het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken zich bemoeide met de Sovjet plannen voor Los Angeles, door bezwaren te maken tegen de benoeming van Oleg Vermisjkin tot attaché bij de Spelen.

De beschuldiging uit de hoofdstad van de Sovjet-Unie werd onmiddellijk gepareerd in Washington. Alan Romberg, woordvoerder voor het ministerie van buitenlandse zaken, maakte op 20 januari bekend dat er geen enkele grond was voor de beschuldiging van Gramov. "De Verenigde Staten zullen de Sovjet-Unie niets in de weg leggen bij deelneming aan de Spelen van Los Angeles. Wij hebben als gastheer onze verplichtingen en wij zullen er op alle mogelijke manieren aan voldoen". Romberg voegde er aan toe dat het standpunt automatisch inhield dat sportmensen uit de Sovjet-Unie, net als andere leden van de olympische delegatie, geen beperkingen zullen worden opgelegd om naar Los Angeles en de Spelen te komen.

Het weigeren van Vermisjkins visum werd donderdagavond in Los Angeles bekend gemaakt door Peter Ueberroth, voorzitter van de organisatiecomité van de Spelen. Hij kondigde aan dat het L.A.O.O.C onmiddellijk en op elk mogelijk niveau opheldering zou vragen bij de regering in Washington. "Wij zijn in ernstige moeilijkheden gebracht door het tijdstip van de afwijzing. Wij vinden het onzakelijk en incorrect dat de beslissing pas op 1 maart bekend gemaakt werd. Het heeft ons bovendien verbaast dat Washington meer dan twee maanden nodig heeft gehad om zijn standpunt te bepalen".

Ueberroth vertelde dat hij Marat Gramov meteen per telegram op de hoogte had gebracht van het besluit van buitenlandse zaken. In zijn telegram schreef Ueberroth onder andere: "Wij erkennen de belangrijkheid van de functie van de olympisch attaché, die de voorbereidingen moet treffen voor de opvang van zowel de deelnemers als de begeleiders uit de Sovjet-Unie. Ik hoop dat U zo spoedig mogelijk een andere functionaris zult willen aanstellen".

Het comité in Los Angeles bevestigde donderdag dat in november toezeggingen gedaan waren aan de olympische afvaardiging uit Moskou. Eén van de beloftes was dat alles in het werk zou worden gesteld om de attaché voor de Spelen met ingang van 1 maart de gelegenheid te bieden zijn werkzaamheden te verrichten. Die toezegging is schriftelijk vastgelegd.

Een commissie uit het parlement van de staat Californië had donderdag tijdens zijn vergadering in Sacramento, juist met een meerderheid van elf stemmen tegen één een voorstel aangenomen president Reagan, het congres en alle inwoners van Californië dringend te vragen alle deelnemers aan de Spelen, die uit de Sovjet-Unie inbegrepen, als welkome gasten van de Verenigde Staten te beschouwen. De Californische senaat had al eerder een dergelijk standpunt ingenomen. Daardoor werd de uitspraak van vorig jaar teruggenomen waarbij Californië pleitte voor uitsluiting van deelnemers uit de Sovjet-Unie, wegens het neerschieten van een Zuidkoreaans burgerluchtvliegtuig, waardoor 269 mensen om het leven waren gebracht.

WILNA — Op de foto (midden met bloemen in de hand) de heersende wereldkampioen schaken de Rus Anatoli Karpov. Karpov sinds 1975 titelhouder vreest zijn jonge landgenoot de pas twintig jarige Kasparov in de herfst van dit jaar tegenover zich te zien, tijdens de wereldtitelstrijd. Karpov ziet liever een titelstrijd met de 62-jarige ex-wereldkampioen Smislov.

Brazilië wil vijf keer vriendschappelijk spelen

RIO DE JANEIRO — De Braziliaanse voetbalbond, die in juni zijn zeventig-jarig bestaan viert, heeft zijn alternative plan gereed ter vervanging van het zeslandentoernooi waar de FIFA niet voor was. De CBF heeft vriendschappelijke wedstrijden vastgesteld tegen drie van de vijf landen, die waren uitgenodigd. De serie begint mt op 10 juni tegen Engeland, drie dagen later is Uruguay tegenstander en op 16 juni zal twegen Argentinië worden gespeeld. De bond zal nog overleg plegen met Mexico en Nederland voor de wedstrijden. De FIFA onthield zijn goedkeuring aan het plan voor een toernooi in Brazilië omdat het "concurrend" zou zijn met de eindronde van het Eujropese kampioenschap, van 12 tot 27 juni in Frankrijk.

Ongeacht resultaten van kandidaten toernooien

Wereldtitels schaken blijven in Sovjet-Unie

WILNA — De wereldtitels schaken zowel bij de dames als de heren blijven in de Sovjet-Unie ongeacht de resultaten van de finales van de kandidatentoernooien, die komende week zullen beginnen. Anatoli Karpov en Maja Tsjiboerdanidze, de heersende wereldkampioenen, zullen gespannen de verrichtingen van hun landgenoten Gari Kasparov, Vassili Smislov, Lidia Semjonova en Irina Levitina gadeslaan. De tweekamp Kasparov - Smislov wordt van 10 maart in Wilna (Litauen) afgewerkt en beslaat tenminste zestien partijen. Semjonova en Levitina moeten in Sotsji aan de Zwarte Zee in twaalf partijen uitvechten wie wereldkampioene Tsjiboerdanidze mag uitdagen.

Karpov is sinds 1975 titelhouder, Destijds was hij de uitdager van de Amerikaan Bobby Fischer, die evenwel afzag van verdediging van de titel. Daarna heeft Karpov, die altijd de bescherming genoot van wijlen Leonid Brezjnjev, tot twee keer toe de uitgeweken Sovjetgrootmeester Viktor Kortsjnoi (6-5 en 11-7) verslagen. Kortsjnoi ging in het kandidatentoernooi 1983/'84 in de halve finales ten onder tegen Kasparov, die algemeen geldt als de grootste schaaktalent, dat de Sovjet-Unie de laatste jaren heeft voortgebracht.

Kasparov is pas twintig jaar. Karpov vreest hem en ziet in de herfst van dit jaar liever de 62-jarige ex-wereldkampioen Smislov tegenover zich. Smislov begon twee jaar geleden aan zijn tweede "schaakjeugd". In 1957 veroverde hij ten koste van zijn landgenoot Botwinnik voor de eerste en voorlopig laatste keer de wereldtitel. Hij baande zich sinds 1981 een weg naar de eindstrijd van het kandidatentoernooi 1983/'84. De Westduitser Robert Huebner, na een verloren loting en de Hongaar Zoltan Ribli waren het slachtoffer van het nieuwe elan van de "schaakopa". Botwinnik waarschuwde Kasparov voor de kwaliteiten van Smislov. "Kasparov zal tegen Smilov meer gecompliceerde problemen moeten oplossen dan tegen Kortsjnoi", zei de vroegere wereldkampioen. Desondanks is Botwinnik van oordeel, dat Kasparov verreweg de beste kansen heeft de rol van uitdager voor zich op te eisen. "Wanneer Kasparov het redt wordt de tweekamp tegen Karpov een aantrekkelijk duel. Het zal op het niveau staan van de partij Aljechin - Casablanca uit 192. Virtuoos spel mag dan worden verwacht", voegde Botwinnik eraan toe.

Nederlands voetbal langzaam in beslissende fase

Strijd in voetbal eredivisie op drie fronten

—door WILLEM DEKKER—

WILLEMSTAD — Is de beslissing nu wel of niet gevallen in de eredivisie van het Nederlandse betaald voetbal? Dat is de vraag die velen bezig houdt. Ajax leek hard op weg Feijenoord van de voorlopig eerste plaats te werken, maar werd vervolgens zelf fors onderuit gehaald. Het kan raar lopen in het professionele voetbal. Feijenoord was aangeslagen, heette het maar de Rotterdammers spotten met die opmerking door aarts-rivaal Ajax een gevoelige tik uit te delen. Of de Rotterdammers er nu al zijn, moet blijken uit nog een groot aantal wedstrijden. Wie heeft de langste adem, het hardwerkende Feijenoord, het jeugdige Ajax of de miljoenen-ploeg uit Eindhoven, PSV. De laatsten maken ook al geen al te zekere indruk, zeker na tussentijdse vertrek van routinier Arie Haan naar Hong Kong. Daar komt nog bij dat de anders zo zekere spitsen Thoresen en Koolhof de laatste weken maar moeilijk tot scoren komen.

Bij Ajax is men erg blij met de terugkeer van topscorer Marco van Basten, maar men zoekt nog steeds naarstig naar een man die de lijnen van het middenveld moet uitzetten. Felix Gasselich, de miljoenen-aankoop uit Oostenrijk, lijkt voorlopig te licht bevonden voor die taak. Koeman zou het aankunnen, ware het niet dat hij veelvuldig als laatste man geposteerd wordt. Ook de perikelen rond Jesper Olson zijn niet erg bevorderlijk voor optimale prestaties. De roep om een ervaren laatste man (Ruud Krol?) en een creatieve middenvelder/aanvaller (Tahamata?) wordt steeds groter. Of Aad de Mos zijn wensen ook binnenkort gehonoreerd ziet, is echter niet te verwachten.

Bij Feijenoord lijkt men de problemen rond het inpassen van Cruijff aardig onder de knie te hebben. Slachtoffer is echter de Bulgaarse international Jeliazkov, die hooguit van de voor hem vreemde plaats op de bank mag komen als er niemand anders meer is om in te vallen. Peter Houtman, de door velen verguisde spits, lijkt echter enorm veel krediet te hebben bij trainer Libregts. De komst van de lang geblesseerde Willy Carbo kan daarom nog wel eens een interessante strijd te zien geven in de voorhoede van Feijenoord waar ook linkerspits Pierre Vermeulen nog steeds niet zeker is van een plaats in de basis.

Het is daarom extra interessant om het programma van de grote drie van de aankomende weken eens onder de loep te nemen. De belangrijkste data zijn in dit geval 24 maart als PSV in Eindhoven gastheer is van Feijenoord en 15 april als Ajax op zijn beurt PSV ontvangt in De Meer. Die twee dagen zijn wellicht beslissend voor het kampioenschap, hoewel je zoiets natuurlijk nooit kan voorspellen. De beste koffiedik-kijkers zitten er ook regelmatig naast. Zeker is wel dat de strijd om de hoogste eer zal gaan tussen dit drietal die al jaren de dienst uitmaakt in Nederland.

SUB-TOP

De sub-top is jaren wisselend, hoewel Groningen, Sparta, Haarlem en Utrecht daar al weer een paar jaar meedraaien. Verrassend is echter de positie van PEC Zwolle, Go Ahead Eagles en in iets mindere mate die van Roda JC. De Limburgers zijn na de komst van ex- AZ- trainer Hans Eijkenbroek, die van plaats ruilde met Piet de Visser, langzaam maar zeker opgeklommen naar een zeer riante positie op de ranglijst. De ex- club van Eijkenbroek, AZ, doet het onder De Visser beduidend minder en neemt met een plaats onder de middenmoot een toch wel teleurstellende positie in.

Opmerkelijk is echter, zoals reeds genoemd, de positie van PEC Zwolle en de Eagles. Beide Oostelijke clubs hadden de laatste jaren de grootste moeite het hoofd boven water te houden en nog meer moeite om zich te handhaven in de eredivisie. Beiden hebben blijkbaar voorgoed afgerekend met dat sombere verleden en draaien nu vrolijk mee boven de middenmoot met zelfs op papier nog kansen op een plaats die recht geeft op Europees voetbal. Sparta en Utrecht zijn duidelijk clubs waar het kan dooien of vriezen. Zeer goede resultaten worden afgewisseld met zeer slechte resultaten. Afgelopen zondag kwam men onderling niet eens verder dan een mager 2-2 gelijkspel, terwijl Sparta een week eerder het Dortse DS'79 genadeloos afdroogde en Utrecht hetzelfde lot onderging bij het nietige Excelsior.

Haarlem, als ex- Europees deelnemer, dit seizoen te ver teruggevallen, hoopt nog steeds op een klein wonder om ook het aankomend seizoen weer de boer op te mogen. Europees voetbal heeft de ploeg wakker geschud. Men heeft er aan geproefd en hoopt dit jaar op minstens hetzelfde.

Groningen heeft het lange tijd erg moeilijk gehad. De ploeg werd geplaagd door langdurige blessures en een uit vorm zijnde Erwin Koeman. Verder bleek het inpassen van Fandi langer te duren dan men verwacht had. De ster uit Singapore is echter volledig geacclimatiseerd en wat belangrijker is geaccepteerd, iets waar de Groningers nog wel eens erg veel plezier van kunnen beleven. Koeman lijkt op de weg terug en ook spits Rob MacDonald lijkt van zijn blessures verlost te zijn. Niet gheel fit was hij wel verantwoordelijk voor de winnende treffer in de ontmoeting met Feijenoord.

Onderaan de ranglijst is het echter kommer en kwel. In Dordrecht had men waarschijnlijk ook wel meer verwacht dan een troosteloze voorlaatste plaats van hun DS. Jaren heeft men moeten wachten op eredivisie- voetbal en nu lijkt het na een seizoen alweer afgelopen mits de ploeg in de resterende wedstrijden nog de broodnodige punten weet te verzamelen. Er circuleren alweer de nodige namen in Dordrecht die mogelijk de ploeg van toekomstige trainer Frans Korver komen versterken. Korver lijkt echter een groot avontuur tegemoet te gaan. Maar ook zijn huidige werkgever, Fortuna Sittard heeft het zwaar, erg zwaar zelfs. Men is na het verlies tegen Ajax en de Eagles wel heel dicht bij de degradatie- plaatsen terecht gekomen. In die zone vindt men verder ook nog Willem II wat het dit seizoen niet lijkt te redden. Na een hoopvolle seizoenstart is men regelrecht aan het duikelen geslagen. Men staat nog slechts net boven DS wat bovendien nog een wedstrijd of twee tegoed heeft. Den Bosch lijkt zich veilig te gaan stellen na een reeks knappe gelijke spelen tegen hoog genoteerde clubs en de recente overwinning op DS.

Voor Helmond Sport lijkt het doek, ondanks de verrassende eerste overwinning op AZ, echter gevallen. De Helmonders, die zich versterkten met ex- international Wim Rijsbergen, blijken niet thuis te horen in de eredivisie. Degradatie- voetbal kan echter zeer verrassende uitslagen te zien geven. Voorspellen is dus net als bij de top drie erg moeilijk. Wij kunnen de eredivisie het best in vier gedeeltes verdelen. De top drie, Feijenoord, Ajax en PSV, strijden om het lands- kampioenschap. Utrecht, Groningen, Sparta, Roda, Haarlem en de Go Ahead Eagles moeten onderling uitmaken wie er als derde vertegenwoordiger dit jaar mee mag doen in de strijd om de UEFA- beker. Immers als een der top drie clubs landskampioen wordt en de beker verovert dan is er slechts een plaats extra te vergeven voor de sub- top. Nummer twee en drie plaatsen zich dan direct voor de UEFA- beker. De derde groep is die zich geen zorgen hoeft te maken voor degradatie en geen illusies hebben voor een UEFA-plaats. Daar zitten dit keer zeker AZ en PEC Zwolle bij. De Zwollenaren hebben ondanks de aanwezigheid van drie ex- internationals te weinig in huis om die strijd echt aan te gaan.

EXCELSIOR

Ook Excelsior mag zich tot dit groepje rekenen want deze ploeg hoort in de eredivisie thuis. De resultaten geven daar alle aanleiding toe. En ook de vergevorderde plannen om samen met stadsgenoot Sparta een nieuw onderkomen te betrekken, spelen daarbij mee. Of men draait het veld op Woudesteijn een kwart slag, waardoor men een capaciteit van ruim 20.000 toeschouwers kan bereiken of men wijkt uit naar randgemeente Capelle waar dan een geheel nieuw stadion in de stijl van dat van FC Utrecht dient te verrijzen.

Als Den Bosch de stijgende lijn van de laatste weken door laat zetten dan blijven er bij deze verdeling alleen nog een vijftal clubs over die gaan vechten tegen degradatie. Dit jaar verdwijnen er net als vorig jaar drie clubs naar de eerste divisie. De vijf zijn: Volendam, Fortuna Sittard, Willem II, DS'79 en Helmond Sport. Voorspellingen doe ik ook hier niet. Een kat in nauw maakt immers rare sprongen. Overigens staan er voor dit carnavals- weekeinde slechts een paar inhaal- wedstrijden op het programma. Of ze door zullen gaan, hangt af van de nog steeds zeer wisselvallige weersomstandigheden in Nederland.

Navratilova wint masterstoernooi

NEW YORK — Ook het Masters-toernooi in New Yorks Madison Square Garden, met de beste speelsters, dwingt Martina Navratilova niet tot lange werkdagen. Donderdagavond bereikte de Amerikaanse topspeelster in iets meer dan drie kwartier de halve finales ten koste van Carling Basett. De Canadese tiener kon bijblijven tot 3-3 in de eerste set, maar maakte daarna geen game meer en won in de tweede set slechts elf punten. "Het is vrijwel onmogelijk om tegen Navratilova te spelen", verzuchtte zij. "Wanneer je een kans wilt hebben, moet je in iedere situatie je beste slag slaan. Dat kan niemand, behalve zij dan".

Met Navratilova kwam ook Barbara Potter bij de laatste vier. De Amerikaanse stond haar landgenote Kathy Horvath eveneens slechts drie games toe.

De uitslagen van de wedstrijden uit de kwartfinales van donderdag zijn: Martina Navratilova (Vst) - Carling Bassett (Can) 6-3, 6-0; Barbara Potter (Vst) - Kathy Horvath (Vst) 6-1, 6-2.

Het programma voor de halve finales voor zaterdag is als volgt: Navratilo - Pam Shriver (Vst) Hana Mandlikova (Tsj); Barbara Potter - Chris Evert - Lloyd (Vst) Helena Sukova (Tsj).

Gullikson schakelt Connors uit in GP van Madrid

MADRID — Jimmy Connors heeft gisteren in het grand prix tennistoernooi (indoor) in Madrid een verrassende nederlaag geleden. De aanvoerder van de grand prix wereldranglijst 1984, die al twee toernooien won, verloor in de tweede ronde in drie lange sets. (6-4, 5-7, 3-6) van zijn landgenoot Tim Gullickson. De 31-jarige Connors was in Madrid als tweede geplaatst.

De uitslagen van de weedstrijden uit de tweede ronde zijn: Anders Jarryd (Zwe) - Chip Hooper (Vst) 6-3, 7-5; Bill Scanlon (Vst) - Michael Westphal (Wdl) 6-4, 6-2; Andres Gomez (Ecu) - Vince van Patten (Vst) 6-3, 6-4; Tomas Smid (Tsj) - Brad Drewett (Aus) 6-3, 6-2; Tom Gullikson (Vst) - Jimmy Connors (Vst) 4-6, 7-5, 6-3.

LANGLAUF — IDENSALMI — De Finse langlaufer Harri Kirvesniemi, die in Serajewo derde werd op de vijftien kilometer, heeft de internationale nachtwedstrijd van Idensalmi over 10,5 kilometer gewonnen. Kirvesniemi had een kleine voorsprong op olympisch kampioen Gunde Swan (Zwe) en zijn landgenoot Haerkonen. Bij de dames won de Zweedse Marie Johansson voor de Noorse Berit Aunli en de Finse Marja-Liisa Hamalainen, de van bloeddoping verdachte ster van de Olympische Winterspelen.

Engeland wil maatregelen tegen voetbalvandalen

LONDEN — De Franse politie heeft 26 van de dertig gearresteerde Engelsen, die de Engelse voetbalploeg op weg naar Parijs begeleidden met een spoor van verwoestingen en vechtpartijen, weer vrijgelaten. Voor zover bekend is nog één Engelsman, de twintigjarige Michael Gilbert, in een ziekenhuis. Hij herstelt van de opgelopen steekwonden tijdens vechtpartijen bij de wedstrijd Frankrijk - Engeland, die de Fransen in het Prinsenpark van Parijs met 2-0 wonnen. Volgens eerdere opgaven is het aantal gewonden van de vechtpartijen van woensdagavond tussen de supporters, het bruute geweld tegenover "gewone burgers" en het optreden van de Franse oproerpolitie tenminste dertig.

Tegenover naar schatting 550 Engelse supporters, die al begonnen de hele dit hen van Dover naar Duinkerken vervoerde, te slopen, stelde de politie in Parijs ongeveer 800 man. De eenheden traden hard op, Engelse bezoekers van de wedstrijd spraken van provocaties van Franse supporters en van zinloos geweld van de politie, maar in andere reacties wordt de politie van Parijs geen enkel verwijt gemaakt. Een woordvoerder van de Britse ambassade in Parijs zei: "Wij zijn overspoeld met telefoontjes van Fransen, die schande spraken van het gebeurde. Wij kunnen het slechts men hen eens zijn. Dit soort gebeurtenissen zijn zonder meer slecht voor de verhouding tussen Frankrijk en Engeland".

Ook leden van het Lagerhuis stonden achter het optreden van de Franse politie. Denis Howell (Labour) noemde de botsingen ontluisterend, maar voorspelbaar. Hij eiste van de conservatieve regering maatregelen tegen de voortdurende ontheiliging van de vlag en de naam van Groot-Brittanië door voetbalvandalen.

Terry Dicks (Conservatief) stelde voor de jongeren, die zich aan geweld hebben schuldig gemaakt met verf te bespuiten en "te brandmerken als wat zij zijn, tuig". Dicks acht geseling op de plaats van de rellen ook een uitstekend middel, dat geen kwaad kan. Ik had graag gezien dat de Franse oproerpolitie wat harder was opgetreden. Een paar ingeslagen koppen zou niet zo slecht zijn geweest", aldus het Conservatieve lid van het Parlement.

AANDACHT

De Engelse kranten besteedden in hun edities van donderdag ruime aandacht aan het optreden van de Engelse supporters. De Daily Star opende met de kop: "Voetbal in opspraak door dronken vandalen, die nieuwe auto's beschadigen". Verder schreef de krant: "Engelands dronken voetbalwoestelingen richten schandalige verwoestingen aan". De Sun drukte een foto af van een zwaar beboeld de supporter met alleen de ondertitel: "Gezicht van een monster". De krant schrijft verder: "Engelse supporters beschamen ons land opnieuw met een waanzinnig spoor van vernieling en geweld door Frankrijk". De Daily Mail: "Een dag met zinloos vandalisme en dronken geweld heeft de Britse reputatie op het continent opnieuw een slechte dienst bewezen". De meeste dagbladen prijzen het optreden van de Franse oproerpolitie. Het optreden van de CRS getuigde van een "no nonsense" opvatting en het snel overzien van de situatie, is de algemene teneur van de commentaren.

De Engelse supporters geven de schuld van het gebeurde aan Franse "skinheads" en provocerend optreden van de Franse politie. Een niet bij naam genoemde 19-jarige supporter: "Franse supporters gooiden houten stoelen naar ons. Direct daarna sloeg de Franse politie met wapenstokken op ons in". Een andere supporter verklaarde dat Franse jongeren reeds voor de aftrap op het Engelse deel van het punbliek hadden ingeslagen

Durante preparashon pa eliminatorio mundial

Biahe di selekshon pa Costa Rica kansela

WILLEMSTAD — Den kuadro dje preparashon dje preselekshon Antiyano di futbòl ku lo partisipa proksimamente na e eliminatorio p'e kampeonato mundial di futbòl 1986 na Mexico, tabata e intenshon p'e selekshon biaha djadumingu pa Costa Rica. Na e pais en kuestion nan lo a hiba un preparashon di un siman i efektuá dos te tres partido di fogeo kontra ekiponan di promé divishon di Costa Rica. Pa motibunan inprevisto e biahe mester wordu kansela.

Apesar dje echo ku representantenan dje komishon "Korsou pa Mundial 1986" a biaha resientemente pa Costa Rica pa hasi tur e tramitenan nesesario, na ultimo momentu a risibi e informashon ku ta rekomendabel pa pospone e biahe. Esaki relashona ku e echo ku e federashon di futbòl di Costa Rica no ta permiti e ekiponan hasi uso di nan hungadonan, kende ta forma parti dje selekshon, den enkuentronan amistoso. E medida aki a wordu tuma relashona ku e partidonan kua e selekshon Costarisense tin pendiente pa ehekuta kontra Cuba i Canada pa e Weganan Olimpiko di Los Angeles.

Konsekuensia di esaki ta ku e kontrinkantenan dje selekshon Antiyano lo mester hasi uso di varios suplente, lokual lo no benefisia e ekiponan di Costa Rica finansieramente ni tampoko e selekshon Antiyano ku mester enfrenta kontrinkantenan debilita. Aktualmente e negosashonan ta tumando luga ku dirigentenan di futbòl di Costa Rica pa logra ku por realisa e partidonan n'e pais ei durante e periodo di 18 pa 26 di mart.

Komishon "Korsou pa Mundial 1986" ta lamentá e desaroyo inespera, pero lo sigi hasi tur su esfuerso pa logra realisashon di e biahe pa Costa Rica den e periodo ariba menshona. Apesar dje echo ku e biahe pa Costa Rica a keda pospone pa algun siman, ta obvio ku e selekshon Antiyano lo kontinua ku su preparashon intensivo na Korsou normalmente bou di guia dje tèkniko Rob Groener.

VNG-studie ook tegen opname in Kodela

Bonden willen DWD als dienst houden

WILLEMSTAD — De overheidsbonden ABVO en BTG zijn er geen voorstander van de Dienst Waterdistributie (DWD) op korte termijn te doen opnemen in het distributiebedrijf Kodela. Zij geven de voorkeur aan reorganisatie en handhaving van de DWD als overheidsdienst of bedrijf. In die voorkeur lijken zij deels geruggesteund te worden door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Die stelde het Bestuurscollege onlangs voor de integratie nog even vooruit te schuiven.

De beide bonden verwachten bij een eventuele integratie van de DWD in de Kodela vooral problemen op personeelsgebied. Van het DWD-personeel zal 160 man overgeplaatst kunnen worden naar de Kodela. Voor 140 man zal dan overplaatsing naar andere eilandsdiensten moeten worden geregeld. ABVO en BTG verwachten niet dat dat al te makkelijk zal kunnen plaatsvinden. Zij achten het zelfs practisch onmogelijk

Vier essentiële punten worden door de overheidsbonden naar voren geschoven, vat de VNG in een brief aan het BC samen. Zij halen slechte beleidsvoering binnen de DWD aan, pleiten ervoor dat er geen ontslagen zullen vallen op basis van alleen overtolligheid, spreken zich uit tegen integratie op korte termijn van DWD in Kodela en zeggen politieke invloed te willen elimineren.

Wanneer deze vier punten worden getoetst aan een in december uitgebrachte discussienota, dan worden zij grotendeels teruggevonden in één van de in de nota aangegeven alternatieven, aldus de VNG. Dit alternatief houdt ondermeer vervanging van het DWD-management in en uitbesteding daarvan aan Kodela. Hierbij kan voor meerdere jaren een management- contract worden aangegaan. Elk half jaar worden vervolgens door het BC afspraken gemaakt over de wijze waarop tot een verantwoorde waterdistributie moet worden gekomen, waarbij overigens ook de vakorganisaties worden betrokken, aldus de discussienota. Het huidige diensthoofd van de DWD zou dan als adviseur aan het management kunnen worden toegevoegd, terwijl voorgesteld wordt het hoofd van de administratie, tevens waarnemend diensthoofd, uitsluitend te belasten met de inning van achterstallige debiteuren van vóór januari 1982. De huidige chef afdeling personeelszaken beveelt de nota aan naar een andere eilandsdienst over te plaatsen.

Bij de aanbeveling om het management aan Kodela uit te besteden, werd in aanmerking genomen dat Kodela in het kader van de integratie hoog gekwalificeerd personeel met ervaring op gebied van waterdistributie heeft aangetrokken. Het ligt dus in de lijn der verwachting dat dit personeel, dat overigens zeer schaars is, hiervoor wordt ingeschakeld. De personeelslasten worden ook nu al, in het kader van de integratie, ten laste van de waterdistributie gebracht. Daardoor kan bovendien de weg naar een eventuele latere integratie worden opengehouden, aldus de VNG.

In een toelichting stelt de VNG dat bij deze keuze, het nemen van de beslissing om de DWD al dan niet te integreren in Kodela, vooruit wordt geschoven. Mochten de resultaten van de keuze niet bevredigend zijn, dan hebben het Bestuurscollege en de vakorganisaties nog altijd de mogelijkheid om in overleg over te gaan op een ander in de discussienota vermeld alternatief. Bij de nu voorgestelde mogelijkheid hoeft de minst vergaande beslissing te worden genomen en kan er toch worden gewerkt aan een verbetering van de waterdistributie.

De instelling van de bonden doet positief aan, meent de VNG. Deze instelling doet verwachten, zo wordt hier aan toegevoegd, **dat het voor het nieuwe management** mogelijk moet zijn om de verantwoordelijkheid voor de distributie direct te kunnen dragen. Teneinde de mogelijk ongewenste politieke invloed te beperken, stelt de VNG tenslotte voor hiervoor bepalingen op te nemen in de management- overeenkomst.

Tippelaars aangehouden

WILLEMSTAD— De Speciale Justitiele brigade van de politie verrichtte in samenwerking met de surveillance- dienst diverse razzia's onder andere aan de Van Walbeeckplein. Daar werden drie buitenlandse vrouwen aangehouden voor controle van hun documenten. Drie werden er aangehouden voor overtreding van het tippelverbod en kregen een proces verbaal. Twee mannen van vreemde nationaliteit werden gearresteerd omdat ze illegaal op Curaçao verbleven en werkten. Deze mannen zijn ter verwijdering overgebracht naar het bureau Vreemdelingendienst.

Voorts werden drie aanhoudingen verricht voor bezit van verdovende middelen. In verband hiermee is **beslag gelegd** op vijftien pakjes van tien marihuana- sigaretten elk. Als verdacht van heling is ook een buitenlandse vrouw aangehouden, en een draagbare televisie en een radio in beslag genomen. De verdachten zijn ingesloten in verband met nader onderzoek.

Gym-spullen gestolen

WILLEMSTAD— Door het vernielen van een hangslot drongen dieven een zaak aan de Doormanweg binnen en stalen een kleuren televisie en honderd gulden aan kleingeld.

Een andere zaak aan de Caprilesweg kreeg ook bezoek van dieven, die voor 500 dollar aan gymn-apparaten weggenomen hebben. De ongenode gasten kwamen binnen door het verwijderen van drie glazen shutters.

Vanuit een zaak aan de Santa Rosaweg zijn kledingstukken van samen 2000 gulden gestolen. De toegang werd verkregen door het vernielen van het dak.

WILLEMSTAD— De Limburgse Kabrieten hadden gisteravond weer een "carnavals- revue" in De Tempel, met optreden van diverse artiesten, rechtstreeks overgekomen van het Kabrieteske front in Limburg. En de revue gaat door, want als deze kabrieten aan het mekkeren, hossen en springen gaan, dan komt er niet gauw een einde aan.

VS lanceren Landsat

LOS ANGELES — De Verenigde Staten hebben vandaag een nieuwe satelliet gelanceerd voor het verzamelen van gegevens over natuurlijke hulpbronnen en het weer op aarde.

De lancering van deze Landsat- 5 is vijftien maanden vervroegd, omdat er problemen zijn met de sinds juli 1982 om de aarde draaiende Landsat- 4, die een storing heeft en waarvan de werking van de radio- zender terugloopt. Over een aantal maanden zal de Landsat- 4 wellicht geheel de geest geven en dan moet er al een opvolgster op zi n plaats zijn.

De taak van de Landsat's is om het aard- oppervlak constant te fotograferen. Aan de hand van de overgeseinde foto's heeft men op aarde een nauwkeurig beeld van de haarden van lucht- verontreiniging, de toestand van de bossen en landbouw- gebieden, het weer, geografische veranderingen en mogelijke vind- plaatsen van delfstoffen.

De vandaag gelanceerde Landsat- 5 heeft 250 miljoen dollar gekost.

Ook Franse troepen weg uit Libanon

PARIJS — Frankrijk zal zijn 1.250 man tellende contingent van de vredeshandhavende troepenmacht in Beiroet de komende dagen terugtrekken. Dit heeft de Franse televisie vandaag gemeld. "Onze troepen bevinden zich in de rode gevaar-zone. We kunnen de dood van geen enkele Fransman in Libanon meer rechtvaardigen", haalde de televisie diplomatieke kringen in Parijs aan. "Ze zullen spoedig worden teruggetrokken". Frankrijk was het enige land dat zijn contingent in Beiroet hield na de aftocht van de Amerikaanse, Italiaanse en Britse troepen uit Beiroet.

*****

WASHINGTON — President Ronald Reagan zegt ervan overtuigd te zijn, dat de aanwezigheid van de Amerikaanse troepen in Libanon heeft bijgedragen tot een vermindering van de vijandelijkheden. Er is hierdoor een geringer aantal slachtoffers gevallen, aldus het staatshoofd.

INTERNATIONAL Software Services nv, in 78 op Curacao opgericht door Appeldam nv en koopman Henry G. Muskus, heeft als doel computerprogramma's te schrijven en te leveren en verder de algemene dienstverlening op computergebied. Het kapitaal omvat één ton, in aandelen van 100 gulden, waarvan 750 A- en 250 B-aandelen en waarvan 150 A en 50 B-aandelen meteen zijn zijn geplaatst; Muskus, die ook met de directie is belast, nam de A-aandelen voor zijn rekening en Appeldam de B-aandelen.

BEKENDMAKING

De Commissaris van Politie op Curaçao maakt bekend dat op zaterdag **3 maart 1984,** in verband met de Grote KARNAVALSOPTOCHT te Barber de navolgende verkeersmaatregelen getroffen zullen worden.

— Vanaf 12.00 uur tot 19.00 uur wordt het gedeelte van de naamloze verharde weg leidende van de rotonde Zegoe naar Westpunt, gelegen tussen het perceel Barber no. 61 en Rabu di Juana, afgesloten voor het rijverkeer;

— Vanaf 12.00 uur tot 19.00 uur wordt het gedeelte van de naamloze verharde weg leidende van Barber naar Sta. Cruz vanaf de Rooms Katholieke kerk te Barber tot het gehucht Hansje, afgesloten voor het rijverkeer;

— Vanaf 12.00 uur dient het verkeer uit de richting Willemstad met bestemming Westpunt, bij de splitsing van wegen te Krakeel in de richting van Soto te rijden danwel bij het landhuis Ascencion of Dokterstuin linksaf te slaan en via respectievelijk Soemboe of Pannekoek naar de naamloze verharde weg leidende naar Soto te rijden en via deze weg verder te rijden naar Westpunt;

— Vanaf 12.00 uur dient het verkeer uit de richting Westpunt met bestemming Willemstad, bij de kruising van wegen ter hoogte van het landhuis Wacao, rechtsaf te slaan, door het gehucht Phlip te rijden en vervolgens ter hoogte van het gehucht Hansje via de naamloze verharde weg leidende van Barber naar Sta. Cruz, naar Soto te rijden. Via Soto wordt dan in de richting van Willemstad gereden;

— Een ieder wordt verzocht de door de Politie te geven aanwijzingen in het belang van de openbare orde en veiligheid stipt en onverwijld op te volgen.

Willemstad, 28 februari 1984.
De Commissaris van Politie,

C.M. THOMAS.

Bekendmaking

De Direkteur van de Sociale Verzekeringsbank maakt hierbij aan alle werkgevers, die de Cessantia bijdrage over het kalenderjaar 1983 nog niet hebben voldaan, bekend dat de betaling dient te geschieden vóór 15 maart 1984.

Ingevolge artikel 8 lid 2 van de Cessantia-Landsverordening (P.B. 1983 no. 85) wordt de bijdrage verhoogd met een boete indien deze niet op de voorgeschreven datum is voldaan.

De Direkteur,
MR. R.R.V.D. VEEN

CURAÇAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
3 Maart 1984 vanaf 08.00 uur t m 6 maart 1984 om 07.00 uur:
Stads- en 2de distrikt Oost: dokter Tseng, Spreekkamer Cassandraweg 72, tel.: 76464; spreekuren: 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 76464.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: mevr. Guerrero, Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en Pattinaja)

3 Maart 1984 vanaf 18.00 uur t m 4 maart 1984 om 22.00 uur:
Stads- en 2de distrikt West: dokter Concession, Spreekkamer Brievengat, tel.: 77244; spreekuren: 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 75611.
4 Maart 1984 vanaf 22.00 uur t m 6 maart 1984 om 06.00 uur:
Stads- en 2de distrikt West: dokter Janssen, Spreekkamer Cas Chikito, tel.: 23550; spreekuren: 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 44538.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Goilo, mevr. Van der Burgh, mevr. Braakman, King, mevr. Soliana, Durgaram, Heerenveen, Nivillac, mevr. Rosales-Concession)

2 Maart 1984 vanaf 18.00 uur t m 4 maart 1984 om 12.00 uur:
Derde distrikt Bandabao: dokter Botero Duque, Spreekkamer Soto, tel.: 641790 / 641690; spreekuren: 10.00-11.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641998 / 641845/88090.
4 Maart 1984 vanaf 12.00 uur t m 6 maart 1984 om 06.00 uur:
Derde distrikt Bandabao: dokter Hernandez, Spreekkamer Pannekoek, tel.: 641442; spreekuren: 10.00-11.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: 641442.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque, Hernandez)

***

NACHTDIENST eilandsgeneeskundige v.w.b. het derde distrikt gelieve tel.: 641658 te bellen en dan het antwoordapparaat af te wachten (dit geldt uitsluitend voor gouvernementspatiënten van Bandabao).

***

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten; de wacht heeft zuster Magadalena, tel.: 672437 en zuster Daal, tel.: 76728.

***

TANDHEELKUNDIGE KLINIEK: woensdagmiddag van 14.00-16.00 uur gelegenheid voor behandeling.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30 / 13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00 / 14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

***

BOTICA'S **(nachtdienst)**
Otrobanda: Otrabanda, tel.: 25633; Punda: Popular, tel.: 611269.

***

VERLOF BEGRAFENIS
3 maart: P.A.J. Scherptong, Paradijs 8.
4 maart: E.F. de Camps, Manumaweg 35.
5 maart: E.F. Cannister, Schottegatweg Oost 25.

***

DIVERSEN
FUFAFI: 19.00 uur carnavals- viering - Sentro di Siegonan, Corrieweg.

COMMODORE USERS GROUP N.A.: in verband met carnaval geen club- bijeenkomst op zaterdagmiddag 3 maart 1984.

***

CHRISTOFFELPARK: **a.s. zondag (carnavalsdag) gesloten voor het publiek.**

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Johan van Walbeeckplein 13):
Afd. Volwassenen: dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00 uur; maandag, woensdag en vrijdag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en donderdag 14.00-18.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is op maandag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag en vrijdag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandag t/m vrijdag open van 09.00-12.00 uur; dinsdag van 14.00-19.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Consciëntiesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BIBLIOTHEEK MONQUI MADURO (Landhuis Rooi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur (voor afspraken gelieve mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 op te bellen).

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: iedere zaterdag uitlenen van Franse boeken van 14.00-18.00 uur - Fokkerweg 7.

DOCUMENTATIECENTRUM "ZIKINZA": geopend op werkdagen van 08.00-11.30 / 14.00-16.30 uur - Roodeweg 7A.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Roodeweg 236, tel.: 26388): openingstijden 07.30-12.00 / 13.30-17.00 uur.

SPEEL-O-THEEK (Uteweg): open woensdag en vrijdag van 15.00-18.00 uur.

BARBARA BEACH CO.: iedere dinsdag- en vrijdagmiddag (behalve feestdagen) excursies en rondleiding naar de Tafelberg; vertrek: 14.00 uur vanaf de White Gate (Porta Blanco).

ST. ELIZABETH HOSPITAAL EN SANATORIUM: bezoekuren 's morgens van 11.30-12.30 uur en 's middags van 16.00-19.00 uur (kinderafdeling van 10.00-19.00 uur en Intensive Care: 18.00-19.00 uur).

FUNDASHON PA KONSUMIDO (Scharlooweg 64, tel.: 611733): openingstijden van 08.30-12.00 / 14.00-17.00 uur.

BRIDGECLUB CURAÇAO: iedere vrijdagavond om 20.00 uur bridgen - Huize Scherpenheuvel.

SEDUKAL: elke woensdag van 14.00-16.00 uur is er vrij spreekuur.

CARMABI (Caribisch Marien Biologisch Instituut): openingstijden maandag t/m van 08.00-16.30 uur.

TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00 / 14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

HARTS GALLERY (Dr. Hugenholtzweg 36): openingstijden 09.00-12.00 / 14.00-18.00 uur.

SYNAGOGE: museum open van maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00 / 14.00-17.00 uur.

LANDHUIS BRIEVENGAT: geopend van maandag t/m van 09.30-12.30 / 15.00-18.00 uur en iedere laatste zondag van de maand van 10.00-18.00 uur (toegangskaarten verkrijgbaar bij Curava en landhuis Brievengat).

TEMPEL GALLERY: openingstijden dagelijks van 11.00-24.00 uur; zaterdag en zondag van 18.00-24.00 uur.

KAS DI ARTE KORSOU (Local Art Gallery), Schrijnwerkersstraat 14, zijweg Breedestraat Otrobanda: open dagelijks van 09.00-18.00 uur; dinsdag en zondag gesloten.

BIOSCOOP
GOLDEND RIVE-IN
21.00 uur *Doctor Detroit and his Girls* (18 jr., Engels, ƒ 5,-); 24.00 uur *Jeugdig speelgoed* (sexfilm, Engels, 18 jr., ƒ 5,-).
zondag geen voorstelling.

***

TELECURAÇAO
VRIJDAG: 16.30 Little house on the Prairie; 17.30 Cartoons; 17.45 AGHUSA; 18.15 Agedres na plaka Chikí; 18.30 Telenovela: Ronda de Piedra; 19.15 Sport; 19.30 RVD; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Magnum P.I.; 21.30 KvK; 22.00 Mundu na Bista; 22.15 Show di Job; 23.15 Sluiting.

ZATERDAG: 16.30 Cisco Kids; 17.00 TeleFiesta; 18.00 CHIPS; 19.00 Pink Panther / The Muppets; 19.30 Panoramiek; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Rikesa Universal; 21.30 Carnaval life jump- up: Roodeweg.

ZONDAG: 14.30 Directe uitzending Gran Marcha di Carnaval; 18.00 TelePatria; 19.00 Smurfs; 19.30 Aktualidat; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Sanford; 21.00 Dynasty; 22.00 Mundu na Bista; 22.15 Wrestling; 23.15 Sluiting.

MAANDAG: 16.30 Telematch; 17.30 Three Stooges; 17.45 Hubentud; 18.15 TeleEnfasis; 18.30 Telenovela: Ronda de Piedra; 19.15 Informashon Deportivo; 19.30 RVD; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Big Movie: The day After; 22.00 Mundu na Bista; 22.15 Cultuur en Opvoeding; 23.15 Sluiting.

DINSDAG: 16.30 Fantastic Four; 17.00 Survival; 17.30 Diff'rent Strokes; 18.00 Focus; 18.15 Kushina Dioro; 18.30 Telenovela: Ronda de Piedra; 19.15 Sport; 19.30 Dance Fever; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 "60" Minutes; 21.30 Revista Deportivo; 22.30 Mundu na Bista; 22.45 Caribbean Nights; 23.15 Sluiting.

weekendvertier

GEEN GELDPRIJZEN meer voor de groepen die als winnaar uit de buskomen bij de Gran Marcha. Die beslissing is gisteren gevallen in een vergadering van de deelnemende groepen met het Carnavals- comité. In plaats daarvan krijgen de winnende groepen een plakkaat.

****

Met dit nieuwe systeemn —waar het comité al jaren naar streeft— worden veel problemen opgelost. In het verleden kwam het niet zelden voor dat binnen de groep oneenigheid ontstond over de wijze van besteding van de geldprijs. Het ging bovendien om bedragen die vergelijkingsgewijs in het niet vielen bij de gemaakte kosten. Maar die prijzen werden door het eilandgebied beschikbaar gesteld, en die maakt al genoeg kosten met de subsidiëring van het comité.

****

In het verleden werden trouwens aan alle deelnemers certificaten uitgereikt voor hun deelname aan het carnaval. Die werden echter niet altijd afgehaald, met als gevolg dat de sektie Kultuur, die met de uitgifte belast was, bij de recente verhuizing naar het nieuwe gebouw honderden van die certificaten —sommigen zelfs nog van 1971— moest weggooien.

****

Met het plakkaten- systeem is besloten dat de groepen een bon krijgen waarmee de plakaat afgehaald kan worden bij het graveer- bedrijf zelf. Zodoende wordt voorkomen dat de Sektie Kultuur en het comité opgescheept blijft met een heleboel plakkaten.

****

Voor dit jaar hebben zich 48 groepen ingeschreven, waarvan dertien individuelen. In totaal is het aantal deelnemers afgenomen met drie, vergeleken met vorig jaar, toen 2367 mensen door de straten van Willemstad en omgeving meededen aan de Gran Marcha. Morgen een lijst met de deelnemers.

****

Vanaf acht uur 's morgens wordt zondag geen verkeer meer toegelaten op de route in Otrabanda en omgeving. Voor Punda gaat het verbod in om tien uur, terwijl om één uur de Dr M.L.King boulevard voor verkeer afgesloten wordt, en de Koraal Spechtweg om twee uur 's middags.

****

De Marcha van Banda Bou is morgenmiddag te Barber. De optocht moet twee uur van start gaan. In verband hiermee zullen de belangrijkste toegangswegen naar Barber toe vanaf twaalf uur afgesloten zijn voor het verkeer. De wegen blijven tot zeven uur 's avonds afgesloten.

****

In een gisteren gehouden vergadering met de carnavals- groepen heeft het Komité wederom gewezen op de voorzorgs- maatregelen die genomen moeten worden. Er zal weer strenge controle zijn op brandblus- apparaten. De deelnemers worden eraan herinnerd reserve- banden en -wielen mee te nemen voor de voertuigen en praalwagens die aan de optocht deelnemen. Ook worden de deelnemers verzocht geen drank uit flessen te nuttigen, omdat de flessen de neiging hebben later op straat achter te blijven. De groepen doen er tevens goed aan vuilniszakken mee te nemen waarin alle afval gedeponeerd kan worden.

****

Niet geheel in het kader van carnaval, maar toch even interessant werd gisteren een presentatie aan de pers gehouden van de kandidaten voor Miss Gay 1984. De presentatie was in Studio Club. Sommige van de kandidaten leken wel zó uit een of andere mode- blad gestapt te zijn en wisten de meeste aanwezige dames in de schaduw te plaatsen. De "meisjes" zijn woensdag uit Venezuela aangekomen, voor de verkiezing die vanavond in Centro Pro Arte gehouden wordt.

****

Wie zondag niet naar de Gran Marcha wil kijken en evenmin zin heeft om naar de baai te gaan, rest weinig alternatief. Ook het Christoffelpark is dan namelijk gesloten. Zij zullen zich dan maar moeten vervoegen naar Landhuis Ascension, waar de maandelijkse "open house" wel normaal doorgaat.

Serie De Fabriek op TeleCuraçao

WILLEMSTAD— TeleCuraçao begint maandag 5 maart met uitzending van een Nederlandse tv- serie "De Fabriek". De serie wordt gepresenteerd door het bureau Cultuur en Opvoeding om tien uur 's avonds. Het betreft een dertiendelige serie, geschreven door Hans Keuls.

Rudi Falkenhagen speelt de hoofdrol Dries Rustenburg, een mandie van loopjongen tot directeur van een suikerfabriek opklom. Pleuni Touw vertolkt de rol van Mary van Gorkom, dochter van de voormalige eigenaar-directeur van de fabriek.

De produktie is in handen van Julie van Hamert terwijl Andrew Wilson de regie verzorgde.

ELKE WEEK zullen wij een interieur- foto publiceren van één van onze adverteerders in de WEEK-END HIGHLIGHTS. Deze week "La Bistroëlle" (achter Promenade). Op de foto een blik op de goed voorziene bar van het restaurant "La Bistroëlle", waar U Uw aperitief drinkt bij onze sympathieke bartender Rudy.

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

UN GENERATOR 6000 Watt, outlet 220 i 127 Volt. Pa inf. tel.: 53214, despues di 4.30.

GASFORNUIS TAPPAN, 2 jaar oud, ƒ.800,-. Bellen na 18.00 uur: 78844.

2 NIEUWE CROSS- motorfietsen Honda CR125, NAƒ.2.850,-, Troepiaalweg 24, tel.: 82492.

UN SPIRIT AMC 1979, automatic i airco, prijs ƒ.5.600,-. Pa mas inf. tel.: 674633.

EEN 35 PK buitenboord- motor merk Evinrude 1980, tel.: 673742/671151.

AUTO MERK Mazda 929, bouwjaar 1983, full equipped, tel.: 26300/26301 tussen 8-5 uur.

STATIONWAGON MERCURY Bobcat, '77, ƒ.2.500,-, tel.: 79516.

HOUTEN SPIJLEN babybed; commode met aankl. kussen, Abrahamsz G-81 na 18.00 uur.

TOILETTAFEL, Montagne Rey 137 (naast Supermarket Sorpresa).

VW SPORTCAR 1976, ƒ.2.000,-, tel.: 615776, Saturnusstraat 39.

WASAUTOMAAT WESTINGHOUSE, zo goed als nieuw, nieuwprijs ƒ.1.800,-, nú ƒ.1.200,- (koopje!). Te bevr. tel.: 77793 (6-9 uur).

FORD FIESTA '78, in zeer goede staat, NAƒ.3.950,-, Gosieweg 161, tel.: 78797.

STATIONWAGON LADA, i.z.g.s., bouwjaar 1981, kleur geel, prijs NAƒ.3.900,-. Inl. tel.: 612517.

STATIONWAGON VOLKSWAGEN, bouwjr. 1974, prijs ƒ.1.800,-, tel.: 648041.

AUTO VW JETTA 1983, 14.000 km, 4- deurs, luxe uitvoering met airco, stereo- radio; auto VW Passat 1982, 28.000 km, 4-deurs, LS- uitvoering m.airco en radio; auto Toyota Starlet 1982, 16.000 km, 4-deurs met radio; surfplank merk Sainval, 8 mnd. oud, geheel compleet en met 2 zeilen. Tijdens kantooruren tel.: 24092; na 18.00 uur tel.: 25200, villa 85.

EEN KIMBALL piano, 2 jaar oud, prijs ƒ.4.500,-, tel.: 9-4453 of 662221.

INBOEDEL O.A. massief grenen eethoek: zithoek en wandmeubel tevens slaapkamerameublement; box; naaimachine; stoof; wasmachine (Philips) en Herlag porchset, tel.: 80998.

4 HOUTEN BARKRUKKEN met rugleuning, tel.: 44162.

RENAULT 5 GTL MET airco, getint glas, 4- deurs, 10.000 km, 1 1/2 jr. oud, vraagprijs ƒ.10.500,-, tel.: huis 79802, kantoor: 612844 tst. 150.

TAFELFAN; wekkerradio; blender; stoel en tafel Mesker; bestek; servies; planten; stereo- app., tel.: 79802.

HONDA PRELUDE '80, Aƒ.6.000,-, tel.: 81392.

4 KAMERFLAT MET c.v., parketvloet, open keuken en verbouwde badkamer te Vlaardingen, eventueel ook te huur, tel.: 53980.

WEGENS VERTREK: tv- stoel ƒ.100,-; houten sierkist ƒ.75,-; linnenkast met spiegel ƒ.150,-; cross- fiets z.g.a.n. ƒ.125,-; kinderfiets (5-6 jr.) ƒ.50,-; 26 houten planken (2.20 m l. - 20 cm br.) ƒ.200,- en vele huishoudelijke artikelen, tel.: 671051.

BUICK REGAL in zéér goede staat 1979, V 8, full equipped, ƒ.7.900,-, tel.: 671051.

CHEVY VAN 1979, t.e.a.b., tel.: 43344.

MITSUBISHI CORDIA, 7 mnd. oud, airco, prijs ƒ.11.500,-, financiering mogelijk, tel.: 79094 of 612177.

WOONHUIS TE Jan Haayenweg 4. Indeling: woonkamer, 4 slaapkamers, 2 badkamers, keuken, bijkeuken, 14 ingebouwde kasten, overdekte voor- en achterporch, dienstbodekamer m. douche en toilet, garage, carport, regenbak, deepwell, eigendomsgrond 1.220 m, bebouwd oppervl. 232 m2, taxatie- rapport, vraagprijs ƒ.197.500,-, tel.: 75785 's avonds.

3 REALEN OF 18 stuivers (zilveren munt) jaar 1814, 1818, 1909, ƒ.100,- per stuk; 3 1/2 realen of 21 stuivers (zilveren munt) jaar 1814, ƒ.100,- per stuk; 5 realen of 30 stuivers jaar 1818, ƒ.200 per stuk; 1 real of 6 stuivers jaar 1821, ƒ.100,- per stuk; kwartgulden (zilver) jaar 1838, ƒ.100,- per stuk; zilveren guldens jaar 1952, 1963, 1964, 1970, ƒ.2,- per stuk; stuivers 1943 ƒ.1,- per stuk; stuivers 1962 ƒ.0,25 per stuk; dubbeltjes 1954 ƒ.1,- per stuk; kwartjes 1954 ƒ.1,- per stuk; ƒ.25,- zilver, jaar 1976, ƒ.35,- per stuk; ƒ.25 zilver, jaar 1977, keerzijde: standbeeld van Peter Stuyvesant, ƒ.50,- per stuk. Voor inlichtingen gelieve contact op te nemen met dhr. Hoesenie, tel.: 82999.

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

DAMESFIETS I.Z.G.S., tel.: 78354 na 8 uur 's avonds.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

HOUSE IN Emmastad: 3 bedrooms, 2 bathrooms, maidroom, furnished, tel.: 44663 after 3 pm.

ONGEMEUBILEERD — eventueel met overname enig meubilair — of gedeeltelijk gemeubileerd ruim woonhuis met drie slaapkamers, twee badkamers aan de Rooseveltweg, huurprijs ƒ.900,- per maand, zes maanden vooruitbetaling. Brieven aan Postbus 3969, Curaçao.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

HUIS, ƒ.450,- p.m. voor echtpaar zonder kinderen, tel.: 81217.

HUIS VOOR echtpaar zonder kinderen tot ƒ.600,- p.m., tel.: 78442.

ONGEMEUBILEERD HUIS tot ƒ.500,- p. mnd., tel.: 615535.

DIVERSEN CURACAO

OPPASHUIS OF gemeubileerd huurhuis/appartement (min. 2 slaapkamers) voor de periode medio april tot medio juni of een gedeelte van betreffende periode. Wij zijn bereid een redelijke vergoeding te betalen, tel.: 80998.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

SURFBOARD SSC compleet + 3 zeilen + onderdelen, NAƒ.495,-; Mazda 323 NAƒ.2.950,-, Chubistraat 20.

WEGENS VERTREK: Datsun 180B, 1979, automatic, airco + cassette, tel.: 25042 na 5 uur.

VW GURGEL, bj. 1980; Catamaran Matrix 5,5; speedboot oud model zonder motor, tel.: 45834.

TE KOOP GEVRAAGD ARUBA

GEBRUIKTE TEKENTAFELS. Aanbieden: tel.: 25196.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

GEMEUBILEERD HUIS te Noord, 2 slp.- kamers, tussen 8.30-1.30 uur tel.: 26230, na 4 uur tel.: 31630.

GEMEUBILEERD APPARTEMENT te Mahuma 7B. Verdere informaties bel tel.: 31932.

NICE BIG furnished apartment in cunucu area, for serious people. Call: 28665.

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

HULP IN de huishouding 3 dagen per week, tel.: 46678.

DIENSTMEISJE 3X per week, tel.: 23190.

DIVERSEN ARUBA

OPPASHUIS GEVRAAGD op Aruba voor Hollandse echtpaar van 27-5-'84 tot 28-6-'84 of langer. Ma. t/m zat. 7.15-13.00 uur MSK Savaneta tel.: 47100 tst. 116. Vermelden Rik v.d. Scheur.

GEVRAAGD OPPASHUIS voor maand juli voor familie Landman, Rondweg 23, tel.: 22896.

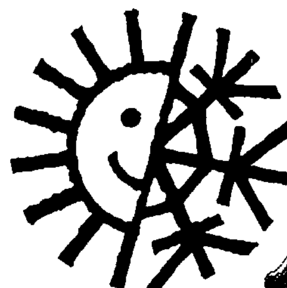
AMERICAN WANTS American or Dutch roommate at L.G. Smith Blvd. 20, apartment. Call after 6 pm: 25397.

nu ook iedere
MAANDAG
geopend!
Open 7 dagen per week.
Schout bij Nacht van Staverenweg

Voor de Carnavalsdagen hebben we **frisse, vlotte kleding** om naar hartelust in te hossen.

t.w.: **Jumpsuits**
Shorts
Shortsets
Slacks
Truitjes etc. etc.

Kom zelf even langs
P.S. Vergeet niet onze uitverkoophoek met
50% KORTING

ARE YOU LOOKING FOR A PENPAL, FRIEND???

from Europe, America or worldwide??? Then write to us now! We will send you 50 photo's and full details by Airmail **free of charge!**

UNIVERSAL CLUB
Box 7688 - 2 Hamburg 19 - GERMANY

TE KOOP
HUIS
aan de Dr. M.J. Hugenholtzweg, 180 m2, voorzien van alle moderne gemakken.

GEVRAAGD
HUIS
van ongeveer 100 m2.
voorzien van alle gemakken, in de buurt van Punda - Salinja en omgeving.

Aanbiedingen:
HR. EDUARDO
P.O. Box 366 - Curaçao

Koop al Uw cadeaux en souvenirs bij
CURAVA
in de dierentuin en bij Landhuis Brievengat.

For information on
SUMMERCAMPS AND SUMMERSCHOOLS IN THE U.S.A.
Helene Reynolds and Associates Educational Consultants
call:
MARGA ROWAAN,
43895 or 70759

PAARDEN
Privé lessen
voor paard en/of eigenaar.
Voor meer informatie
bel: 78797

4 HAVO and 5 VWO Students:
Interested in College in the U.S.A. in 1985?
Now is the time to register for entrance examinations!
For information on complete preparation, including SAT and TOEFL:
Helene Reynolds and Associates Educational Consultants
call: MARGA ROWAAN, 43895 or 70759

BIJLES
Wiskunde
f. 17,50 per uur
Lessen worden bij U thuis verzorgd.
Tel.: 674668

Catering
RODEO RANCH
RODEO RANCH
Catering Services
Voor de perfekte verzorging van Uw:
* *koude buffetten en*
* *luxueuze borrelgarnituren*
Inlichtingen: tel. 78014, na 4 uur tel. 70501 of 70502

TE HUUR:
Halfgemeubileerde compleet gestoffeerde een SLAAPKAMER-WONING
te van Engelen
Tel.: 75583

Speciaal Lunchmenu
maandag t/m vrijdag
- Voorgerecht
- Hoofdgerecht
(keuze uit 4 verschillende)
- Saladbar
- Nagerecht
- Koffie
Prijs: f. 25,- p.p.
Schout bij Nacht van Staverenweg

WEEKBLAD HUISWERK
ta bon pa bo yu.
Tur siman un buki nobo pa f. 1,25.
Den tur boekhandel.

Voor Heren en Jongens
* **Sportshirts**
* **Sportbroeken**
* **Bermuda's en truitjes**
* **Tennishoeden en baseballpetten**

LA INDIANA
Hendrikplein 11

SONATA

VREDENBERG
en
COLON

BARATILLO!

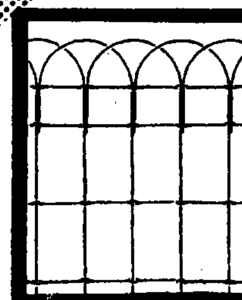
met kortingen van
5 tot 80%
Deze aanbieding is geldig tot na Karnaval.

Ook korting op KEDS en alle overige SCHOENEN

Kom nu en profiteer!

KASTAN
AGENCIES
Kaya Pachi Jan Bakhuis
Tel. 77777
UW SPECIALIST VOOR METALEN TUINHUISJES
in alle afmetingen en prijsklasses
voor Aruba
DIBO AGENCIES
Victor Hugostraat 8
Tel.: 23990

CLIMA CARS

AUTO AIRCONDITIONING
Herst 1A - Tel. 672059 Sta. Rosa

SPORT CAR TE KOOP
STARION TURBO
Tel.: 79503
Mon Reposweg 47.

DIENSTVERLENING MET EEN PERSOONLIJK KARAKTER

TASCA
Uw garantie voor zekerheid
BEATRIXSTR. 34 - TEL. 22720

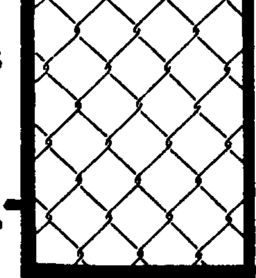
TE KOOP:
DIREKTIE WAGEN — OFF-SHORE MIJ.
CHEVROLET CAPRICE CLASSIC 1980
Airco — Power Windows — etc. — etc.
Prima onderhouden — nog geen 24.500 mijl gereden.
Prijs: NAfl. 13.500,—
Te bevragen gedurende kantooruren:
INTERNATIONAL MINERAL TRADING
Kaya Flamboyant 96 — Rooi Catootje
TEL.: 70144/70326 OF NA KANTOOR: 44480

Internationale verhuizers en verschepers
INTERSTERO
International moving & shipping services
industriegebouw Gaito West, achter Maduro Plaza
Willemstad, Curaçao N.A. tel. 70140-70141

ONZE ZATERDAG PRIJS

geplastificeerd,
siergaas
2 ft/25 m
van fl. 130,—
VOOR fl. 90,—

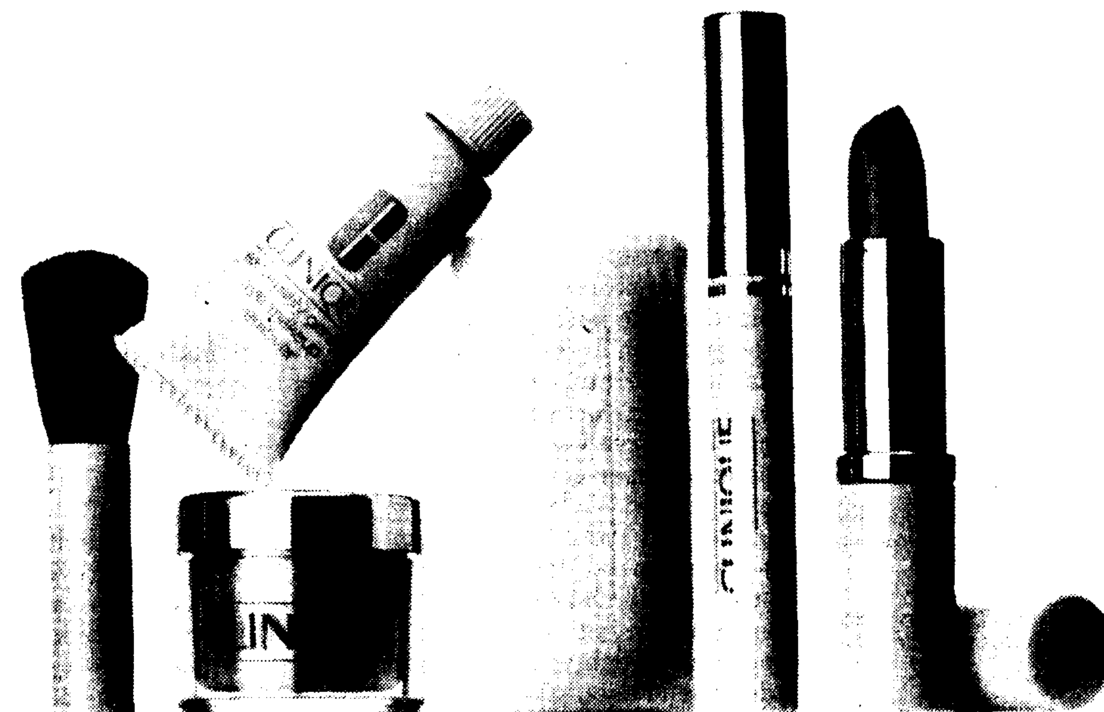
geplastificeerd,
Harmonikagaas
6 ft/25 m
van fl. 283,40
VOOR fl. 200,-

DEZE OFFERTE GELDT ALLEEN VOOR ZATERDAG 3 maart

LATRA INC. Zeelandia Tel: 613333

VANAF VANDAAG KRIJGT U KADO VAN CLINIQUE
"Immediate Rewards"

Bij aankoop van 2 of meer produkten van Clinique ontvangt U gratis:
* Rose Glaze Blended Face Powder
* Brush
* Extremely Gentle Eye Make-up Remover
* Facial Soap Mild
* Glossy Black Brush- On Mascara
* Raspberry Glacé Different Lipstick

Een kado per klant.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; zaterdag 09.00-13.00 uur
Radiomuseum RNWO na afspraak, tel.: 8472.

OPENBARE BIBLIOTHEEK: dagelijks van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

POSTSLUITING: maandag t m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: elke tweede vrijdag van de maand - Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30-19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Salinja Noord z/n.

Afscheid van loods invaller B. Booi

KRALENDIJK — Afgelopen dinsdag werd afscheid genomen van de heer Braulio Booi, die gedurende vijf maanden de werkzaamheden als loods voor Bonaire heeft verricht. Loods Booi hielp daarbij Bonaire op een tijdstip dat het beloodsen van schepen voor Boanire in een zeer moeilijke periode verkeerde omdat de normale loods door vakantie- omstandigheden niet aanwezig kon zijn. Normaal is dat geen probleem, want bij absentie van een van de loodsen springt Curaçao altijd bij. In dit geval echter weigerde gedeputeerde Jules Eisden zijn medewerking.

Op zich was de aanwezigheid van de heer Booi dus niets bijzonders; indien hij door Curaçao was uitgeleend aan Bonaire. In september van het vorige jaar echter ontstonden er aanzienlijke moeilijkheden toen de algemeen adviseur van het BC Jopie Abraham een aantal verklaringen aflegde waarbij de Curaçaose politici zich fors op de tenen getrapt voelden. De verklaring van Abraham, dat Bonaire door zuster- eiland Curaçao als dumpingplaats werd gebruikt voor controversiële personen — en hierbij attendeerde Abraham op de aanwezigheid van politie- agent Libier die betrokken was bij het incident op het Winstonveld van Aruba — beschouwden velen op Curaçao als een rechtstreekse aanval op dat eiland. In diezelfde maand zou de heer Berenos, loods in dienst van het eilandgebied Bonaire, met vakantie gaan en alle zaken waren reeds geregeld dat Curaçao voor een remplaçant zou zorgen, zoals wel eerder gebeurde. Gedeputeerde Eisden echter was dermate verontwaardigd over de verklaring van Abraham, dat hij met steun van BC en Eilandsraad weigerde een loods van Curaçao ter beschikking te stellen voor Bonaire.

Braulio Booi, die vorig jaar september al tien jaar met pensioen was, aarzelde geen moment om zijn geboorte- eiland te helpen en bood zijn diensten aan. Gezien de leeftijd van de heer Booi, die reeds de zeven kruisjes is gepasseerd, twijfelde het BC of de heer Booi zijn zware en verantwoordelijke taak bi het beloodsen van de grote tankers voor de Bopec wel aankon. Nadat er echter persoonlijk kennis was gemaakt met Booi, bleken twijfels in het onderhavige geval niet nodig. Dinsdagmiddag werd door het BC afscheid genomen van de heer Booi en wnd. gezaghebber Avelino Cicilia benadrukte nogmaals hoe belangrijk het patriottisme van Booi was geweest voor Bonaire. Uit handen van Cicilia mocht de heer Booi een onderscheiding ontvangen van ere- burger van Bonaire, terwijl Abraham de gepensioneerde loods een drietal boeken over Bonaire aanbood. Tenslotte bedacht het hoofd van Personeelszaken Marlene Abdul de behulpzame loods met een miniatuurvlag van zijn geboorte- eiland. Het BC bleek algemeen de mening toegedaan dat de hulp van loods Braulio Booi nog lang in het geheugen van Bonaire zal blijven.

KRALENDIJK — Tijdens een ontvangst door het voltallige BC heeft Bonaire afscheid genomen van de 72- jarige loods Braulio Booi die gedurende vijf maanden Bonaire met het beloodsen van de tankers voor de Bopec uit de ontstane moeilijkheden heeft geholpen. Loods Booi bood zijn diensten aan op het moment dat een meningsverschil tussen Curaçao en Bonaire het scheepvaart- verkeer op Bonaire vrijwel volledig zou lamleggen. Op de foto: vlnr wnd. gezaghebber Avelino Cicilia, ged. Franklin Crestian, ged. Monchin Soliana, loods Braulio Booi, hoofd Personeelszaken Marlene Abdul, havenmeester/loods R. Berenos en algemeen adviseur Jopie Abraham.

Raadslid daagt krant voor rechter

KRALENDIJK — Het Eilandsraadslid voor de Union Patriotico Bonairiano (UPB) en hoofd van de St. Dominicusschool voor basisonderwijs , Ramoncito Booi, heeft besloten een rechtszaak aan te spannen tegen de La Prensa- correspondent Norwin willem, de hoofdredacteur van het blad Agustin Díaz en de uitgeverij De Stad in verband met een artikel dat in La Prensa is verschenen en niet alleen in strijd is met de waarheid, maar bovendien voor Booi lasterlijk en beledigend is.

Het door Booi gewraakte artikel verscheen begin februari en daarin wordt onder andere vermeld dat Ramcncito Booi bij verschillende gelegenheden voor de rechter is gedaagd, omdat hij schoolkinderen op ontoelaatbare wijze zou hebben getuchtigd. Bovendien zou Booi wandaden hebben bedreven, waarvoor hij beloond is geworden met benoemingen. Volgens het artikel heeft de minister van Onderwijs Jacques Veeris een rapport laten samenstellen waarin geconstateerd werd dat Booi heeft gefaald als hoofd van de Scholengemeenschap, terwijl ook de gedragingen van Booi bij voortduring in strijd zijn met de katholieke beginselen. Advocaat mr. P.V. Sjiem Fat echter stelt, dat een dergelijk rapport van minister Veeris in het geheel niet bestaat, terwijl de andere beweringen eveneens op onwaarheid berusten. Aangezien Booi in 1983 werd benoemd als hoofd van een katholieke school kan het verspreiden van laster en leugens als gevolg hebben dat de ouders het vertrouwen in Booi zullen verliezen, waardoor zijn benoeming als schoolhoofd ongedaan gemaakt wordt, althans niet definitief wordt. Aangezien La Prensa zonder meer deze publicaties van Willem heeft verspreid en bovendien een virulente laster- campagne voert tegen Booi, wenst deze dat daar een eind aan wordt gemaakt.

Mr. Sjiem Fat vraagt een oproeping op verkorte termijn en een vonnis bij voorraad uit te spreken, terwijl er in alle Papiamentstalige dagbladen een bekendmaking moet verschijnen waarin duidelijk wordt gesteld dat de verdachtmakingen van de hand van correspondent Norwin Willem ontoelaatbaar zijn.

Zoals bekend heeft La Prensa in de Bonaire- sectie al eerder bepaalde insinuaties over een schoollhoofd naar voren gebracht, waarin werd gesteld dat het Schoolbestuur een onderzoek diende in te stellen naar een — door La Prensa — gesuggereerde venerische ziekte waaraan deze leerkracht zou lijden. Het is overigens voor de eerste maal dat La Prensa in genoemde artikelen niet spreekt over "een persoon", "een schoolhoofd" of "een leerkracht", maar inderdaad de naam van Ramoncito Booi noemt, zodat deze in staat is de La Prensa te dwingen via de rechter de bewijzen van de voortdurende insinuaties op tafel te leggen.

KRALENDIJK — Niet elegant, maar wel radicaal loste een dertien- jarige jongen in de wijk Mexico een ruzie met zi n vader op: hij stak het huis in brand. Hoewel de brandweer redelijk snel ter plaatse was, konden de brandweerlieden toch niet voorkomen dat de gehele inboedel een prooi van de vlammen werd. Op de foto: de brand van de inboedel, die een sterke rook- ontwikkeling veroorzaakte.

Nieuwe bond van leerkrachten feit

KRALENDIJK — Een aantal leerkrachten heeft afgelopen woensdag de eerste vergadering belegd voor een nieuwe leerkrachten vereniging. Een van de initiatief- nemers is de adjunct directeur van de Scholen Gemeenschap Bonaire (SGB), Henny van der Hoeven, die in dit soort zaken een zeer grote ervaring heeft en jarenlang voorzitter is geweest van de Don Bosco vereniging. Van der Hoeven verklaarde desgevraagd dat deze nieuwe vereniging niet door hem was opgericht maar door een groep leerkrachten die het nodig acht, dat de Schoolbesturen en het BC een gesprekspartner hebben, nu het RK Schoolbestuur en de Stichting Scholengemeenschap aan de vroegere vakbond Simabo hebben laten weten, wegens geringe belangstelling van de leerkrachten deze bond niet meer als gespekspartner te accepteren. De nieuwe bond is, naar de Amigoe vernomen heeft, niet van plan direct op de barricade te gaan, maar wil door overleg met de betrokken instanties voornamelijk de knelpunten in het onderwijs uit de weg ruimen. Volgende week zo vernam de Amigoe zal de tweede vergadering van de commissie gehouden worden en daarna zullen de leerkrachten in de gelegenheid worden gesteld lid te worden. Inmiddels vertegenwoordigt deze eerste groep, die de coördinatie vormt van de nieuwe vereniging tachtig van de 120 op Bonaire werkende leerkrachten naar werd medegedeeld. Eveneens zal de reeds indertijd van de Simabo afgescheiden groep van contractanten benaderd worden om weer in de nieuwe leerkrachten- vereniging geïncorporeerd te worden.

Desgevraagd verklaarde de woordvoerder van de nieuwe vereniging, die de naam gemotiveerde Bonaireaanse leerkrachten (Maestronan Bonairiano Motivá) zal dragen, dat er onder geen enkele voorwaarde een fusie zal plaatsvinden met de Simabo van voorzitter Norwin Willem, omdat in de nieuwe vereniging geen plaats zal zijn voor het uitvechten van persoonlijke vetes en het constant uiten van insinuaties tegenover opponenten.

Contract met hoofd LVV wordt verlengd

KRALENDIJK — Naar de Amigoe uit doorgaans betrouwbare bron heeft vernomen, zal de onlangs als hoofd van de dienst Landbouw, Veeteelt en Visserij (LVV) aangestelde ing. Jan van der Linden zijn contract met het BC verlengen. Van der Linden werd afgelopen jaar aangetrokken door ing. Michael Fowler, die in eerdere instantie hoofd van dienst was. Na het vertrek van Fowler leek het er ook op dat ing. Van der Linden Bonaire zou verlaten, maar daarin is nu een wijziging gekomen op de Scholengemeenschap Boanire (SGB), maar gaf na verloop van tijd voorkeur aan het werken bij de LVV waar hij speciaal belast werd met de coördinatie van tuinbouwlessen op de scholen.

Zuster Virginia naar katechese begeleiding

KRALENDIJK — Naar de Amigoe heeft vernomen zal de hoofdleidster van de Orchidea kleuterschool te Kralendijk volgend jaar werkzaam zijn in de sector van de katechese. Inmiddels heeft soeur Virginia Bernabela haar ontslag aangevraagd en zal vervolgens in samenwerking met pater Vincent Jansen O.P. uit Curaçao de leerkrachten van kleuter- en basisschool gaan begeleiden bij het geven van godsdienstlessen en de projecten die daarmee samenhangen. Dit was vroeger een taak van pater Jansen, die tevens bisschoppelijk inspecteur was. Nadat de taak werd overgenomen door het vroegere hoofd van de Dominicusschool, frater Candidus, bleken de projecten niet op rolletjes te verlopen. Zuster Bernabela zal zich de komende maanden op haar taak voorbereiden.

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP VRIJDAG 2 MAART 1984 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.41	1.43	1.45
PND STERLING	2.585	2.64	2.70
NED GLD	60.62	61.34	62.14
BOLIVAR	—	—	
ZW FRANCS	82.17	82.89	83.69
FR FRANCS	21.15	22.25	22.95
DUITSE MARK	68.59	69.31	70.11
SUR GLD	—	100.07	102.59
IT LIRE	0.79	1.09	1.15

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 2 MAART 1984 EN TOT NADER ORDER.

9.75 %	OBLIGATIELENINGEN PER 85/89	98.12
13 %	OBLIGATIELENINGEN PER 96/90	107.98
12.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1986	103.57
12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	106.55
10.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1983	100.00

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 10.5%.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

» stockmarket « NEWS

FEDERAL RESERVE MONEY SUPPLY REPORT - MAR 1
WEEK ENDED FEB 20
M-1.........................534.7 up.......1.7
Previous week revised to ...533.0.vs.....532.9
Avge 4 weeks (vs week ago).532.9 vs.....531.6
Avge 13 weeks (vs week ago).528.6 vs.....527.8
Monthly aggregates (adjusted avgs in billions)
M-1 (Jan vs Dec)...........530.0 vs.....525.3
M-2 (Jan vs Dec).........2.206.0 vs...2.196.1
M-3 (Jan vs Dec).........2.722.5 vs...2.708.7

PARTIAL FED DATA CAST LITTLE LIGHT ON POLICY
BY MARTIN CHERRIN

New York, March 1 - A higher federal funds rate is causing some concern in the credit markets. But economists said partial bank reserve and monetary data released today cast little light on policy. The Fed said U.S. M-1 supply rose 1.7 billion dlrs to 534.7 billion in the week ended february 20, bringing it slightly above the upper limit of the Fed's four to eight pct annual growth target. It said bank borrowings from the fed, with seasonal borrowings, averaged 564 mln dlrs in the two-week statement period ending wednesday. In the two weeks ended february 15, the Fed said bank borrowings came to 92 mln dlrs, for a total of 553 mln dlrs. Key bank reserve data for the two weeks ended february 29, contained on the Fed's H-3 report, were delayed. Analysts said they would provide a better indication of where fed policy stands that the figures released so far. Larry Leuzzi, economist at E.F. Hutton and Co Inc.said today's data suggest the fed has been keeping policy steady.
REUTER.

LONDON PRECIOUS METALS MARCH 2

Gold	396,60	Platinum	401,50
Silver	9,68	Palladium	156,00

AMSTERDAM, TODAY MARCH 2

Akzo N.V.	104,20	Ommeren	29,40
Elsevier	530,00	Pakhoed	67,00
Fokker	54,80	Philips	46,30
Heineken	137,50	Robeco	326,00
Hoogovens	49,00	Rolinco	309,50
KLM	173,00	Rorento	202,40
Naarden	43,00	Royal Dutch	157,30
Nat Ned	219,00	Tele Graaf	229,50
Nedlloyd	114,20	Unilever	246,00
Oce v Grin	243,00	Westl Hp	93,00

NEW YORK STOCK EXCHANGE

Am.Express	29 5/8	+ 7/8	I.B.M.	111 1/2	+ 1 1/4
Asa Ltd	67 5/8	+ 1/2	I.T.T.	40 7/8	+ 1/8
Apple Comp	26 7/8	+ 7/8	K.L.M.	61	+ 1/2
Atl.Richfield	45 1/2	+ 1/2	McDonalds	65 1/8	+ 7/8
Beatrice Fds	34 3/4	+ 1	MACOM	14 7/8	+ 5/8
Biogen	12 3/4		N.C.R.	109 7/8	+ 1/8
Burroughs	45 3/8	- 5/8	Panam	7	+ 1/8
Callahan M.	23 1/2	+ 1/8	Pepsico	37 1/8	+ 3/8
Coleco	10 3/8	- 1 3/8	Pfizer	37 3/8	unch
Comsat	26 3/4	- 5/8	Philips NV	15 3/4	unch
Coca Cola	52 7/8	+ 1	Royal Dutch	53 1/4	+ 1 3/8
Disney	52 1/8	+ 2 1/8	Seagram	34 1/2	+ 1/4
Dome Mines	15 1/2	- 1/4	Sears	34 3/4	+ 1/2
Dupont	47 3/4	+ 3/8	Shell Oil	57 5/8	- 1/8
East Kodak	67 3/4	- 1/8	Superior Oil	41 1/4	+ 7/8
Ford	37 5/8	+ 3/8	Unilever	84	+ 3/4
Foster Wheeler	14	unch	Union Pac.	46 1/2	unch
Genl.El.	51 7/8	- 1/8	US Steel	27	- 1/4
Genl.Motors	69 3/8	+ 1/4	Warner Comm.	25 1/4	unch
Georgia Pac.	22	unch	West.El.	45 1/4	+ 1/8
•Homestake M.	34	unch	Xerox	40 1/8	- 1

Dow Jones 1159,44 + 4,81 Six months tsy bills 9,93%

Eilandgebied Curaçao

De Gezaghebber van het Eilandgebied Curaçao maakt bekend dat **ISA SALES AND AGENCIES N.V.**, een verzoekschrift aan het Bestuurscollege heeft gericht ter verkrijging van een vergunning ingevolge de Hinderverordening Curaçao (A.B. 1953 no. 21) voor het hebben van een **garage-bedrijf** aan de Stoppelweg z/n, alhier.
Dit verzoekschrift met bijlage ligt vanaf heden gedurende veertien dagen ter visie op het Centraal Bestuurskantoor, Concordiastraat no. 24, bij de Afdeling Algemene- en Juridische Zaken, gedurende welk tijdvak een ieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen het verlenen van bovengenoemde vergunning kenbaar te maken.

De Gezaghebber,
R.A. CASSERES

…etrische vorm basis

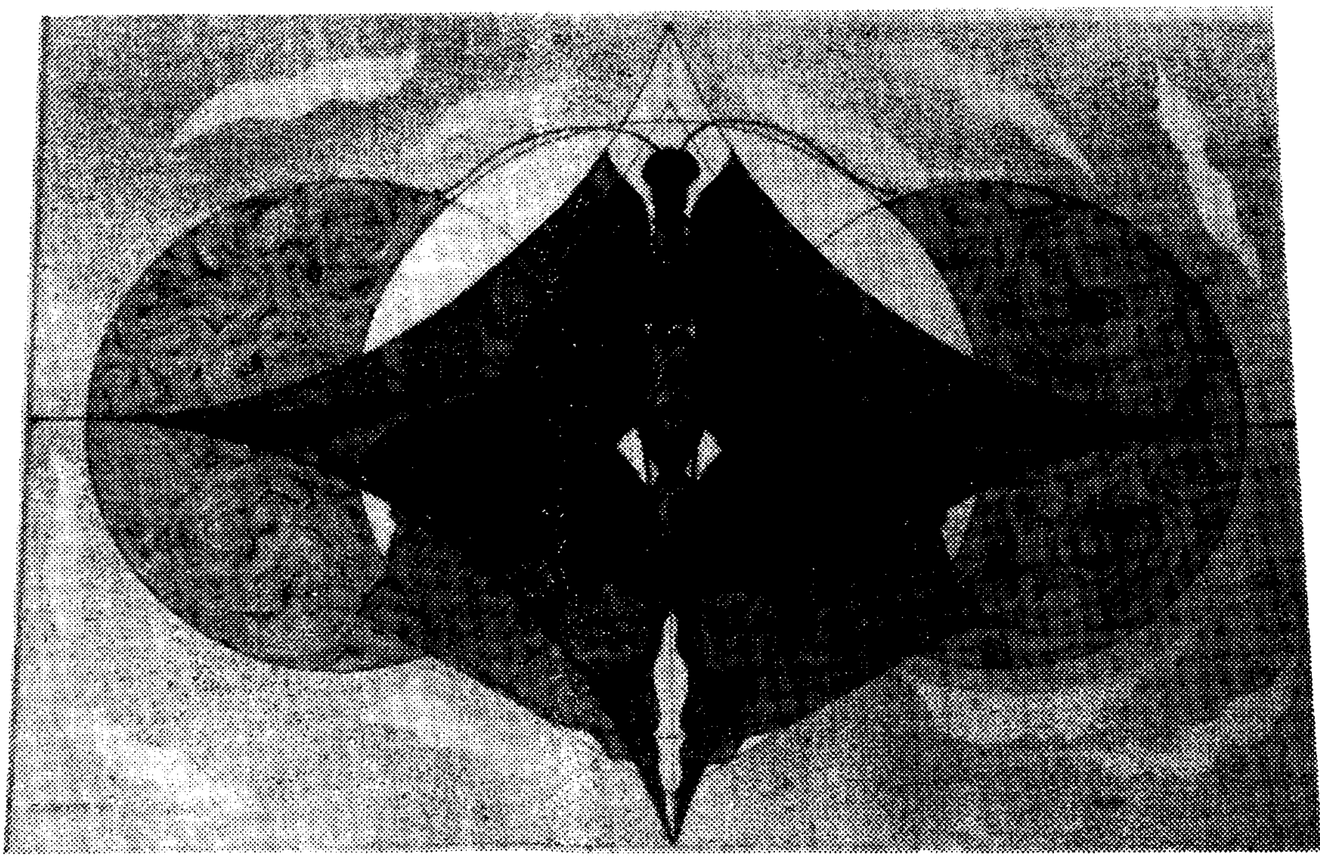
IN HET HELMONDSE Speelhuis exposeerde de Antilliaanse schilder en tekenaar Clyde Lo A Njoe. Hij is in Helmond gaan wonen en werken. Hij schri ft er ook als cultureel medewerker in de Helmondse krant en is er bezig met de voorbereidingen voor een groot theaterspektakelstuk dat over anderhalf jaar opgevoerd zal worden.

Clyde Lo A Njoe z'n nieuwe werk bestaat uit geometrische figuren die met heldere kleuren de aandacht trekken. Toch hangen er ook twee werken uit zijn vlinderperiode. Van die vlinders zegt hij:" Die tekeningen zijn ontstaan in een meditatieve opwelling. Terwijl je met het werk bezig bent, zoek je naar nieuwe mogelijkheden. Omdat ik me met deze tekeningen beperkte tot bruin, grijs, zwart en wit, moest ik zoveel mogelijk gebruik maken van het figuratieve element.

Ik kwam tot deze tekeningen, omdat ik indertijd een verhandeling las van de filosoof Aristoteles, die zei: "De vlinder is de psyche. "Ik ging zien, dat er in de vlinder elementen zaten, die we wel eens belicht hadden, maar die we niet zo uitgewerkt hadden. Zo kwam ik tot deze tekeningen. De ene is een Mandala, een soort repeterend gebed, en de ander stelt een breekpunt voor, met het spel van hele donkere kleuren, waar zelfs zwart in geïntegreerd is. En in al mijn tekeningen is het wit een voorname kleur. Ik vraag me af: Hoe breng je het wit als kleur in een tekening, zodat het een kleurwaarde krijgt, net zoveel als bijvoorbeeld rood of zwart of geel. En daarvoor gebruik ik de kleur van het papier, dat wit is, dus een kleur is."

Dat gebruik van het wit van het papier is het enige wat terugkomt in de geometrische tekeningen. Waarom die abrupte overstap naar de geometrie? Clyde Lo A Njoe: "Het is geen overstap geweest. Vroeger hield ik me bezig met de menselijke figuraties. Wat ga je dan op een gegeven ogenblik ontdekken? Dat alle vormen te herleiden zijn tot geometrische figuren. Dus in wezen is de geometrische vorm de basis van alle vormen. Dat blijkt ook uit de tekeningen van de Quipo-serie. Ik bracht de figuurtjes die ze in het oude Mexico voor dieren en mensen gebruikten, terug tot één enkele vorm. Een driehoek, een ruitje of een cirkel, het ligt er maar aan, waar die vorm het meest aan deed denken."

Het is een werkwijze die Clyde Lo A Njoe ook in ander werk gebruikt. "Samenbundeling" is een geheugenfoto. Die ruiten, ballen en vierkanten zag ik, toen ik op het podium van een theater stond en het licht opeens uitging. Alleen de spots waren nog op het podium gericht en ik heb geprobeerd die indruk vast te leggen."

De achtergrond van zijn tekeningen bestaat telkens uit zeer kleurige kleine vierkantjes. Telt Clyde Lo A Njoe die vierkantjes als hij een werk gaat opzetten? "Nee, ik heb die ruitjes nooit geteld. Maar je mag ook weten, dat ik binnen dat patroon van die ruitjes een houvast vind om verder te werken. Ik vergemakkelijk daarmee het indelen van zo'n vlak papier. En de kleuren zijn voor iedereen herkenbaar. Het zijn geen vale grijzen, geen ombers, geen okers, maar essentiële kleuren: rood-geel-blauw, de primaire kleuren dus met in samenhang daarmee het groen en het zwart."

Op zijn lezing in Den Haag zei Clyde Lo A Njoe, dat het gebruik van primaire kleuren een van de kenmerken van de Antilliaanse beeldende kunst is. Clyde: "Ik denk dat de Antilliaanse invloed in mijn werk overduidelijk is. Ik kan niet verloochenen dat ik daar ooit op blote poten rondgelopen heb."

Een opmerkelijke serie tekeningen zijn de drie tekeningen van de Quipucamacho-serie. Drie tekeningen die qua vormen precies hetzelfde zijn, maar die steeds andere kleuren hebben. Lo A Njoe: "De serie is ontstaan, doordat ik een verhaal las over de Quipucamachos in het oude Inca-rijk. De Quipucamacho was de teller, de boekhouder in het grote Incarijk. Hij kwam meteen onder de priesters en soms had hij een belangrijker positie dan de priesters, want hij was de man die de schattingen van de veroverde gebieden telde. Hij regelde de economie van het oude Inca-rijk. Je vroeg net naar het tellen van die ruitjes en vakjes. Dat hebben bezoekers bij deze serie gedaan, om te controleren of de drie tekeningen qua lijn en opzet inderdaad aan elkaar gelijk waren. Alleen de aanbreng van de kleur is verschillend. Bij de ene tekening wilde ik het accent heel duidelijk leggen op de beweging, bij de tweede zocht ik naar het gevoel van vreugde die je kunt hebben door het gebruik van geel en rood. Het ging dus om de emotionele waarde van de kleur, mede door het integreren van een derde kleur, de kleur wit. En bij de derde tekening gaat het echt om het licht, de kleur geel in samenhang met het gebruik van wit."

Van figuratief naar geometrisch, geboeid door het gebruik van het wit van het papier. Je komt al gauw tot de vraag of Clyde Lo A Njoe niet meer geïnteresseerd is in de techniek van het tekenen, waardoor de concrete voorstelling steeds verder op de achtergrond raakt. Clyde: "Dat klopt niet helemaal. Behalve dat ik bezig ben met kleuren, ben ik natuurlijk ook bezig met de figuratie op de tekeningen. Het eerste gevoel blijft toch: hoe geef ik iets van een figuur, een uitbeelding? Dat brengt met zich mee dat hoogstwaarschijnlijk niet iedereen constant abstract zal blijven werken. Waarschijnli k ga ik binnen heel korte tijd weer terug naar de figuratie, de menselijke vorm."

Ook dat zijn werk niet Antilliaans is, omdat er geen verhaal in zat, bestrijdt Clyde Lo A Njoe. "Er zit wel degelijk een verhaal in mijn werk. Alleen al het feit dat ik het relateer aan de Quipucamachos. Dat zijn verhalen die we kennen, en daarom vertelt mijn werk wel degelijk een verhaal."

Dat Antilliaanse karakter aan zijn werk deed Clyde Lo A Njoe in Amsterdam de das om. Zijn werk werd door de commissie voor de regeling beeldende kunstenaars afgewezen. Clyde Lo A Njoe: "Het werd afgedaan met het stempel cultuuronderhevig". Dat was Nederland anno 1982. Men bedoelde dat men duidelijk kon vaststellen dat de invloeden van mijn culturele achtergrond een dominerende rol speelden in mijn werk. Dat vond men storend. Daar blijkt uit, dat Antilliaanse kunstenaars heel moeilijk binnen de regeling beeldende kunstenaars kunnen functioneren, doordat hun werk als een cultuuruiting wordt bestempeld."

DOOR
B. JOS DE ROO

Clyde Lo A Njoe

over Antilliaanse

beeldende kunst

Er is meer dan de ko…

DE ANTILLIAANSE beeldende kunst zal over een jaar of tien bepalend zijn in het Caribische gebied, omdat de beeldende kunstenaars door hun goede opleiding een voorsprong hebben. Dat is de overtuiging van de Antilliaan Clyde Lo A Njoe, die hij zijn gehoor in Den Haag voorhield bij een lezing over Antilliaanse beeldende kunst. Clyde Lo A Njoe behandelde de verschillende perioden in de beeldende kunst van de Antillen, door telkens één kunstenaar uit de periode uitvoeriger aan de orde te stellen. Volgens hem is Rudy Martina dé representant van de huidige schilderkunst. Zijn werk is vertellend van aard, hij heeft een Europese scholing maar geeft het eigene niet prijs, hij gebruikt vooral rood, geel en blauw de primaire kleuren zijn schilderijen zijn magisch-realistisch en hij grijpt terug op de kunst van de Caiquetíos, de Indianen die de vroegste bewoners van de Benedenwinden waren. In een gesprek over zijn lezing grijpt Clyde Lo A Njoe eerst weer terug op de rotstekeningen van de Caiquetíos.

"De sporen van de Caiquetíos zijn in het werk van veel Antilliaanse beeldende kunstenaars terug te vinden. Er zijn vormen in het werk van Rudy Martina, Capricorne, Quirindongo en Parabirsing, die je zo kunt herleiden naar de Caiquetíos. Dat gebeurt de laatste tijd bewuster dan in de jaren zestig, toen de Caiquetíos nog niet zo ontdekt waren."

Voor de Indianen hadden de rotstekeningen een magisch-religieuze betekenis. Zo gebruiken de moderne kunstenaars de indianentekens ook. Clyde Lo A Njoe: "Ik ben ervan overtuigd dat een groep kunstenaars deze wereld van de magische taal ook willen gebruiken als een soort archetype. Ze gebruiken ze in hun eigen werk als een toevoeging aan hun eigen persoonlijkheid als Antilliaanse kunstenaar. Je zou kunnen zeggen dat ze een meta-fysisch contact zoeken met een van hun culturele voorouders."

Na de Caiquetíos is er een hele tijd geen originele beeldende kunst op de Antillen geweest. Want de negers hadden in Afrika wel een hoge beschaving, maar in de beeldende kunst van de Antillen is daar niets van terug te vinden. Clyde Lo A Njoe: "Als je slaaf bent, moet je feiteli k alleen maar werken. Dan kom je weinig tot creatieve uitingen. Wat we van Afrika behouden hebben, kunnen we herleiden tot de marrons in Suriname. Die hebben de verworvenheden van Afrika meegenomen naar Zuid-Amerika. En ze hebben ze weer opgepakt als hun eigen bagage, hun eigen culturele verworvenheid."

VERTELLEN

De Afrikaanse invloeden op de Antilliaanse beeldende kunst zijn dus niet aan te wijzen. Wel in de taal en de muziek en in de macht van het vertellende woord. Typisch Antilliaans is dat de schilder of tekenaar iets vertelt in zijn werk. Clyde Lo A Njoe: "Een heel opvallende recensie op het werk van José Maria Capricorne zei, dat zijn werk niet alleen fragmentarisch was, maar ook anecdotisch. De journalist bedoelde daarmee dat het schilderij een verhaal vertelde.

Je kon van schilderij tot schilderij zien, dat de man bezig was een verhaal te vertellen over en reizend gezelschap.

Het woord heeft op de Antillen een extra dimensie. Ook in beelden proberen we die extra dimensie van het woord te geven."

Pas na de komst van de Shell in 1915 breekt er iets van een eigen cultureel geluid door op de Antillen. Als representant van die periode noemt Clyde Lo A Njoe Jo Anemaat, die in Philipsburg op Sint Maarten geboren is. 'Hij was de eerste die eigenlijk voor zichzelf besloot om zijn werk uit te dragen. De Antilliaanse kunstenaar Jo Anemaat laat zien, dat hij behalve de folkloristische dingen ook nog dingen schilderde waar je van zeggen kan: dit is een heel andere wereld. Dit is Jo Anemaat. Dat blijkt vooral uit zijn kamptekeningen uit Flores. Daar kan je aan zien, dat Jo Anemaat buiten alle keurslijven van de kunst springt. Techniek, materiaalkennis, penseelvoering toets. Jo Anemaat werd kunstenaar, ineens was hij er."

José Maria Capricorne het grote voorbeeld van een tussenfase. "Het was de tijd dat je nog niet gebruik kon maken van beurzen, Sticusabeurzen onder andere. Maar Capricorne had wel de aandrang om zich artistiek te uiten. Hij kwam naar Nederland en door middel van zijn relaties met de Nederlandse overheid en het gouvernement is hij ertoe gekomen om werk te gaan maken, waar je van kan zeggen, dat het een puur persoonlijke artistieke waarde heeft. En dat had je voor hem eigenlijk nog niet."

CLYDE ROEL LO-A-NJOE

Als dé exponent van de huidige Antilliaanse beeldende kunst noemt Lo A Njoe Rudy Martina. "Ik vind dat zijn werk het hele spectrum laat zien van alles wat we tot nu toe besproken hebben. De Caiquetíos, het gemis van de negerslaven, de Nederlandse invloeden in de tijd van de Shell, de magisch-cultische wereld, je vindt het allemaal bij Rudy Martina terug in zijn meest grandioze vorm. Zijn kleurgebruik wijst naar zijn creoolse indentiteit. Ik geloof dat Martina nog zoekt naar de indentiteit van de negerslaven uit Ghana en Opper Volta. Hij zal die op een gegeven ogenblik ook vorm gaan geven op een andere manier als de Braziliaanse en Surinaamse negroïde kunstenaars."

KOEKTROMMELKUNST

Over de naïeve Antilliaanse schilders sprak Clyde Lo A Njoe helemaal niet. Waarom? "Het gaat altijd over die naïeve kunst. Het gaat altijd over die koektrommelkunst. Het gaat altijd over de schelpen die we vinden. Het gaat altijd over een Quirindongo die in metaal bezig is. Nee, laten we echt kijken naar de kunstenaars die nu komen en die echt op een integere manier met verf en penseel en met klei en metaal omgaan als kunstenaars. En dat ook geleerd hebben. Waar ze het geleerd hebben, maakt niets uit, maar ze weten hoe ze ermee om moeten gaan.

"Men ziet ons altijd als kunstenaars die alleen maar poppetjes kunnen schilderen in de trant van de driejarige. Kopmannetjes. Men denkt dat we heel archetypisch bezig zijn en nooit zullen komen tot een volledigere wereld, waarin je ook iets van onze ziel zou kunnen voelen. Alle kunstenaars zijn nu heel doelbewust bezig om dat idee uit de weg te ruimen en de wereld te laten zien, dat de Antilliaanse beeldende kunstenaar een net zo volwaardige kunstenaar is als elke kunstenaar."

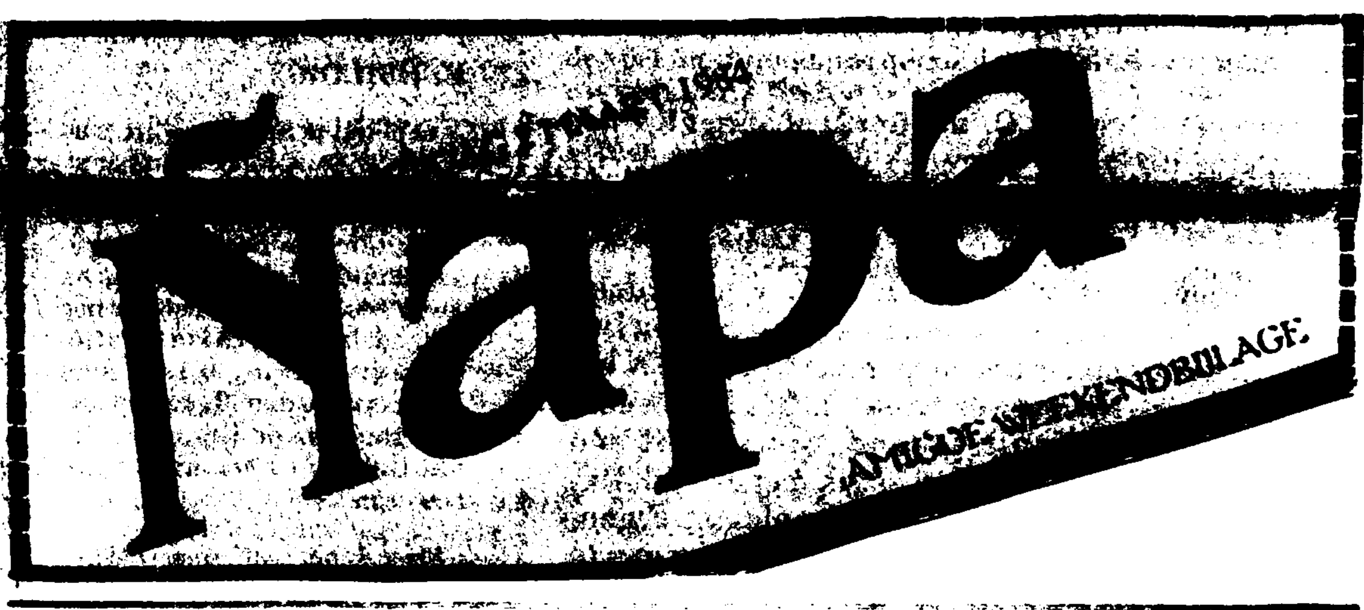
Als ik vraag of de Antilliaanse beeldende kunst al volwassen geworden is, of dat ze aan het volwassen worden is, lacht Clyde Lo A Njoe schamper. "Je zou ook kunnen stellen: is de Nederlandse kunst al volwassen, of is ze aan het volwassen worden? Er zit een duidelijk herkenbare ontwikkeling in. Ik geloof zelfs dat de Antilliaanse beeldende kunst over een jaar of tien bepalend zal zijn in het Caribische gebied. Waarom? We hebben één voorsprong op alle landen in het Caribisch gebied. We hebben op educatieve wijze geprofiteerd van de Hollanders hier. Dat is in vergelijking met Venezuela, Porto Rico en Nicaragua een pluspunt.

Hier in Nederland hebben we een groep van vijfhonderd Antilliaanse kunstenaars. Laten we zeggen dat er vijftig van overblijven, die zich inderdaad ontwikkelen tot volwaardige kunstenaars. Die dragen dan bij aan de cultuur van de Nederlandse Antillen en die geven de kunst een eigen gezicht."

Hoe zal dat eigen gezicht er volgens Clyde Lo A N oe over twintig jaar uitzien?

"Echt cosmopolitisch, universeel. Eigenlijk zou je kunnen zeggen: een kunst die iedereen zich zou wensen als land."

B. JOS DE ROO

De taal en de vertaling

ALSNOG WENS IK te reageren, na uiteindelijk in uw dagblad Carel de Haseth's recensie te hebben gelezen, omtrent mijn dichtbundel "Dansen-Baliamentu". Overtuigd van de recensent zijn kwaliteiten, als objectief en deskundig literair criticus, kan men mijn weerwoord zien als een aanvullende toevoeging. Temeer daar ik, over de gehele linie, De Haseth's mening delen kan. Omdat poëzie over het algemeen beschouwd wordt als de meest abstracte dimensie in de literatuur - met als gevolg, dat ze als een artistieke uitingsvorm wordt ingekaderd - zou ik me daarom doelgericht willen concentreren op de taalkundige, taalfilosofische en literair-historische aspecten van mijn bundel. De manco in Carel de Haseth's recensie bestaat uit deze nuanceringen in dit ruimer verband.

DE TAAL EN DE VERTALING

Als auteur ben ik genoodzaakt er op te wijzen, dat ik in mijn gedichten gezocht heb naar een eigen taalbeeld. Zoals Jos de Roo ("Amigoe"-medewerker) kenschetste, vond ik in dit proces "eigen beelden". Deze "eigen beelden" werden voor de vertaler, zonder meer, een confrontatie met uitdrukkingen en metaforen, die voordien nog niet in **overdrachtelijke** zin naar het Papiamentu toe vertaald waren, zonder dat de oorspronkelijke teksten aan verbeeldingskracht inboetten.

Een paar voorbeelden: winterse koude, verwoord in beelden, zoals in het gedicht "Mijn eigen sarabande", op het einde van de eerste strofe. Luis H. Daal wrikte deze beelden los uit hun "Europese" kontekst. Hij verplaatste zich in de geest naar zijn (en mijn ...) geboortegrond en vond de magistrale beeldspraak die we absoluut associfien met de koele tropennacht: "Mi kurpa a kohe rel" ...

Tegerlijkertijd bewijst deze dichter en Papiamentu-kenner bij uitstek, dat zijn engagement met onze taal veel verder reikt dan idiomatische wetmatigheden. Vanuit de **overlevering** reproduceert hij beelden en herontdekt hij woorden, die historisch gezien, weer de waardering verwerven, waar ze reeds lang recht op hebben. Zoals bijv. "palu-di-garganta" en "plenchi' i mi kabes".

Deze laatste, zoals hij zelf beweert, is een uitdrukking, die hij zich herinnert van zijn grootmoeder, die nu meer dan veertig jaar geleden overleed.

Een dagblad is een "etherisch" fenomeen; de recensent ziet zich om puur technische redenen, beperkt tot de primaire lijnen. Toch wil ik te kennen geven, dat juist deze detailleringen het "gezicht" bepalen van een literair werk.

De vertaler vond in dit specifieke geval oorspronkelijke idiomen, die de eigenlijke rijkdom van het Papiamentu accentueren. In tegenstelling tot anderen, vermeed hij de gemakshalve direkte oplossing om woorden, uitdrukkingen - kortom beelden - te vertalen vanuit het Spaans, Portugees, of welke taal dan ook. Tenzij, uiteraard, er geen andere mogelijkheid bestond.

Vooral om deze redenen koos ik doelbewust de romanist, neerlandicus, cultuur - en taalvorser, dichter, journalist en Papiamentukenner Luis Henrique Daal als vertaler voor mijn gedichten, waarvan ik bij voorbaat kon vermoeden, dat hun reikwijdte verder zou strekken, dan de gemiddelde Antilliaanse dichtbundel.

Een andere reden was, dat de vertaler, in ruime mate, zijn affiniteit met de filosofische achtergronden van de gedichten, had getoond.

HET TAALFILOSOFISCH ASPECT

Het is onderhand bekend, dat ik als tekenaar, schilder, dichter en andere hoedanigheden, mij betrokken weet met de metafysische inzichten. De Metaphysica blijft in de literatuur en andere kunstuitingen een paradoxaal terrein. De methodiek echter is in alle opzichten net zo consequent als de overige theses, die de taalfilosofie rijk is. Vandaar de opbouw van mijn gedichten als een aaneenschakeling van beelden, waarvan de essentie gezocht moet worden in contemplatieve verhoudingen.

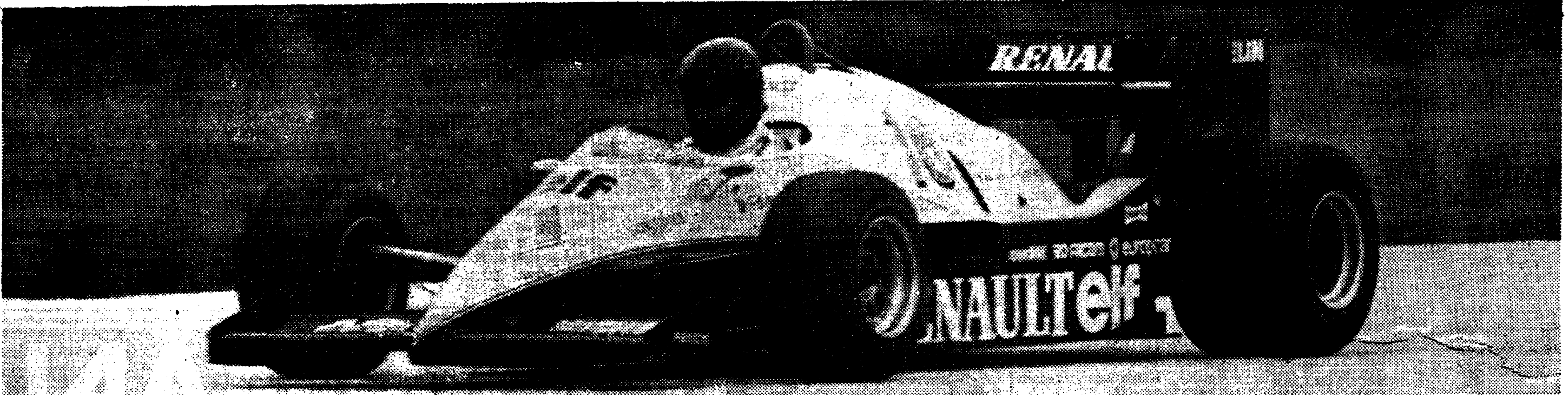
MET HET OOG OP DE GESCHIEDENIS

Tenslotte nog een bemerking ten aanzien van de historische achtergronden bij mi n dichtbundel. "Dansen-Baliamentu" werd in principe grotendeels tien jaar geleden geschreven. Voor zover bekend is het voor het eerst in de geschiedenis van de Antilliaanse literatuur, dat een compleet werk werd vertaald naar het Papiamentu, terwijl de dialoog auteur-vertaler, in gronde genomen, bedoeld was om de oorspronkelijke zeggingskracht te behouden.

Met verwijzing naar de verhandelingen van Cola Debrot, kan men bemerken, dat er inderdaad sprake is van een soort "syncretisme" in het geval van deze bundel. Echter met dit verschil, dat ze hier leidde tot een diepere synthese: namelijk dat de beide talen - zowel het Papiamentu als het Nederlands - zo zuiver mogelijk behouden konden worden.

Aldus ontstond een literair werk, dat in al deze voorgenoemde aspecten, een weerspiegeling werd; ondanks zijn pluraliteit een samenbundeling.

CLYDE LO-A-NJOE

''Daar komt de bocht al. Die komt te hard nabij''

DRUKTE OP DE Champs Elysées. Een lange rij arbeiders trekt voorbij; het is een demonstratie tegen dreigend ontslag, gevolg van sluiting van één van de Parijse vestigingen van de Regie Renault.

Derek Warwick, de Britse Formule-I-coureur die dit seizoen mag proberen in een Renault-Turbo wereldkampioen te worden blikt verbaasd om zich heen. Vraagt wat er aan de hand is. "Er wordt tegen jou gedemonstreerd, omdat Renault een Brit in het team genomen heeft", zegt iemand spottend. Warwick kijkt snel op. Wil iets zeggen, begrijpt dan dat hij in de maling wordt genomen.

Wat Renault doet op het gebied van de autoracerij is namelijk altijd goed. Het is tot verdere glorie van het vaderland, er mogen bij de Regie ontslagen dreigen, de vakbonden zullen nooit de vermanende vinger heffen richting het miljoenen verslindende Formule-1-project. Vandaar dat de betoging de presentatie van de nieuwe Grand Prix-wagen uitgerekend op diezelfde Champs Elysées ongemoeid laat. In alle rust kan directeur-sportif Gérard Larrousse, eens zelf een niet onverdienstelijk coureur, uitleggen waarom het in 1984 nu eindelijk moet gaan lukken met Renault.

Er is een splinternieuwe krachtbron ontwikkeld, die 750 pk levert, men heeft geleerd van het vorig seizoen toen Alain Prost de titel op de valreep door een gebrek aan pk's aan Nelson Piquet moest laten. En er zijn twee nieuwe coureurs, Patrick Tambay en Derek Warwick, die tot halverwege het seizoen geen voorkeursbehandeling genieten. Het is eerst ieder voor zich en wie na acht races de meeste punten heeft zal verder worden beschermd om zoveel mogelijk kans te hebben de wereldtitel te halen.

REGEN

Twee dagen later in Zuid-Frankrijk staan we langs de baan van het circuit van Paul Ricard. Het heeft geregend. Tambay heeft in de nieuwe Renault de snelste tijd neergezet en hoe Alain Prost ook voor zijn nieuwe werkgever McLaren-Porsche z'n best doet, hij blijft op anderhalve seconde van Tambay steken.

Triomf in de ogen van teammanager Jean Sage. Hij is, zegt hij, nog niet vergeten hoe Alain Prost in Zandvoort vorig jaar, toen hij nota bene het kampioenschap leidde, aan het ontbijt begon te roepen dat hij aanbiedingen had van Ferrari en van McLaren voor twee miljoen dollar per jaar. "Bluf was het", zegt Sage nu, "Ferrari en McLaren hebben het publiekelijk ontkend".

Nou, daarna crashte Prost op Zandvoort en begon een klaagzang over het team die nog anderhalve maand zou voortduren. "Niets deugde er ineens meer bij ons. Dat is onze hoofddirectie toen in het verkeerde keelgat geschoten. We kregen gewoon opdracht, Prost moest weg, ook als hij alsnog wereldkampioen zou zijn geworden".

EERBIEDIG

Een kleine Spanjaard zit 's avonds [illegible] Derek Warwick, en blikt eerbiedig naar de Brit op. Hij is een van de leden van het selecte gezelschap dat de volgende dag, na jaren geschreven te hebben hoe schandelijk het toch is dat Patrese in de training 0,1 seconde langzamer is dan Piquet, op uitnodiging van de Regie een Renault Turbo-Formule-1 mag besturen.

"Hoe is het", informeert Warwick, "toch net die coureur van jullie daar in Spanje, die Villota? ". De Spanjaard kleurt beschaamd. "Die, die is het doodschoppen nog niet waard. Die kan er echt helemaal niets van. Toen die nog Formule-1 reed was hij de schande van de hele natie".

De ironie van het lot wil dat onze kleine man de volgende dag als eerste moet aantreden om te laten zien hoe hij met de 750 pk's van de Turbo overweg kan. Z'n meisje, klein, tenger en met al wat grijze haren, stelt zich strategisch op met het fototoestel. Ze zal dit glorieuze moment uit het leven van een autosportjournalist vereeuwigen. Helaas de film blijft onbelicht, de coureur tegen wil en dank slaagt er zelfs niet in de motor aan de praat te houden. Na zes, zeven vruchteloze pogingen op gang te komen, stapt hij gedesillusioneerd uit. Nog een uur lang zien we hem in versneld Spaans aanpraten tegen z'n verloofde, wat hij zegt weten we niet, maar ze luistert eerbiedig toe, met een frons in het voorhoofd.

TRANEN

Er zijn er die het beter doen, Ernst Graf, de vergrijsde eminentie van het blad Sport-Zürich, met zijn 64 jaar balancerend op de rand van zijn pensioen. Hij spaart het gaspedaal niet, heeft als hij uitstapt tranen in de ogen. Dat hij dit op z'n ouwe dag nog heeft mogen meemaken. Het was, het was ongelooflijk, dat gevoel, die acceleratie, eindelijk na dertig lange jaren Grand Prix-verslaggeving weet hij wat het is, het is het mooiste wat er is.......

En, zult u wellicht vragen, hoe bracht uw eigen verslaggever het er af? Om eerlijk te zijn, niet zo geweldig. Om twee meter lengte in een bolide, geschikt voor de moderne lichtgewicht autoracejockey weg te werken, is al lichtelijk problematisch en verwekt enige hilariteit bij de monteurs, die tenslotte demonstratief met een tube vaseline komen aandragen.

Eenmaal gezeten is het bijkans onmogelijk te schakelen, omdat de ruimte daartoe ontbreekt. Al bij de eerste bocht slaat de motor af, een pijnlijke situatie, omdat de moderne racewagen met perslucht uit grote cilinders wordt gestart en het even duurt voordat de monteurs met de apparatuur ter plaatse zijn. Bij de tweede bocht slaat de motor weer af. Op de vraag van de monteurs hoe dat nu weer komt, past slechts een hautain: ach, de banden zijn niet in orde. Daarna blijft het ding gelukkig lopen.

LUCHTSTROOM

Het zal ongetwijfeld geen verantwoorde uitleg zijn, maar bij het intrappen van het gaspedaal is het of een enorme reus je op volle kracht in je lendenen schopt. En eenmaal op gang blijkt het nadeel van de lengte. Het arme hoofd, veel te hoog boven de stroomlijn van de wagen uittorenend, komt in een krankzinnige luchtstroom terecht en het effect is het gevoel of diezelfde reus nu verwoede pogingen doet met zijn kolossale hand de kop van de romp te scheiden.

Of schakelen, twee, drie, vier, vijf, aarzelen, nu nog eens plankgas, nee toch maar niet, want daar komt de bocht al, die komt veel te hard naderbij, die halen we nooit meer, dat is het einde, dat doet definitief de deur dicht. Maar dan blijkt godzijdank dat de ingenieurs van de firma zich niet alleen om de acceleratie van het racemonster hebben bekommerd, maar hun kennis ook op wegligging en remsysteem hebben gericht. Het ding, kortom, remt sneller af van 270 kilometer naar nul dan een normale personenauto van honderd naar nul.

"Hoe was het", zal Derek Warwick na afloop vragen. Wat moet je daarop antwoorden. Dat je nu helemaal niet meer begrijpt hoe ze het durven in een race, met tien, twaalf auto's vlak achter elkaar, plankgas op de haakse Tarzanbocht op Zandvoort af te daveren; met z'n vijven tegelijk proberen de heuvel richting casino in Monte Carlo op te stormen.

"Nee, het ging prima, een fluitje van een cent, een kind kan de was doen". En dan lacht Derek Warwick.

VERBAASD

De Nederlander Jan Lammers stapt in, verbaast Jean Sage door al na twee rondjes verschrikkelijk hard door te komen. "Pas mal, pas mal", fluistert de teammanager.

Later, als de test achter de rug is, zien monteurs en ingenieurs een tikje verbijsterd toe hoe Lammers z'n huurauto langs de betonnen 65-graden-rand, die de vijver op het binnenterrein markeert, sleurt. Jean Ragnotti, fabrieksrijder van Renault en even gek als hij oud is, kijkt met spijt op het gerimpelde aardappelgezicht toe. Nou is hij hier toch al zo lang in de weer op dit circuit en verdraaid, nog nooit heeft hij eraan gedacht ook eens zo'n rondje te draaien.

's Avonds in het hotel blijkt de adrenaline in het bloed van de coureurs nog niet uitgewerkt, het biljart verhuist enige keren van plek, eindigt tenslotte op z'n kant. Wat later klimmen Ragnotti en Lammers als geveltoeristen van verdieping naar verdieping omhoog. Zegt Derek Warwick tenslotte ferm: "Ik ga nu naar bed".

(door Pim Stoel uit de Haagsche Courant.)

Bridge

Verzorgd door H. Dorsman

BRIDGE IS NATUURLIJK niet een spel van alleen maar berekening. Gewoon een optelsom met daaraan verbonden een zekere uitkomst. Dikwijls klopt de optelling helemaal niet met de uitkomst. In het Engels kent men het woord Timing, en dat was het, dat de Arubaanse speler Roberto Lopez Henriquez had toen hij de volgende hand met 1 schoppen opende:

Sch. K Q J 5 2
Ha. 4
Ru. 9 5
Kl. Q J 10 9 4

Veel bridgers gaan een ronde in de wachtkamer, maar de situatie was nu: Noord past, Oost past en Bob, op de Zuidplaats opent 1 Schoppen, terwijl de O-W lijn kwetsbaar was. Na de twee passen is het bod in deze situatie natuurlijk uitstekend, want heeft een preemptive werking. Als West zat ik met een schoonheid van 17 punten, maar gevaarlijk geplaatst. Eigenlijk moet ik in de aanval, doch meende er beter aan te doen wat conservatief te bieden:

Sch. A 4
Ha. A Q 10
Ru. Q J 10 7 6
Kl. A 5 3

Ik bood nu 2 Ruiten, hoewel 1 Sans Atout en zelfs 3 Ruiten in ons systeem ook in aanmerking komen. Maar het ontbreken van de tophonneurs in Ruiten en de enkele stop in Schoppen waren voor mij aanleiding het wat kalmer aan te doen........ Bob had er uiteraard ook niet bij verteld, dat zijn opening op negen puntjes gedaan was. Nu kwam echter Noord aan de beurt, hij liet er geen gras over groeien en bood zonder blikken of blozen 4 Schoppen, dat uitliep naar mij. Hoewel ik haast zeker wist, dat het down moest liet ik het contract ongedoubleerd spelen.

De hele hand was:

N is gever
OW kwetsbaar

	North	
	Sch. 10 8 3 Ha. 9 8 7 3 2 Ru. A K 3 Kl. K 6	
Sch. A 4 Ha. A Q 10 Ru. Q J 10 7 6 Kl. A 5 3		Sch. 9 7 6 Ha. K J 6 5 Ru. 8 4 2 Kl. 8 7 2
	Sch. K Q J 5 2 Ha. 4 Ru. 9 5 Kl. Q J 10 9 4	

Ik kwam verdedigend uit met Ruiten Vrouw en Zuid had geen enkele moeite om het contract te maken. Maar..... als ik met Harten Aas start en met Harten Vrouw vervolgt wordt deze door Zuid getroefd. Deze speelt Schoppen Heer, genomen door West, die vervolgt met Harten. Zuid speelt nu weer een keer Schoppen en vervolgt met kleine Klaveren voor Noords Heer en een kleine terug naar Zuid, die door West genomen wordt. Nu heeft West geen keus meer, moet of Klaveren door spelen voor een discard van Noords verliezende Ruiten, of Ruiten spelen, waardoor een afgetroefde Harten de Noord hand sterk maakt, want op Zuids Klaveren boer kan Noords verliezende Ruiten verdwijnen. Noord wordt bereikt via Ruiten Aas, Oost zijn laatste troef wordt gehaald en het contract is binnen. Al met al, een bijzonder lastig handje om te maken, maar, zoals de kaart ligt, onverliesbaar. (A propos, indien West de eerste Klaveren neemt met het Aas moet in Noord de Heer gespeeld worden om te deblokkeren).

Entrega Nr. 101

Pa: Omalio Merien

SKONDE of HINKA UN PIESA MEY-MEY ta é di dos sistema general pa defendé, i esun ku nos ta bai analisá awe.

Korda ku ora bo ta práktika ajedres, no ta bon pa bo kuri hasi é promé kos ku ba analisá, i ta bon! Bo tin di wak tur otro posibilidat trankilamente, i esun ku ta miho, esey bo ta apliká!! Nos a mira siman pasá ku KORE BAI ta duna un bon resultado, pero ta ora nos konosé otro posibilidat nos lo por huzga kwa di nan ta miho.

E intenshon di "Skonde of hinka un piesa mey-mey" ta pa redusí é atáke riba é Peon of hòki di dos biaha na un. Nos a mira ku é motibu ku é DAMA kombiná ku TORE por duna é REY háké-máté ta pasobra é PEON of hòki ta dos biaha ataká, DAMA ku Tore, mientras ku nan, é PEON of hòki, ta un biaha só defendé dor dje REY. E or'ey é regla di oro den ajedres ta konta: "Si un piesa tin mas atáke riba dje ku é tin defensa, é ta bai pèrdí".

Pa skapa é Peon ku ta bai pèrdí na h7, huntu ku un háké-máté ku ta pío ainda, nos por redusí é atáke riba dje di dos na un dor di "skondé" pa un dje piesanan ku ta ataké. Ke men ku nos por "skondé" seya pé DAMA of pé TORE. Komo ku é "skóndementu" aki generalmente ta sosedé ku pone un piesa entre é Peon i esun ku ta ataké, nos ta bisa tambe "hinka un piesa mey-mey". Si bo ké skónde é Peon di h7 pé DAMA ku ta na un hòki den é diagonal di b1-h7, anto ta un solushon tin, esta di huza é hòki g6, pa "hinka kwalkier piesa mey-mey", ku eksepshon di bo REY.

Pwes na g6, por wordu poné: un Peon, un ALFIL, un KABAI, un TORE of un DAMA. Si ta un Peon bo ké hinka mey-mey anto ta unikamente un posibilidat tin esta ku é Peon di g7 ku ta dal un stap i bai na g6. Si ta un dje otro piesanan bo ké hinka mey-mey anto nan mester ta den un posishon ku bo por hasi é movida pa tresé na g6 mesora!!!

Na momentu ku tin un piesa na g6, é DAMA Blanku den é diagonal di b1-h7, no tin atáke mas riba h7, pwes no por duna háké-máté mas tampoko. Asina nos a skónde é Peon di h7 pé DAMA.

Si ta Pretu ta atakando é Peon di h2 pa duna é REY Blanku háké-máté, anto ta é Peon di h2 mester wordu "skondé". Esey nos ta hasi ora ku huza é hòki g3, pa "hinka un piesa mey-mey", ku é mesun efekto ku ta kibra é atáke di háké-máté riba é REY Blanku. Wak bon ku lokwal bo a hasi ta: kita é atáke dje DAMA esun dje TORE si na keda. Ké mén ku bo a redusí é kantidat di atáke di dos na un!!! Korda ku é huzo dje hòkinan g2 i g6 ta basá riba é defensa sigur ku é piesa kwal ta wordu hinká mey-mey tin, serka é Peonan den fila h i f, ku ta na h2 i f2 pa Blanku, i pa Pretu na h7 i f7.

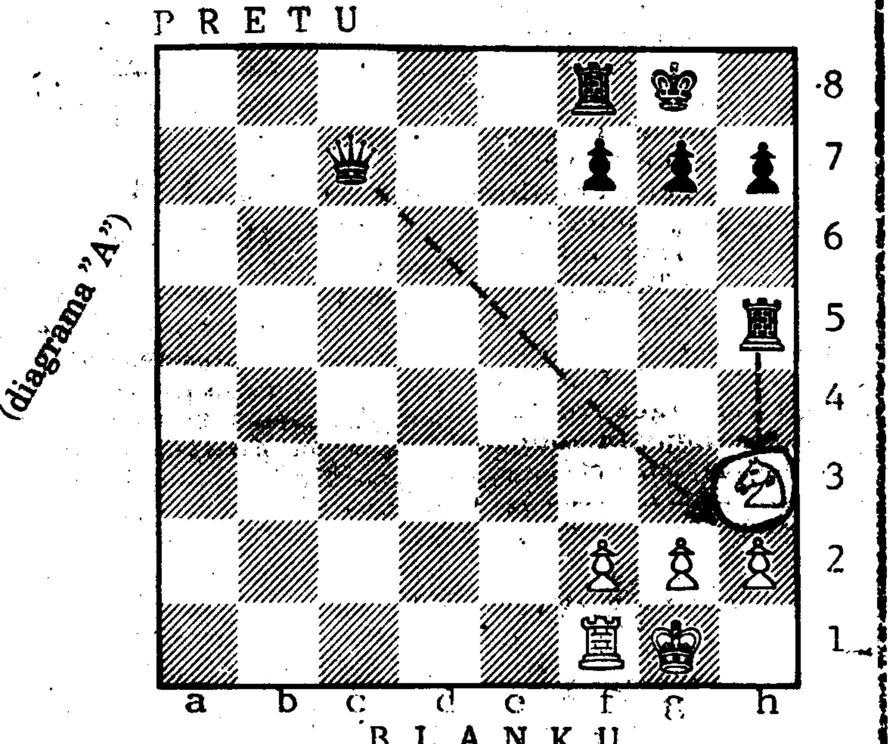
Ban weta awor kon por skondé é Peon di h7 pa é TORE ku ta pará den Fila h. Despwes ku nos a mira kon ta hasié pé DAMA, no mester ta nada difisil pa haña sa kon ta hasié pé TORE. [illegible] bra ta un hòki tin aki tambe pa bo hinka un piesa mey-mey, esta h6, ora Blanku ta ataká Pretu, i h3 ora Pretu ta ataká Blanku.

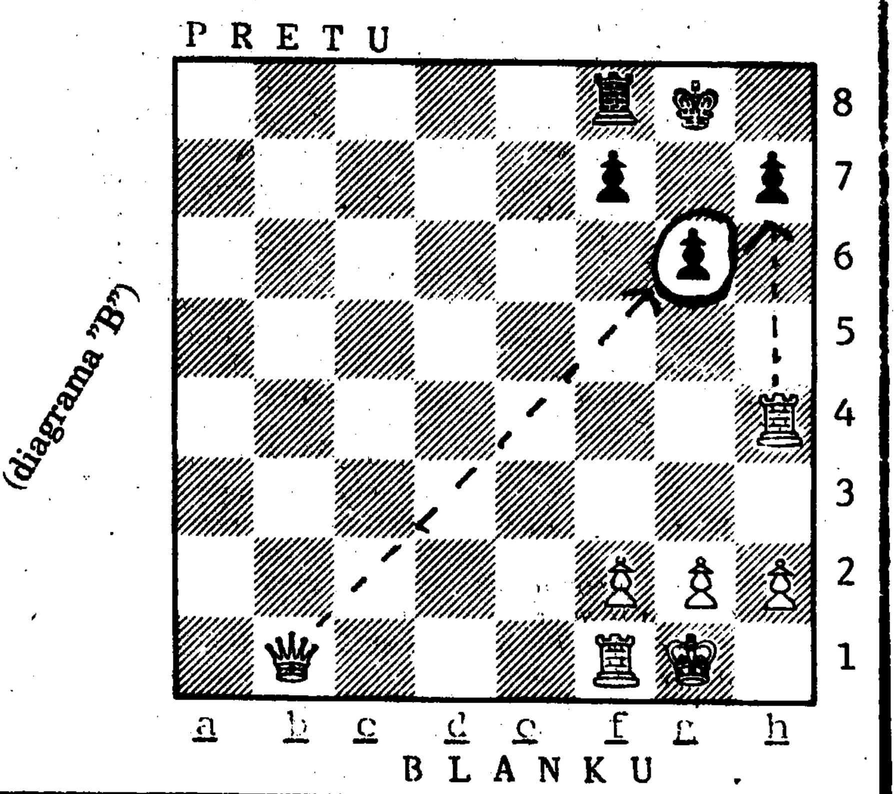
Asina tin un piesa na h3 of h6, é TORE no ta atakando mas é Peon di h2 of esun di h7, ké mén ku awor ta é DAMA só ta atakando, of dos atáke a bira un. Na momentu ku dos atáke a bira un, no tin peliger di morto mas pé REY!! E sorto di piesanan ku bo por pone mey-mey tampoko ta haña kambio. Ta nifiká ku aki tambe bo por pone tur piesa ku eksepshon dje REY. Paga tinu si, ku lo no tin PEON nunka pa bo hinka mey-mey ora ta trata dje Fila h. Pasobra ta un Fila na rant di tablero!!!

Si bo hasi movida ku é Peon di h, anto bo a KORE BAI, pero no HINKA MEY-MEY!!

Kwal piesa ku bo hinka mey-mey na h3 of na h6, tin defensa dje Peon na g2 of g7, di manera ku é TORE no por kome pa é mes bai sawaka.

Aki bou dos diagrama pa bo studia: "SKONDE of HINKA MEY-MEY".

"IK LEEF ERG onconventioneel en die levenshouding geeft me de vrijheid om dingen te doen, die een gewone vrouw van 44 niet doet. Ik voel me erg jong", zegt de immer bruisende Tina Turner. Geeft de zangeres daarmee een stukje van een lang bewaard geheim bloot, het geheim van haar eeuwige jeugd? Je geeft haar immers geen 44.

Soul-zangeres Tina Turner streeft eeuwige jeugd na

"Ik heb nog geen zin om het kalmer aan te doen"

"Ik heb nog lang geen zin om het kalmer aan te doen, om thuis te blijven. Ik heb dan wel vier kinderen, maar ik heb ook mijn vrijheid. Er is bovendien geen enkele reden waarom ik mij nu al zou moeten voorbereiden op de dood. Ik heb nog steeds een prachtig lichaam en een hoop te doen".

Tina straalt. Zelfs van heel dichtbij mag ze er zijn. Ze vormt het zonnetje op een miezerige dag in Londen. De vorige avond heeft de zangeres The Venue in de Britse hoofdstad op stelten gezet met een show die aan geen video- recorder voor bij mag gaan. Ze is zó professioneel. Schaars gekleed in een zeemleren — of was het suède? — en later in een zwart leren mini- jurk zong ze alsof het haar laatste concert was. Ze gaf zich helemaal.

Haar rauwe uitvoering van 'Cat People' deed de versie van Bowie verbleken. Na 'Hot Legs' en even later 'Get Back' zat het mannelijk deel van het publiek gevangen in haar erotische spinneweb, dat ze had gesponnen met ragfijne dansbewegingen. Tina gebruikt haar lichaam, maar zelfs als ze niet zou bewegen op het podium, zou ze de aandacht van het publiek weten vast te houden.

RAUW EN SMEKEND

Haar stem is rauw in 'Proud Mary', smekend in 'With A Little Help From My Friends' en wat getemperd in de uitvoering van haar laatste single 'Let's Stay Together'. Kan een stem echt zó expressief zijn?

Een groot deel van de show bestond uit rock & roll- nummers. Als dat de volgende dag ter sprake komt, zegt ze: "Ik heb altijd meer van rock & roll dan van soul en rhythm & blues gehouden. Dat ik aan het begin van mijn carrière weinig rock & roll zong, kwam door Ike. Hij was met rhythm & blues opgegroeid. Als producer had hij nu eenmaal een dikke vinger in de pap bij het uitzoeken van het materiaal. Ik heb veel songs tegen mijn zin opgenomen, maar je bent nu eenmaal een team. Het heeft geen zin om maar door te blijven ruziën, dan wordt het leven ondraaglijk. Zeker als je 24 uur per dag met elkaar optrekt".

Ze heeft haar periode met Ike van zich proberen af te zetten. "Ik ben niet verbitterd, maar er wel door gebrandmerkt. Ik werk er nu aan om zijn stempel kwijt te raken, om zo volledig vrij te kunnen zijn".

Haar vlucht, nu acht jaar geleden, was geen lolletje. "Ik kon zijn scheldpartijen en het feit dat ik op het podium en in de opname- studio zijn slaaf was, niet langer meer verdragen. Op een avond in Dallas, toen hij sliep, heb ik mijn kleren gepakt en ben er vandoor gegaan. Ik had nauwelijks geld en moest dus liften. Ik kon in een hotel bij het vliegveld slapen omdat de man achter de balie een fan van mij was. De volgende dag heb ik een vriendin opgebeld en gevraagd of zij een vliegticket naar Los Angeles voor mij wilde kopen. Daarna heb ik zes maanden ondergedoken gezeten, terwijl Ike hemel en aarde heeft bewogen om mij te vinden".

TINA TURNER OP HET PODIUM ÉÉN BROK ENERGIE

Uiteindelijk kwam het tot een officiële scheiding. Tina weigerde een cent aan te pakken van het geld dat ze met Ike door de jaren heen had verdiend. "Het was de prijs die ik voor mijn vrijheid moest betalen", zegt ze nu.

Annie- Mae Bullock — de naam die ze meekreeg bij haar geboorte — ging niet bij de pakken neerzitten, maar aan het werk. Zonder platen- contract en een bankrekening diep in het rood vocht ze zich weer in de schijnwerpers. Een voorlopig hoogtepunt werd daarbij bereikt met de single 'Let's Stay Together'. Ze glimlacht als ze zegt dat ze weer een elpee wil gaan maken: "Ik heb er echt zin in". Deze keer wordt het echter wel een echte rockplaat. "Ik ga waarschijnlijk met Mick Ronson de studio in. Het is tot nu toe altijd een probleem geweest een goede producer te vinden. Ik vind namelijk dat elpees overeen moeten komen met wat je op het toneel doet. Daarom wil ik ook een muzikant als producer, die weet wat het is om voor een zaal vol mensen te staan, die kan een live- sfeer in de nummers leggen.

Een producer, die niet zelf speelt, denkt vaak veel te commercieel. Daardoor wordt het product glad en gevoelloos en dat strookt niet met mijn image".

Tina is vastbesloten in de toekomst ook weer met Martyn Ware, de producer van haar laatste single, in zee te gaan. "Hij heeft het nu te druk met zijn eigen band Heaven 17, maar ik hou van zijn elektronische aanpak. De manier waarop hij met synthesizers werkt, is echt fantastisch".

TOEKOMST

Voor de elpee uitkomt — dat zal nog wel even duren — wordt deze maand eerst het door John Lennon en Paul McCartney geschreven 'Help' uitgebracht. Voor die single ging Tina de studio in met Crusaders' Joe Sample en Winston Felder. Het tweetal produceerde niet alleen de single, maar speelt er ook op mee. Een andere toekomstige single- kandidaat is het oude Bowie- nummer '1984'.

Tina ziet de toekomst glimlachend tegemoet. "Elke ochtend als ik opsta, denk ik: wat is de wereld toch mooi. Het heeft toch helemaal geen zin om depressief te zijn. Je kunt altijd wel ontevreden zijn met de toestand waarin je verkeert, zitten treuren omdat je zwart bent in plaats van wit. Maar helpt dat? Nee. Dus maak ik er het beste van".

"Ik probeer mijn tijd zo plezierig mogelijk te besteden. Die positieve houding probeer ik ook over te brengen op het publiek door middel van vrolijke klanken. Het is echt heel gemakkelijk om jezelf een paar frustraties aan te praten. Dat heb ik in het verleden ook gedaan, maar daar pas ik nu voor. Er valt zoveel te genieten..... en dat is veel leuker".

MET HAAR ex- man Ike Turner maakte zij indruk op het soul- front, onder meer door haar combinatie van zang en sensuele dansen. Hoogtepunt uit dat deel van haar carrière was de vertolking van "River Deep, Mountain High". Na een breuk en vervolgens een echtscheiding van Ike, ging zij onder haar bij het huwelijk verkregen naam van Tina Turner door. Aan haar werkwijze is in wezen weinig veranderd. Hans Piët had een kort vraaggesprek met haar in Londen voor de Haagsche Courant.

Yellowman

'Zungguzungguguzungguzeng!' is de onuitspreekbare, maar voor zichzelf sprekende titel van de Jamaicaanse toaster Yellowman die doorgaans in één adem met de heer Fathead wordt genoemd maar deze keer op z'n eentje verantwoordelijk wenst te zijn.

Hoewel die vaste partner op zeven van de tien nummers ook daadwerkelijk van de partij is, wordt uitsluitend albino Yellowman opgevoerd, vermoedelijk omdat deze 'witte neger' op Jamaica ongelooflijk populair is.

Met waanzinnig ruig swingende, goed in het gehoor liggende songs als 'Rub A Dud Play' en 'Who Can Make The Dance Ram' weet Yellowman onmiddellijk de sympathie van de luisteraar te winnen. Bovendien is het gewoon komisch om alleen al te luisteren naar de avonturen van Mister Yellowman en zijn vriendinnen.

Het probleem van veel reggae- platen, een zekere eentonigheid in de begeleiding, wordt op deze elpee overigens handig omzeild. Yellowman wordt afwisselend begeleid door de Hi Times Band en The Roods Radics zodat de variatie bijzonder groot is. Fathead geeft hier en daar wat extra kleur aan de stukken.

'Zungguzungguguzungguzeng!' is op alle fronten een knappe elpee geworden van een man die live zelfs nog opwindender is.

Herbie Hancock

ALS COMPONIST en toetsenist heeft Herbie Hancock altijd last gehad van achtervolgings- waanzin. Hij heeft zich op succesvolle wijze gewaagd aan achtereen- volgens de jazz en de jazzrock, op die manier de grote meute voortdurend achter zich gehouden om zo actueel mogelijk voor de dag te komen.

Eerst met Miles Davis, daarna een eigen groep in de jazzrock (hij werd één van de leidinggevende jazzrock- muzikanten) en vervolgens verrichtingen die enerzijds in de jazz liggen en anderzijds de disco- jazzrock.

Hanrock heeft, afgezien van enkele vrijblijvende tussen- doortjes, de blik altijd in de toekomst geworpen zodat nu kennelijk de tijd is voor een volgende zet: een toekomst- perspectief. Op zijn elpee 'Future Shock' is het element 'jazz' bijna helemaal verdwenen. In plaats daarvan gaat Hancock's huidige voorkeur uit naar de populaire electronische funk- muziek. Herbie Hancock als held van de dansvloer met trendgevoelige 'scatchsongs', zoals 'Rockit', waarop de nieuwste variatie op het thema 'bewegen' kan worden afgereageerd.

Of het allemaal als progressief mag worden uitgelegd, valt nog te bezien. Het fenomeen 'scratchen' (electronisch opgeroepen krasserige geluiden te vergelijken met een hevig heen en weer bewegen naald die een elpee bewerkt) is niet meer dan een grappige 'novelty', die is opgedoken tijdens één van de rare ontdekkings- reizen door de wereld der geluiden.

Naast het 'ge- scratch' op 'Future Shock', dat wordt aangewend als uiterst hinderlijk bijgeluid, maakt Herbie Hancock natuurlijk nog steeds zijn eigen electrofunksoul en die is het aanhoren meer dan waard. De plaat is ook gemaakt met de beide heren van het New Yorkse project Material. Bill Laswell en Michael Beinhorn, ook bekend van hun activiteiten op de opzienbarende laatste elpee van Nona Hendryx. Materiaal stelt zich ten doel 'het uitbalanceren van nieuwe muziek zonder vooropgelegd winstoogmerk'. 'Het creeëren van een structuur die werk schept voor muzikanten'. Toe maar. Met het scratch- geluid zal Herbie Hancock, toch al snel versleten voor een oudje, zijn wens om bij de tijd te blijven in vervulling zien gaan. 'Rockit' is bijna een hit, de scratch is een nieuwigheid die, hopelijk gedurende een korte periode, als amusant zal worden uitgelegd. Maar 'Future Shock' is, als een product van iemand uit de gevestigde orde, een gewaagde en tegelijkertijd commerciële plaat die in elk geval als eerste de moderne krasserige electrofunk op grote schaal zal introduceren.

Ja, YES

RUIM 'N HALF jaar geleden had niemand, behalve de ontoerekeningsvatbare fanaat, nog één cent gegeven voor de groep Yes. Een drietal rampzalige elpees, 'Tormato', 'Drama' en het bij elkaar geraapte live- relaas 'Yesshows', hadden de ondergang van de band die ooit de belangrijkste symfonische rockgroep genoemd werd al aangekondigd. Vervolgens was het nog slechts natrappen.

Tegen '81 is de band als vanzelf uit pure ellende in elkaar gedonderd en lijkt het tijdperk der symfo-dinosaurussen definitief afgesloten. De recente terugkeer van Yes, in een redelijk oorspronkelijke samenstelling, heeft sinds het verschijnen van de plaat echter enorm opzien gebaard in het wereldje van de rockmuziek. Het is erg lang geleden dat een elpee van een doodgewaande formatie in zó korte tijd zó veel tongen heeft losgemaakt als deze '90125', het miraculeuze werkstuk dat vanuit het niets de laatste maand van '83 luister is komen bijzetten.

Tot drie keer toe heeft Yes in verschillende samenstellingen en met John Anderson als middelpunt gepoogd een zinvolle terugkeer in de actuele rockmuziek te bewerkstelligen. Even zo vaak ging de band afschuwelijk op haar bek. Het enige positieve resultaat was het ontstaan van de formatie Asia met onder meer de voormalige Yes-gitarist Steve Howe en John Wetton. Deze band is met name in de V.S. enorm populair geworden. Deze drang tot overleven moet de overige Yes-muzikanten als voorbeeld hebben gediend bi de vierde poging die inmiddels is uitgegroeid tot een onbetwist klapstuk.

Yes is momenteel opgebouwd uit leden van het eerste uur: Jon Anderson bassist Chris Squire, drummer Alan White en toetsenman Tony Kaye. Dit viertal is aangevuld met de Zuid-Afrikaanse instrumentalist Trevor Rabin. Deze laatste is in grote mate verantwoordelijk voor het gerestaureerde symfo-geluid van Yes anno '83.

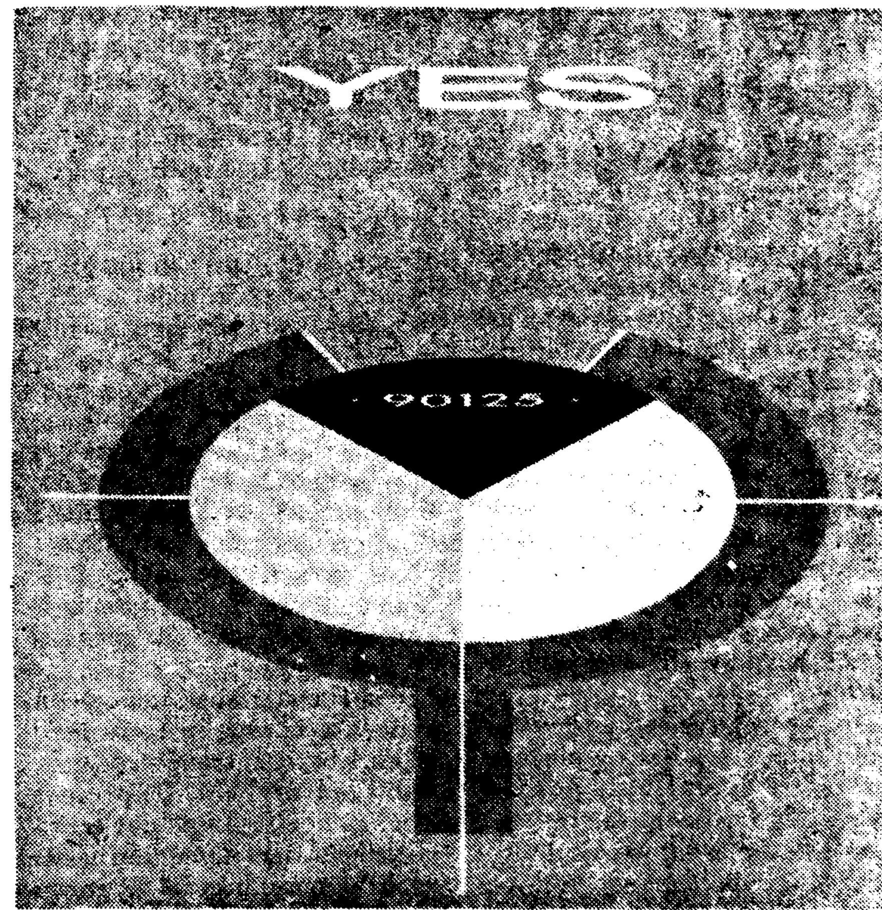
De plaat opent met de single 'Owner Of A Lonely Heart', een aanstekelijke rocksong met onmiskenbare hardrock-trekjes. Opzwepend, dansbaar maar het thema is door en door versleten.

'Hold On' is een slepende en loeiharde blues-symforocker. 'It Can Happen' is andermaal fors met een handig Indiaas-tafereel. 'Cinema' is een traditioneel, instrumentaal symfonisch stuk en 'Leave It' is een fraai staaltje close-harmony, altijd een van de Yes-troeven. De overige songs zijn ook stuk voor stuk gemeen hard.

Hier mag niet de indruk worden gewekt dat het nieuwe repertoire van Yes gemakshalve over één kam kan worden geschoren. Achter elke song zit een redelijk oorspronkelijke gedachte, de variatie is derhalve groot en de produktie-technische toeters en bellen worden door producer Trevor Horn schaamteloos en heel slim uitgebuit. Opvallend zijn een aantal keuzes die de groep heeft gemaakt. Er is onmiskenbaar gekozen voor een geluid dat regelmatig neigt naar onverbloemde hardrock van Amerikaanse origine. Het is Trevor Rabin die met zijn gitaristische escapades de handel een enorme agressie meegeeft waarmee de spreekwoordelijke gezapigheid van Yes totaal is verdwenen.

Nieuwe details uit de actuele muziek zijn hier en daar heel prominent ingebouwd (het Indiaas tafereel, het veelvuldig gebruik van percussie). De spelvreugde is groot, de muzikale vondsten zijn vermakelijk, de stemmencombinaties van Anderson en Rabin zijn indrukwekkend, kortom '90125' is een bijzonder fraai en geraffineerd exemplaar dat in commercieel opzicht een gigantische klapper zal blijken te zijn.

In weerwil van new-, no- en andere wave, is dit dan de zoveelste traditionele rockplaat van '83 die werkelijk indruk maakt.

Goed werk van Emmylou Harris

ER ZULLEN TOCH heel erg weinig mensen zijn die nu nog wakker liggen van de mededeling dat de Amerikaanse zangeres Emmylou Harris een volgende, goede dan wel slechte elpee heeft gemaakt. Het frêle kind is al de nodige jaren uit ons onmiddellijk blikveld verdwenen en het jaarlijkse produkt wordt voor kennisgeving aangenomen.

Behalve de liefhebbers. Die mogen een feestje gaan bouwen want 'White Shoes', haar tiende persoonlijke studioplaat, is een opmerkelijk goed werkstuk geworden nadat de vorige 'Last Date' een creatief dieptepunt was.

Vaker dan ooit tevoren heeft Harris zich op de Amerikaanse rock 'n roll- traditie gestort. Meer dan de helft van de composities zit in deze hoek: 'It's Only Rock 'n Roll' en 'Baby Better Start Turnin' Em Down' van Rodney Crowell, de klassieker (uit '49) 'Girl's Best Friend' (Mink De Ville?), 'Drivin' Wheel' van T-Bone Burnett. Vervolgens vette countryrockers als 'In My Dreams' het titelnummer, twee country and western- ballads 'Pledging My Love' (klassieker) en 'Diamonds' en het folky stuk 'Like An Old Fashioned Waltz van wijlen Sandy Denny (Fairport Convention). Deze laatste is Harris op d'r lijf geschreven. De cover 'On The Radio', de voormalige hit van Donna Summer, is uiteraard de grote mislukking geworden.

De laatste keer dat Emmylou Harris een dergelijk veelzijdig album in elkaar heeft gezet was in de periode '75 tot en met '77 toen ze haar prachtige drieluik 'Pieces Of The Sky', 'Elite Hotel' en 'Luxury Liner' maakte. Daarna heeft het materiaal een bijzonder wisselvallige kwaliteit gehad.

Eens temeer blijkt dat het succes van zangeressen als Emmylou Harris of Ronstadt of Raitt in grote mate afhangt van de repertoire- keuze. Op 'White Shoes' is die zondermeer voortreffelijk.

Wereldraad: politieke systemen schieten tekort

GENEVE - De grote politieke systemen schieten steeds meer tekort om de problemen van macht en recht op te lossen. Enerzijds wordt er zeer verschillend gedacht over het communisme, anderzijds worden de beperkingen van de westerse democratieen hoe langer hoe meer zichtbaar.

In een rapport van de Wereldraad van kerken over een nieuwe politieke ethiek wordt, mede op aandrang van de kerken uit de Derde wereld, gepleit voor een bredere opvatting van democratie. Hierin zouden degenen die tot nu toe slechts de stemloze slachtoffers waren, meer zeggenschap moeten krijgen.

De Westerse democratieen, gebaseerd op gekozen volksvertegenwoordiging, falen op twee fronten, aldus dr. Konrad Raiser, hoofd van de afdeling Gerechtigheid en dienst van de Wereldraad. Aan de ene kant groeien de politieke en economische machtscentra steeds meer uit elkaar. De volksvertegenwoordiging krijgt steeds minder te zeggen over de beslissingen op economisch terrein. Aan de andere kant leidt de invoering van de democratie in de Derde wereld soms tot een tegenstelling tussen wet en recht. Het rapport pleit in dit verband voor een „Nieuwe internationale juridische orde", die voortbouwt op de traditie van het internationale recht.

Het rapport noemt de opkomst van het communisme voor sommigen een bedreiging, voor anderen een belofte. De praktijk van het reeel bestaande socialisme heeft voor weer anderen de charme van de oorspronkelijke idealen verloren doen gaan. Toch kunnen de fundamentele veranderingen die het communisme teweeg heeft gebracht, niet genegeerd worden wanneer over een nieuwe politieke ethiek nagedacht wordt, aldus het rapport.

Helder Camara richt Franciscus-stichting op

BRASILIA — De Braziliaanse aartsbisschop en "vader van de ontrechten" Dom Helder Camara heeft de oprichting aangekondigd van een "Broeder Franciscus-stichting". De bedoeling is dat die zich wereldwijd gaat inzetten voor de armen en tegen het geweld. De nieuwe stichting krijgt als zetel de bisschopsstad van Helder Camara. Recife in Brazilië. In eerste instantie zullen vertakkingen ervan zich vestigen in Italië, Frankrijk en de Duitse bondsrepubliek, uit welke landen vooreerst ook de financiën zullen komen. Dom Helder Camara heeft zich als eerste taak gesteld, hulp te bieden aan mensen in achtergebleven gebieden, actief te zijn op het gebied van de geweldloodheid en voor randgroepen in de samenleving, alsmede schild te zijn voor de verdrukten.

Vasten: tijd van feesten

DE VEERTIGDAGEN- tijd moet meer zijn dan alleen een tijd van vasten. Het moet ook een feesttijd zijn. De veertigdagentijd is een periode van vasten aan het ene en voor feesten met andere zaken. Het is een tijd waarin we moeten werken aan:
Vasten aan het oordelen van anderen, feesten omdat Christus in hen aanwezig is.
Vasten aan het benadrukken van de verschillen, feesten aan de eenheid van al het leven.
Vasten aan duidelijk duisternis, feesten over de werkelijkheid van het licht.
Vasten aan het denken aan ziekten, feesten om de helende kracht van God.
Vasten aan woorden welke vervuilen, feesten met woorden die zuiverend werken.
Vasten aan ontevredenheid, feesten met dankbaarheid.
Vasten aan boosheid, feesten met geduld.
Vasten aan pessimisme, feesten met optimisme.
Vasten aan zich bezorgd maken, feesten over de goddelijke orde.
Vasten aan klagen, feesten aan waardering.
Vasten aan het negatieve, feesten met het bevestigen.
Vasten aan onmeedogende spanningen, feesten door onophoudelijk bidden.
Vasten aan vijandigheid, feesten met overgave.
Vasten aan bitterheid, feesten met vergeven.
Vasten aan zelf- betrokkenheid, feesten door medelijden met anderen.
Vasten aan persoonlijke bezorgdheid, feesten aan eeuwige waarheid.
Vasten aan ontmoediging, feesten over de hoop.
Vasten aan dingen welke bedrukt maken, feesten over waarheden welke oppeppen.
Vasten aan lethargie, feesten met enthousiasme.
Vasten aan verdenken, feesten over de waarheid.
Vasten aan gedachten welke verzwakken, feesten met beloften welke inspireren.
Vasten aan schaduwen van bezorgdheid, feesten met het zonlicht van de sereniteit.
Vasten aan loze roddel, feesten met een bewust zwijgen.
Vasten aan problemen welke overstelpen, feesten met gebed, dat zekerheid geeft.

Naar Laura Maximim in Catholic News van Trinidad/Tobago.

Uitgewezen zendeling:

Dictatoriaal bewind in Taiwan

LAUSANNE — "Wat de autoriteiten van Taiwan hebben bereikt met het niet verlengen van mijn verblijfsvergunning, is dat ik voor de buitenwereld een boekje ga opendoen over wat zich op het eiland afspeelt". Dat heeft de 64-jarige zendeling dr. David Gelzer verklaard in zijn geboorteland Zwitserland, waar hij met zijn vrouw is teruggekeerd na een jarenlang verblijf op Taiwan.

De uit Bazel afkomstige Gelzer stamt uit een familie van zendelingen en werkte sedert 1975 op het eiland in dienst van de Amerikaanse Presbyteriaanse zending als docent theologie op de theologische hogeschool van die kerk in Taipe.

In een gesprek met de bond van Protestantse kerken en zendingsgenootschappen van Duits-sprekend Zwitserland (KEM) verklaart hij niet duidelijk te weten, waarom hij niet mocht blijven. Naar dr. Gelzer vermoedt, heeft zijn verslaglegging van de zesde Assemblee van de Wereldraad van Kerken te Vancouver in de "Taiwan Church News", kwaad bloed gezet bij de autoriteiten. Het orgaan van de Presbyteriaanse kerk van Taiwan heeft herhaaldelijk waarschuwingen gekregen zich te matigen in zijn berichtgeving over vrijheid van godsdienst. "In weerwil van het feit dat de Taiwanese autoriteiten naar buiten toe de schijn ervan willen ophouden", aldus dr. Gelzer. Naar zijn oordeel wordt het hoog tijd, correctie aan te brengen op het image dat de autoriteiten van Taiwan hebben opgebouwd. In werkelijkheid is dat land naar het oordeel van dr. Gelzer slachtoffer van een dictatoriaal bewind en dreigt het te worden fijngemalen tussen de eigengemalen van de Chinese Volksrepubliek en de verenigd Staten.

Clyde Harvey over Kerk in regio:

Bedreiging komt van rechts, het Amerikaanse fundamentalisme

PORT OF SPAIN — in de twee voorbije decennia hebben christendom en Hindoeisme hun greep verloren op een groot deel van de jeugd in onze natie. Een hele generatie groeit nu op die niet immoreel is maar amoreel. De corruptie van onze politieke systemen draagt bij aan het idee dat zedelijkheid niet noodzakelijk is in het leven. Fundamentalistische groepen boeken enige veroveringen op deze jeugd- groepen, maar velen zwerven doelloos rond over het land, en zijn een gemakkelijke prooi voor drugs in al zijn vormen. Toch dagen Hindoeisme en Islam samen met de Rastafarie beweging en andere apocalyptische groepen onze visie op de godsdienstige horizont van het Caribische leven uit.

De vraag welke nu gesteld moet worden door allen die inderdaad ernstig bezorgd zijn over de toekomst van de Cariben is: Wat voor een godsdienstig landschap wensen wij in de Cariben te zien? Zeggen dat religie moet verdwijnen is een opvatting welke ik duidelijk kortzichtig vind. Een gezichtspunt dat zweemt naar de onkritische import van sommige westerse gedachten- patronen. Zo hield de priester Clyde Harvey een conferentie van Caribische culturele werkers en intellectuelen voor, welke in januari op Trinidad werd gehouden, waarbij deze Trinidadiaanse geestelijke het thema aan de orde stelde van De kerk in de regio.

MACHT

Hij ging hierbij uit van zijn overtuiging dat godsdienst op zijn best geen machtbetekent. In Europa is godsdienst wel een macht geworden. Dit is slechts een manifestatie van de godsdienstige impuls en het is de meest oppervlakkige, meent hij. De Caribische mens heeft echter altijd een gezonde afkeer gehad voor dit aspect van de religie, getuige het samenwerken van mensen van uiteenlopende godsdienstige overtuiging.

Clyde Harvey wees ook op een ander aspect waarbij men religie en kerk beperkt tot de strijd voor rechtvaardigheid. De profeet Michas heeft gezegd dat echte godsdienst drie elementen heeft: rechtvaardig handelen, innig beminnen en eenvoudig met je God oplopen.

INTEGRITEIT

Als men religie tot één van deze drie aspecten reduceert bewijst men de mensheid een ernstige ondienst. Ware godsdienst is vrij duidelijk één ding: we kunnen geen sociale rechtvaardigheid hebben zonder persoonlijke integriteit en persoonlijke integriteit is zonder betekenis zonder sociale rechtvaardigheid. Op mijn reizen door het Caribische gebied ben ik steeds meer tot de conclusie gekomen, aldus Clyde Harvey, dat de sociale rechtvaardigheid voortdurend wordt verraden door het gebrek aan persoonlijke integriteit. Echte godsdienst probeert de spanning te handhaven tussen deze twee in het belang van de universele verlossing.

In dit opzicht moet men opmerken dat alle grote godsdiensten steeds hebben opgeroepen tot de vernietiging van de afgoden, of het nu dingen of mensen zijn. Vele intellectuelen zijn tamelijk bereid om alle afgoden inderdaad te vernielen totdat zijn systeem of hijzelf wordt aangetast daardoor. Echte godsdienst is het negeren van alle afgodendienst bij het zoeken naar Hem, die geen afgodendienst vraagt maar een aanbiddende communio. Voor de godsdienstige taak gaat het niet om het begrijpen van het concept van God maar om te communiceren met de presente van God in Zijn creatieve werk van het omvormen van de wereld. Zo komen we terug bij de vraag: wat voor soort godsdienstig landschap wensen wij te zien in de Cariben.

UITDAGING

Wat we nu zien is een zeer openlijke uitdaging aan de gevestigde kerken, niet door links, maar door rechts. Amerikaanse fundamentalisme is bezig zich te vestigen met een doctrine welke de gevestigde kerken kritisch terzijde geschoven hebben in de zestiger jaren. Beantwoordend aan onze moderne honger voor een kleine intieme gemeenschap, staan zij tegenover de grote kerken. Hun doctrine is gekleurd door gelukzaligheid, onderdanigheid aan de autoriteit als de enige weg tot zekerheid en materieel succes als evidentie van de hemelse zegening. Dit laatste is de basis voor het kapitalistisch handelen.

Zij stellen een God voor die alle problemen oplost en die zo de mens bevrijdt van zijn scheppende verantwoordelijkheid om zijn problemen onder ogen te zien. De bijbel wordt gepreekt door Westindiërs met een Amerikaans accent.

ZOEKEN

Tezelfder tijd gaan kleine inheemse godsdienstige groepen door te blijven bestaan als zij al niet floreren. Rastafarianisme op Trinidad en Tobago heeft zijn toppunt bereikt en Orisha is aan het opkomen. De afwijzing van de gevestigde kerken door onze jeugd is geen afwijzen van religie, maar een zoeken naar verschillende vormen welke volgens hen dichter bij hun cultuur staan.

In het verleden was het een tendens onder de intellectuele werkers om op te roepen tot de vernietiging van de kerk, van de religie. In een bepaald opzicht was het mode. In iedereen die zijn academische, intellectuele geloofsbrieven wilde behouden kon niet nauw verbonden aan een kerk of godsdienst zijn gebonden.

Het is altijd een creatieve spanning geweest, aldus Clyde Harvey, wanneer het nieuwe het oude in zich op wil nemen en waarbij het oude het nieuwe wil incorporeren. Intellectuele werkers besteden onvoldoende aandacht aan deze impuls. Mijn eigen ervaring als pastoor van Laventille- Morvant getuigt daarvan duidelijk. Ik nam deze benoeming op me met als mandaat een christelijke gemeenschap op te bouwen, welke zichzelf kon bedruipen en voor zichzelf verantwoordelijk is. Bij mijn pogingen om mijn ervaring van God en mijn visie op de kerk te delen met mijn parochianen verwierp ik heel veel van hun visie en praxis. De mensen gingen eenvoudigweg elders heen voor dit soort geestelijke voedsel. In mijn verlangen een bevrijdend evangelie te verkondigen liet ik, wat ik beschouwde als de indoctrinatie van de jongeren, schieten. Toen ontdekte ik dat de jongelui zelfs meer ontvankelijk werden voor de indoctrinatie van anderen, of het nu nieuwe fundamentalisten waren of Rastafarians. Wat ik dacht dat vijf jaar zou vergen, zie ik nu als een taak van dertig jaar. De wortels gaan diep, echte verandering, als die al bestaat, gaat erg langzaam.

We moeten nederig, vastbesloten en verstandelijk het mysterie van de godsdienst en de kerk in de Cariben. Verstandelijk, omdat al te dikwijls — door teveel intellectuelen — de godsdienstige analyse wordt gebouwd op hun ervaringen uit hun kindertijd of die uit het begin van hun volwassenheid of op de slechtste en de minst volwassen aspecten van echte godsdienst.

Volgens Harvey moet men aan twee elementen bijzondere aandacht besteden. Het naar het Oosten kijken moge in het Westen een modeverschijnsel zijn, in onze maatschappij is het een onderdeel van onze geschiedenis en identiteit. Elk godsdienstig landschap moet het beste uit het christendom, Hindoeisme en Islam in al zijn creativiteit een spanning en dialoog omhelzen. We kunnen ons niet veroorloven dat onze mensen ten prooi vallen aan politiek- religieuze partijdigheid zoals elders gebeurt. Dit wat de oecumene betreft. En verder doet zich met alle kracht de roep voelen naar creatief leiderschap. Tot heden toe hebben de kerkelijke leiders zich steeds ingespannen om te kunnen overleven. We hebben slechts godsdienstige impulsen uit Europa, Amerika en Latijns Amerika gevolgd.

Daarom is het geen wonder dat de morele aard van ons volk zo snel degenereert. Echt leiderschap bestaat er practisch niet. Harvey getuigde in dit verband van de roepingscrisis welke hij in 1969 er aan den lijve ondervond, toen hij moest vechten om te achterhalen hoe hij het beste kon bijdragen aan de geestelijke groei van zijn land. Velen keken zich toen in de hele regio voordeed. Ik voelde me verscheurd tussen het kiezen voor het priesterschap en een keuze voor een groter socio- politiek engagement. Maar op een gegeven ogenblik zag ik jongemannen en vrouwen de strijd opgeven. Studenten- activisten kozen een prettige baan bij de overheid of het bedrijfsleven, toen zij hun hoop verloren of omdat zij zekerheid zochten. Iemand zei me toen: „De verandering laat te lang op zich wachten. Ik heb mijn eigen leven te leiden". Toen ervoer ik een diep besef van de kracht van de christelijke doctrine van de verrijzenis, van het leven, niet alleen over het graf heen, maar ook nù. Ik voelde toen — en ik ben er nog steeds van overtuigd, — de behoefte aan een verrijzenisgeloof, als mijn volk tenminste meer wil zijn dan een groep van overlevers. Daarom besloot ik priester te worden. Ik wil slechts nederig suggereren, aldus Harvey, dat temidden van de ups en downs van de kolonisatie en rekolonisatie onze mensen steeds hoop gevonden hebben in hun godsdienstige ervaring. Dit te verwerpen of te minachten is deze hoop versplinteren en bij te dragen aan het voortduren van hun lijden.

Thuislozen in Amerika

WASHINGTON — Volgens hulpbisschop Eugene Marino uit Washington probeert de Amerikaanse overheid het probleem van de thuislozen te bagatelliseren, terwijl rooms-katholieke en andere kerkelijke hulporganisaties een inspanning "als nooit tevoren" moeten leveren, om daklozen te herbergen. Alleen al voor de RK Caritas is het aantal nachtasiels van 1980 tot eind 1982 omhoog gegaan van 39.000 tot 63.000. Onvolledige cijfers over 1983 laten zien, dat deze stijging zich voortzet. "Elk initiatief dat wij hebben genomen, bleek een druppel op een gloeiende plaat te zijn", verklaarde de hulpbisschop op een hoorzitting van een parlementscommissie.

De zitting was uitgelokt door de "Coalition for creative non-violence" (CCNU) te Washington en werd gehouden in het eerste nachtasiel, dat in een regeringsgebouw is ingericht. De capaciteit bedraagt 800 slaapplaatsen voor mannen en 200 voor vrouwen.

Paus praat lang met Bush

VATICAANSTAD — Vice-president George Bush van de Verenigde Staten en paus Johannes Paulus II hebben in de particuliere vertrekken van laatstgenoemde een onderhoud gehad van 65 minuten, niet twee keer zolang is als gewoonlijk voor dergelijke audienties.

Het was de eerste ontmoeting tussen de paus en een topfiguur uit de Amerikaanse regering sinds de Verenigde Staten en de Heilige Stoel op 10 januari volledige diplomatieke betrekkingen aanknoopten. Na het gesprek stelde Bush de vijftien leden van zijn gevolg aan de paus voor, onder wie de zaakgelastigde van de Amerikaanse ambassade bij de Heilige Stoel, Donald Planty, die de in Amerika vertoevende aanstaande ambassadeur William Wilson verving. De paus bood Bush een boek aan over het werk van de Renaissanceschilder Rafael, die vorig jaar 5 eeuwen geleden het levenslicht aanschouwde. Na de audientie werd de vice-president ontvangen door de Vaticaanse staatssecretaris, kardinaal Agostino Casaroli.

Relatie kerk staat beter in Nicaragua

LONDEN Een uit vijf leden bestaande interkerkelijke delegatie uit Groot-Brittannië heeft Midden-Amerika en vervolgens Washington bezocht. Op een persconferentie deelde de leider, de Anglicaanse bisschop Tony Dumper (van Dudley) mee, dat de strijd in El Salvador wel eens door de guerrilla's zou kunnen worden gewonnen. Enkele medewerkers van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse zaken delen die mening, verklaarde hij.

In Nicaragua heeft de delegatie vastgesteld dat de meeste priesters deelneming aan de regering afwijzen, terwijl de priesters die er nu wel deel uitmaken, na de komende verkiezingen willen aftreden. Over het algemeen is de verhouding tussen kerk en staat daar sterk verbeterd, deelde delegatielid zuster Elisabeth Crane mee. Zij maakte als lid van "Justitia et Pax" de reis mee en is ervan overtuigd, dat de nuntius in Nicaragua de dialoog tussen kerk en staat bevordert. Nadat Bisschop Pablo Vega aartsbisschop Orlando Bravo als voorzitter van de bisschoppenconferentie is opgevolgd gaat het stukken beter, vond zij. Volgens bisschop Dumper komen er nog altijd inbreuken op de mensenrechten voor in Nicaragua, maar is er geen algemene onderdrukking meer. De delegatie heeft zich in El Salvador minder vrij gevoeld dan in Nicaragua.

Anglicaanse priesters naar RK kerk

NEW YORK — De uittocht van Anglicaanse priesters uit de Amerikaanse Episcopaalse kerk naar de Roomskatholieke kerk lijkt in een stroomversnelling te raken.

Binnen de Anglicaanse kerk van de U.S. heeft reeds lang een Anglo-katholieke beweging bestaan, gericht op hereniging met Rome. Deze neiging is nog versterkt bij die Anglicaanse priesters, die binnen de Episcopaalse kerk een verzwakking van de moraal menen te ontwaren. In interviews wijzen overgegane priesters op de aanvaarding van abortus, van voorbehoedmiddelen en de wijding van vrouwen in brede kringen van de Amerikaanse Episcopaalse kerk.

Intussen zijn twee Anglicaanse parochies in hun geheel overgegaan naar de RK kerk, een in San Antonio en de andere in Las Vegas. Daarbij is bepaald, dat ze in hun liturgie bepaalde elementen mogen handhaven van de traditie in de Anglicaanse kerk. In verreweg de meeste gevallen hebben geestelijken die de kerkelijke overstap hebben gemaakt, niet een benoeming als pastoor ontvangen, maar een speciale opdracht gekregen. Dat hangt samen met het feit, dat in afwachting van hun aanvaarding in de RK kerk, de uit de Anglicaanse kerk getreden geestelijken een gewone baan hebben moeten aanvaarden om hun gezin te kunnen onderhouden.

Instituut opgericht in VS joods christelijke relaties

NEW YORK — In New York is een nieuw instituut voor joods-christelijke betrekkingen opgericht. Tot directeur is benoemd Michael Wyschogrod, hoofd van de filosofische faculteit van Baruch College van de gemeentelijke universiteit van New York. Wyschogrod heeft al naam gemaakt in de joods-christelijke dialoog en is voorzitter geweest van de Regenboog-groep, gesticht door het Amerikaanse joods congres, die vier keer per jaar stubie-bijeenkomsten organiseert voor joodse en christelijke wetenschaps-mensen. De Regenboog-groep is opgezet naar voorbeeld van een gelijknamige organisatie in Israël en onderhoudt daarmee ook contact.

De eerste activiteit van het nieuwe instituut is het medebekostigen geweest van een theologische conferentie, die van 16 tot 18 januari is gehouden in het Zwitserse Luzern, samen met het instituut voor joods-christelijk speurwerk van de rk theologische faculteit aldaar. De Vaticaanse commissie voor religieuze betrekkingen met de joden heeft daaraan ook deelgenomen.

Op de persconferentie bij de aankondiging van de oprichting, deelden rabbijn Henry Siegman en directeur Wyschogrod mee, dat het nieuwe instituut zich niet zal bezig houden met geijkte problemen als anti-semitisme en het bestaan van de staat Israël, maar uitsluitend zal zijn gericht op theologische onderwerpen.

Naar zij denken, hebben de joods-christelijke betrekkingen in de VS daarvoor de vereiste mate van rijpheid bereikt, in het bijzonder nu veel christenen zich bewust zijn geworden van de joodse wortels van hun geloof.

Kerk en wereld

SANTIAGO — Paus Johannes Paulus II heeft mgr Claudi Celli als zijn speciale gezant naar Chili gezonden in verband met het probleem van de vier dissidenten in de pauselijke nuntiatuur in de Chileense hoofdstad. De militaire regering van president Augusto Pinochet heeft het kwartet een vrijgeleide naar Ecuador geweigerd, waar men als politieke ballingen tijdelijk zou worden toegelaten in afwachting van een vast heenkomen voor de vier MIR-leden. Dit is een linkse partij welke in Chili verboden is. Volgens Chili zijn de vier schuldig aan de moordaanslag op een generaal en zijn lijfwachten in augustus '83. Mgr Celli sprak de verwachting uit dat er spoedig een oplossing kan worden gevonden voor het probleem.

Chinese kerken nemen met Wereldraad contacten op

GENEVE — De protestantse kerken uit de volksrepubliek China, die sinds de Culturele revolutie niet meer meewerken aan de Wereldraad van Kerken, hebben weer contacten opgenomen met de oecumenische beweging. Bisschop Ding Guan Xun bezocht het kantoor van de Wereldraad te Geneve, waar hij met secretaris- generaal dr Philip Potter gesprekken voerde over het herstel van de betrekkingen. Officieel hebben de Chinese kerken nooit als lid van de Wereldraad bedankt. Ze werden echter niet meer als lid meegeteld. Bij de oprichting van de Wereldraad in 1948 te Amsterdam werd de Chinese hoogleraar dr T.C. Chao een der presidenten.

De christelijke Raad van China (waarin sinds 1951 de protestantse kerken samenwerken) heeft bisschop Ding, die oorspronkelijk Anglicaans was, opdracht gegeven betrekkingen met buitenlandse kerken en organisaties te leggen. Hiervoor heeft de regering in Peking toestemming gegeven.

In een gesprek met Wereldraadmedewerkers vertelde bisschop Ding over de christenen in China momenteel het vinden van een eigen theologische weg belangrijker is dan het aanknopen van oecumenische contacten. In deze theologie moet het Chinese denken altijd centraal staan, aldus Ding. De kerk in China heeft veel geleerd sinds zij zich in 1950 van de buitenlandse zendelingen ontmaakte, zo zei hij.

Bisschop Ding is een oude bekende van dr Potter. Zij hadden elkaar 32 jaar geleden voor het laatst gezien toen Ding (wiens naam op het moment als K.H. Ting werd geschreven) Geneve verliet waar hij tegelijk met Potter bij de wereld- christen studenten beweging werkte. Vervolgens was hij bisschop van Chekiang en rector van het seminarie te Nanking.

Figueiredo ziet reikhalzend uit naar eind ambtstermijn

Roep om directe presidentsverkiezing Brazilië luider

BRAZILIA — "Wij willen stemmen" is de leus waarmee de oppositie in Brazilië een nationale campagne voert voor directe presidentsverkiezingen. Zoals het er nu voorstaat wordt de opvolger van president Joao Figueiredo begin 1985 nog aangewezen door een kiescollege waarin de regeringspartij de meerderheid heeft.

Het leek sinds de militaire staatsgreep in 1964 traditie te zijn geworden dat de zittende president zijn opvolger uitkiest. Maar Figueiredo, de vijfde generaal-president, heeft zijn handen ervan afgetrokken en de keuze overgelaten aan de regeringspartij, hoewel hij zijn eigen voorkeur nauwelijks kan verhullen. In zijn Oudejaarstoespraak vorig jaar verdedigde hij het systeem van indirecte verkiezingen waaraan door zijn eigen partij, de Sociaaldemocratische partij (PDS), stevig wordt vastgehouden. Naar verluidt is hij persoonlijk wel voorstander van rechtstreekse verkiezingen.

In het kiescollege, dat bestaat uit parlementariërs en vertegenwoordigers van de volksvertegenwoordigingen van de 23 Braziliaanse staten, bezit de PDS 361 van de 686 zetels. Daarmee is het vrijwel zeker dat de PDS-kandidaat automatisch de nieuwe president wordt tenzij de partij het niet eens kan worden over een kandidaat, een mogelijkheid die niet door iedereen wordt uitgesloten.

Om het huidige systeem te veranderen is een tweederde meerderheid van het congres vereist en hierover beschikken de voorstanders van directe presidentsverkiezingen, die voor het laatst in 1960 werden gehouden, niet. De oppositie, onder aanvoering van de grootste oppositiepartij De Partij van de Democratische beweging (PMDB), zal 75 afgevaardigden en 9 senatoren van de PDS moeten overhalen haar te steunen. Er zijn zeker "dissidenten" binnen de regeringspartij, maar (nog) niet zoveel.

De oppositie is begin dit jaar zowel binnen als buiten het parlement in Brasilia een grootscheepse campagne begonnen. Directe verkiezingen voor het staatshoofd (parlements- en regionale verkiezingen vonden in november 1982 plaats) en een grondwetshervorming zijn voor haar de twee laatste stukken die ontbreken in het herdemocratiseringsproces, de "abertura". Honderdduizenden mensen hebben bij verschillende manifestaties gehoor gegeven aan de oproep van partijen en vakbonden. Bijna een half miljoen mensen verzamelde zich onlangs in het centrum van Sao Paulo om de campagne te steunen. Het was de grootste demonstratie in Brazilië in 20 jaar.

Op 11 april wil de oppositie een mars naar Brasilia organiseren, waar dan door het congres zal worden gestemd over een wijzigingsvoorstel van de grondwet om directe verkiezingen mogelijk te maken. In de federale hoofdstad wordt stuurs gereageerd op de campagne en de autoriteiten worden daarbij geholpen door het machtige televisiekanaal Globo (regeringsgezind) dat in zijn journaals de manifestatie van de bevolking min of meer boycot. En hoewel de strijd om de wijze waarop de verkiezingen worden gehouden nog niet eens is gestreden, voeren verschillende kandidaten van de PDS al geruime tijd hun eigen campagne en zijn hun programmas bekend. De partij zal tijdens een congres in september zijn kandidaat aanwijzen. De meeste kans lijkt op het ogenblik te maken de omstreden afgevaardigde en oud-gouverneur van de staat Sao Paulo, Paulo Salim Maluf, die op een aanzienlijk deel van de PDS-parlementariërs kan rekenen. Hij heeft echter ook machtige en verbeten vijanden. De zeer ambitieuze Maluf staat bekend als een energiek bestuurder maar ook als een corrupte "politiqueiro". Door een aantal partijgenoten wordt hij gehaat en het regeringsapparaat zal alles doen om zijn weg naar de top te versperren.

Zijn belangrijkste rivaal lijkt vice-president Aureliano Chaves te zijn, een burger die tijdens afwezigheid door ziekte van Figueiredo zijn bekwaamheid heeft bewezen. Hij geniet ook steun in oppositiekringen. Tot slot heeft minister van Binnenlandse zaken Mario Andreazza zich in de strijd geworpen, een oud-kolonel die steun van de huidige president heeft. Mocht de PDS Maluf als partijkandidaat naar voren schuiven dan lijken de kansen van een oppositiekandidaat te rijzen. Ontevreden PDS-leden zullen naar verwachting in het kiescollege de kant van de oppositie kiezen. Gegadigden aan die zijde zijn de leider van de PMDB Ulysses Guimaraes, de gouverneur van de staat Rio de Janeiro Leonel Brizola, die ooit door de militairen werd verbannen en nu een betrekkelijk onduidelijke linkse Democratische Arbeiderspartij (PDT) leidt, de PMDB-gouverneur van de staat Sao Paulo Franco Montoro en de liberale PMDB-gouverneur van Minas Gerais Tancredo Neves, die in verschillende oppositiepartijen maar ook binnen de PDS wordt gewaardeerd.

Figueiredo mag dan wel geen verantwoordelijkheid willen voor de keuze van zijn opvolger maar zijn voorkeur kan hij nauwelijks verhullen. Hij begroet Andreazza, een oude collega in het leger en de regering, altijd met een brede lach en warme omhelzing. Een ontmoeting met Maluf probeerde hij echter zo lang mogelijk uit te stellen en er kon nauwelijks een lachje af toen het dan zover was. "Lach, president, ontspan" zei Maluf tegen zijn president. "Dit is mijn huis en ik doe wat ik wil" zo zou Figueiredo volgens verslaggevers hebben teruggeblaft. De opmerking en foto's van een stuurs staatshoofd en een stralende Maluf verschenen op de voorpagina's tot grote woede van de president, die zijn woordvoerder opdracht gaf fotografen te weren bij presidentiële audiënties.

Het incident geeft aan hoe moeilijk Figueiredo het de laatste tijd vindt te verbergen dat bepaalde aspecten van zijn ambt hem totaal niet liggen. Wat hem zelf betreft mag zijn opvolger eerder vandaag dan morgen komen. Het voormalige hoofd van de Inlichtingendienst wekte van het begin af aan de indruk van een staatshoofd tegen wil en dank. Tijdens zijn ambtstermijn heeft hij hartproblemen gehad die een operatie in de Verenigde Staten nodig maakten en kreeg hij te maken met de enorme economische crisis en de grootste buitenlandse schuld in de wereld. Zijn persoonlijke inzet voor het liberaliseringsproces heeft hem niettemin veel sympathie bezorgd. Maar de ingewikkelde economische situatie en de politieke machtsstrijd om zijn opvolging lijken hem nu op te breken. "Ik zal meer van het leven genieten wanneer het 15 maart 1985 is" zo zei hij tijdens een feest voor zijn 66ste verjaardag vorige maand. Op die dag zal hij na zes woelige jaren de macht overdragen.

Persoonlijk conservatief, politiek liberaal en sterk in beteugelen emoties

Walter Mondale loopt zich al jaren warm voor race naar Witte Huis

GEEF ONS Walter Mondale maar als tegenstander. We weten wie hij is en waar hij voor staat en we hebben ons helemaal op hem ingesteld'. Dat antwoordt Edward Rollins, campagneleider van president Reagan op de vraag wie de Republikeinen het liefst als Democratische tegenstander zien.

Zo begint Haye Thomas een beschouwing in de Haagsche Courant.

De kans dat deze wens in vervulling gaat, is bijzonder groot. Want volgens de laatste opiniepeilingen handhaaft de net 56-jarige Walter Mondale een onveranderd ruime voorsprong op zijn voornaamste belager onder de Democratische kandidaten: senator John Glenn. En ziet het er voor de anderen (de felle zwarte dominee Jackson, de senatoren Hart, Cranston en Hollings, oud-gouverneur Askew en politiek veteraan McGovern) zelfs heel somber uit in de aanloop naar de grote krachtmetingen. Iedereen is het er over eens dat als het gaat om de opbouw van een organisatie die nodig is voor het winnen van verkiezingen, de voormalige vicepresident onder Jimmy Carter beschikt over de grootste en beste 'campagnemachine' uit de geschiedenis van de Amerikaanse politiek. En er zijn er al die in dit verband spreken van Mondale's politieke Maginot-linie, waarachter hij zich veilig en superieur kan voorbereiden op het grote tweegevecht met de zittende president Ronald Reagan. Van Walter Mondale wordt beweerd dat hij een grootmeester is geworden in het vermijden van onnodige risico's tijdens het beklimmen van de politieke ladder. Een voorbeeld daarvan is inderdaad zijn verkiezingsmachine, met de opbouw waarvan hij al begonnen is toen het Democratische kamp nog volop natrilde van de enorme verkiezingsnederlaag tegen Ronald Reagan en de zijnen. In alle stilte verzamelde Mondale een team van sterke, toegewijde kaderkrachten om zich heen, dat straks ook zeker zal zijn terug te vinden in zijn staf voor het Witte Huis, mocht hij inderdaad het hoogste ambt bereiken.

• Walter Mondale met de voorzitter van het Huis van Afgevaardigden, 'Tip' O'Neill.

DERTIG MILJOEN

Aan inzet en motivering derhalve geen gebrek. Op de campagnemachine, die in het centrale hoofdkantoor in Washington over 75 vaste betaalde krachten beschikt en verdeeld over de verschillende staten 150 beroepsorganisatoren, heeft voor de verkiezingskas al meer dan dertig miljoen gulden ingezameld. Aangevuld met de ruim twaalf miljoen gulden uit het federalen verkiezingsfonds meer dan al zijn zeven Democratische rivalen tesamen bij elkaar hebben gekregen. De vroege start en niet aflatende ijver hebben er ook toe geleid dat Walter Mondale zich al in een vroeg stadium heeft weten te verzekeren van de steun van verschillende machtige belangengroepen. Om te beginnen de AFL-CIO, het overkoepeld orgaan van de Amerikaanse vakbeweging, die de Mondaleorganisatie zijn gecomputeriseerde adreslijsten van 13.8 miljoen leden en veel geldelijke steun heeft toegezegd. Walter Mondale is ook de voorkeurskandidaat van de nationale organisatie voor vrouwen en de nationale onderwijsvereniging in de Verenigde Staten.

Uitermate belangrijke steunpunten, vooral in de laatste ronde tegen president Reagan. Walter Mondale heeft er meer. Het is natuurlijk duidelijk dat hij daarvoor zijn prijs moet betalen. En dat die prijs bestaat uit beloften en toezeggingen. Tot die beloftes en toezeggingen als hij de volgende president van de Verenigde Staten wordt, behoren een nieuw onderwijsprogramma van 33 miljard gulden en een nieuw banenplan dat op z'n minst 15 miljard gulden zal kosten.

CONCURREREN

Walter Mondale heeft tot grote instemming van de vakbeweging gesproken over het subsidiëren van Amerikaanse industrieën die moeten concurreren met door de overheid gesteunde buitenlandse bedrijven. En beloofd tegenover buitenlandse handelssubsidies Amerikaanse handelssubsidies te stellen. Hij heeft toegezegd als president een opmerkelijk aantal zwarten en vrouwen te benoemen op belangrijke posten en een van 's lands grootste belangengroepen, de bejaarden, beloofd hun ouderdomspensioen niet in te korten. Er zijn er al genoeg die vinden dat Walter Mondale hierin veel te ver is gegaan. En dat hij juist door president Reagan te beschuldigen van verregaande beloftes die hij nooit kan waarmaken, vergeleken kan worden met de bekende pot die de ketel verwijt dat hij zwart ziet. Onder hen bevindt zich zijn rivaal voor de Democratische benoeming Fritz Hollings, die met scherpe tong opmerkte: „Mijn vriend vice-president Mondale is het een schoothond. Hij doet precies wat er van hem gevraagd wordt en likt elke hand en is daarom erg geliefd". Een uiterst sarcastische opmerking, die getuigt van de diepe frustraties over het kennelijke succes dat Walter Mondale bij de speciale belangengroepen heeft geboekt. Het blijft echter twijfelachtig of die steun ook tot werkelijke verkiezingsprocess zal leiden. Het mag dan waar zijn dat de belangengroepen zich naar buiten fel tegen de regering-Reagan keren, een garantie dat hun leden dienovereenkomstig zullen stemmen, is er niet.

Een onderzoek van Gallup heeft bijvoorbeeld aangetoond dat de leden van de vakbeweging voor een bepaalde kandidaat, lang niet door alle leden wordt overgenomen. Niettemin staat vast dat Walter Mondale ook door deze steun nu de grote favoriet is voor de Democratische nominatie. Als men dat in het kamp van president Reagan een gunstige ontwikkeling vindt, rijst natuurlijk de vraag waarom? En komt men al gauw bij de persoon van de man die nu zo'n kwart eeuw in de politiek zit, daardoor gehard en ervaren is, en genoeg slagvaardig en bedreven om indruk te maken. Maar tot nu toe ontbreekt volgens de kenners het charisma, de greep op het grote publiek die beslist nodig zal zijn om bijvoorbeeld de grote communicator Ronald Reagan op niveau partij te kunnen geven.

KEURIG

Wie is Walter Mondale eigenlijk? Wat gaat er in hem om en wat drijft hem, behalve dan de heilige ambitie om nu de top te bereiken en president van de Verenigde Staten te worden? Op deze vragen wordt nu door het langzaam aanzwellende legioen van verkiezingsjournalisten weer verbeten storm gelopen en net als bij vorige gelegenheden met weinig succes. En wat hebben ze niet al geprobeerd. We weten in ieder geval wel dat Walter Mondale zich nooit in het openbaar vertoont zonder eerst keurig zijn haar te kammen en zijn colbert of overjas dicht te knopen. Hij zal zich nimmer laten fotograferen met zijn leesbril op, een glas of sigaar in de hand. Zo gauw er ook maar een camera in de buurt komt, is er bij Walter Mondale plotseling sprake van een soort verstijving, waarin hij krampachtig nastreeft om toch vooral waardig en fatsoenlijk over te komen. Zij die hem kennen, weten dat er ook een andere Walter Mondale is. Een vlotte, innemende verschijning vol speelse grappen.

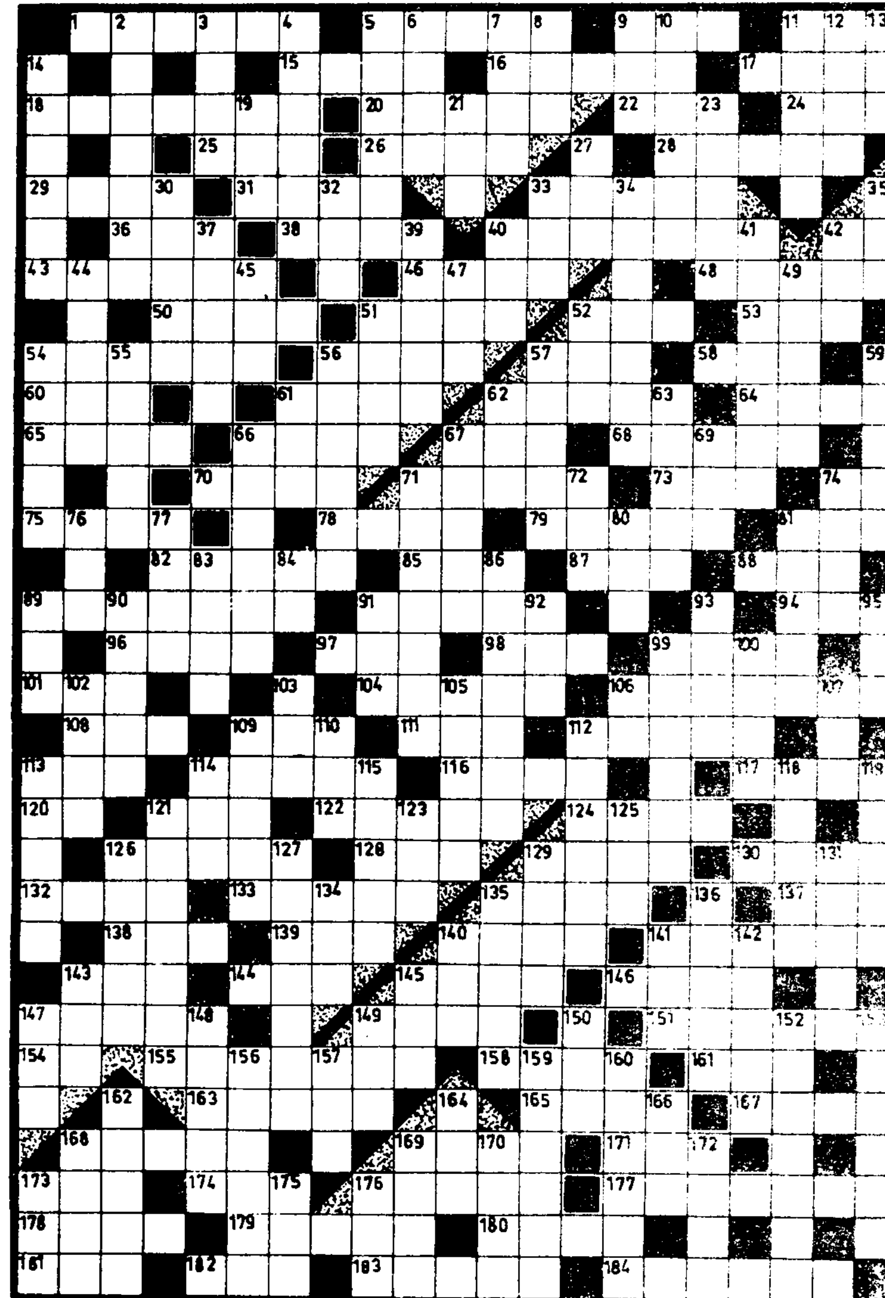
Maar dat alleen als de camera's en de notitieboekje zijn opgeborgen. Tot pure wanhoop van zijn verkiezingsstaf, die zich over zijn image wel degelijk zorgen maakt en de jonge mediaconsulent, Roy Spence uit Texas opdracht heeft gegeven om daar in een speciale advertentiecampagne van ruim zeven miljoen gulden iets aan te doen. Walter Mondale is en blijft de man die gedreven praat over armoe en ellende, terwijl hij met geen woord rept over de grote crisistijd, toen hij als hongerige tiener wat bij moest verdienen door bij trouwerijen te zingen en groente aan de deur te verkopen.

HOEKSTEEN

Net als premier Reagan houdt Mondale een warm pleidooi voor het gezin, dat ook hij als de hoeksteen van een sterke natie beschouwt. Maar ook al staat zijn vrouw Joan met een brede glimlach naast hem, geen woord over haar, hun 27-jarige huwelijk en hun drie kinderen. Privacy is een eerste vereiste voor de man, die als de zoon van een eenvoudige dorpsdominee uit zuidelijk Minnesota werd geboren. En daarvan duidelijk het stempel heeft meegekregen. Persoonlijk conservatief, politiek liberaal en vooral sterk in het beteugelen van emoties. Mondale, die rechten heeft gestudeerd, staat er bij ook als knap en intelligent en volgens politieke maatstaven als zeer belezen. De historicus Barbara Tuchman, met wie hij zeer bevriend is, selecteert voor hem de lectuur. Per dag niet meer dan een slappe whisky en een paar sigaren. Walter Mondale geldt als een sober man. Negen jaar geleden overwoog hij in de slag te gaan voor het Amerikaanse presidentschap, maar had er tenslotte de tijd en de inzet niet voor over. De voormalige senator van Minnesota heeft dat nu beslist wel. De man die hij destijds als senator van Minnesota opvolgde, zijn mentor en vriend, wijlen vice-president Hubert Humphrey heeft zich destijds wel eens afgevraagd of Walter Mondale wel 'het ware vuur in de buik' heeft om president van de Verenigde Staten te worden. De Mondale van toen is nu duidelijk anders. Maar niet alle twijfels zijn verdwenen.

Tot zover Haye Thomas in de Haagsche Courant.

Amigoe kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. feestmaaltijd; 5. walm van een lamp; 9. Europeaan; 11. vestibule; 15. Arabisch hoofd; 16. opbrengst; 17. Russisch schiereiland; 18. plaats in Limburg; 20. aanvankelijk; 22. schaakterm; 24. kledingstuk; 25. onbepaald voornaamwoord; 26. nauwe opening; 28. wereld; 29. toegankelijk; 31. insekt; 33. plaats in Utrecht; 36. viervoeter; 38. deel van een boom; 40. roeiwedstrijd; 42. monnikskleed; 43. vreemde munt; 46. godheid; 48. plaats in Duitsland; 50. teken; 51. plaats in Friesland; 52. kunsttaal; 53. boom; 54. vissersvaartuig; 56. erkentelijkheid; 57. honingdrank; 58. Engelse drank; 60. ik; 61. ver(in samenstellingen); 62. vent; 64. werelddeel; 65. vreemde munt; 66. deel; 67. scharnier; 68. plaats in Limburg; 70. bergplaats; 71. af en toe; 73. slaapplaats; 74. lidwoord; 75. veldvrucht; 78. hetzelfde; 79. eetgerei; 81. droog; 82. vol kieren; 85. belemmering; 87. gestold vleesnat; 88. pad; 89. te paard; 91. deel van effect; 94. dwaas; 96. koraaleiland; 97. bete; 98. deel van de hals; 99. tijdelijk gebruik; 101. hijswerktuig; 104. rivier in België; 106. militair; 108. deel van een schip; 109. vreemde munt; 111. smalle plank; 112. afgesloten stand; 113. onderwereld; 114. schrijflijn; 116. uitroep van vreugde; 117. schoollokaal; 120. voortvarend; 121. lichaamsdeel; 122. Ind. eiland; 124. familielid; 126. getakte horens van een hert; 128. vat; 129. vlug; 130. opgeld; 132. reus; 133. tijdelijke verdaging; 135. bridgeterm; 137. voegwoord; 138. voorzetsel; 139. voorzetsel; 140. veldvrucht; 141. plaats in Gelderland; 143. vogel; 144. hul; 145. slim; 146. pit; 147. Europees land; 149. honingdrank; 151. wijnsoort; 154. vluchtig; 155. lastig, moeilijk; 158. vrucht; 161. drinkgerei; 163. vis; 165. gebak; 167. graad; 168 Chr. feest; 169. kleine ronde pruimesoort; 171. klein vertrek; 173. bedorven; 174. Ned. rivier; 176. aardappel; 177. plaats in Limburg; 178. bijb. figuur; 179. boomvrucht; 180. beginstreep; 181. voorzetsel; 182. hoge berg; 183. Ind. hangmat; 184. Europese taal.

VERTICAAL: 2. plaats in N-Afrika; 3. bedaard; 4. balspel; 5. Spaans gebergte; 6. sport van een ladder; 7. windrichting; 8. insekt; 9. boom; 10. lichaamsdeel van een dier; 11. bende; 12. Ind. plant; 13. vernis; 14. kleverige vloeistof; 19. water in Utrecht; 21. veerkracht; 23. familielid; 27. spinneweb; 30. ijverig; 32. wandversiering; 33. oude vrouw; 34. waardepapier; 35. streep; 37. hoofddeksel; 39. rivier in Frankrijk; 40. belemmering; 41. Ned. eiland; 42. zwarte, kleverige stof; 44. lofspraak; 45. houding; 47. plotseling trekkende beweging; 49. water in Noord-Brabant; 51. mestvocht; 52. Europeaan; 54. soort stof; 55. opera van Puccini; 56. telwoord; 57. vogel; 59. insekt; 61. stapel; 62. toiletartikel; 63. schotschrift; 66. kleurstift; 67. uitspansel; 69. troefkaart; 71. plaats in Groningen; 72. ogenblik; 74. bestuurder van Venetië; 76. wees gegroet; 77. plezier; 80. geneesmiddel; 81. schermwapen; 83. Ezau; 84. voorzetsel; 86. plaats in Zuid-Holland; 89. soort slede; 90. pook; 91. hoeveelheid; 92. ontkenning; 93. eenh. v. elektr. spanning; 95. waterdiepte; 99. weekdier; 100. schilderij; 102. rivier in Duitsland; 103. afscheiding; 105. ontvangkamer; 106. vogel; 107. eerste vrouw; 109. strijdmacht; 110. weldoorvoed; 112. hondehok; 113. ligplaats v. schepen; 114. onbehouwen; 115. inhoudsmaat; 118. biersoort; 119. zonnescherm; 121. schoolonderricht; 123. sporeplant; 125. water in Utrecht; 126. etensketeltje; 127. plaats in België; 129. armzalige steeg; 131. onbepaald voornaamwoord; 134. klein vertrek; 135. vis; 136. gerief; 140. paardje; 141. persoonlijk voornaamwoord; 142. bijbelse plaats; 143. spelonk; 145. vogeleigenschap; 147. schicht; 148. plant; 149. laag; 150. pausennaam; 152. schouderbelegsel; 153. keelaandoening; 156. schouwspel; 157. lichaam; 159. vogel; 160. richting; 162. manndier; 164. een weekdier; 166. Ind. chinees; 168. houding; 169. Ind. eiland; 170. schaapkameel; 172. rivier in Beieren; 173. knaagdier; 175. vogel; 176. hoofddeksel.

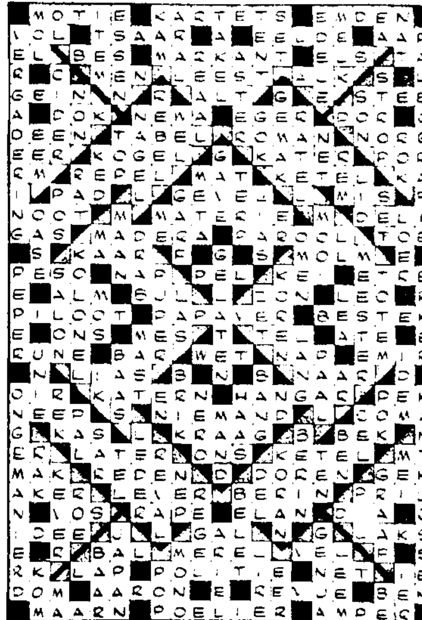
Amigoe-puzzel

UIT HET grote aantal inzendingen van deze Amigoe- kruiswoordpuzzel van twee weken geleden is uiteindelijk als gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

B. Rigaud
Rooi Catootjeweg 7
Curaçao

De winnaar kan zijn prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe op Scherpenheuvel.

De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

Oplossingen moeten ingediend zijn vóór 14 maart 1984 en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL. Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Gouverneur N. Debrotweg z/n. t.n.v. de heer Hubert Linkels.

BIDDEN

Velen bidden weinig
met het smoesje
dat velen teveel bidden
en te weinig doen
ik zou zeggen
laat al die „te"s weg
en bid veel
en doe niet weinig

ONDER EEN SPREKENDE kop in vetdruk "FKP krijgt geldschieters mee" met erboven nog "Samenwerking Overheid en Private Sektor in financiering huizenprojekten" werd in de Amigoe van 14 februari jl. op pag. 3 uitvoerig verslag gedaan van deze samenwerking en het resultaat ervan, te weten de gesloten overeenkomst tussen enerzijds een Consortium van elk der lokaal opererende banken, verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen, en anderzijds de FKP/FFP. (FKP staat voor de Stichting voor Volkswoningbouw en -beheer; de FFP voor de Stichting ter financiering van Volkswoningen.)

De twee partijen, althans hun respektieve woordvoerders, toonden zich zo ingenomen met het resultaat van de samenwerking, dat de woordvoerder van de geldschieters, de direkteur van de Maduro & Curiel's Bank, sprak van "een histories moment" dat was aangebroken, terwijl de woordvoerdster namens de FKP, de MAN- gedeputeerde voor Volkshuisvesting waagde te spreken van "eerste stappen in de richting van zoveel mogelijk self- reliance" en zelfs van "een nieuw tijdperk van fundamentele veranderingen".

Opmerkelijk genoeg gaven de oppositiebladen geen kritiek op deze samenwerking. Was het soms omdat dan omwille van de voorgewende "objektiviteit" niet alleen de MAN- gedeputeerde bekritiseerd moest worden, maar ook het Consortium en zijn maar al te machtige woordvoerder?

KOSHER

De overeenkomst tussen voornoemde partijen biedt voldoende grond voor kritiek eerder dan voor een jubelstemming. Voor de gedeputeerde en de pers was het blijkbaar allemaal "kosher", d.w.z. een reine zaak, zonder smetten. Men mag zich echter afvragen of hier niet sprake was van "window dressing" en "image building" tegen minimale kosten van de zijde van de geldschieters in het algemeen en hun woordvoerder in het bizonder. Kan bij deze overeenkomst wel worden gesproken van "een sosiale handreiking" door het Financieringskapitaal aan de minder draagkrachtige aspirant-huurders en -kopers van een volkswoning, zoals betrokkene(n) het willen doen voorkomen? Vormt de overeenkomst een reële basis voor een ontwikkeling naar "self- reliance" ofwel lokale bekostiging van volkswoningbouw en andere projekten van groot sosiaal- ekonomies belang? Kortom, dekt de vlag de lading wel?

Antwoorden op deze vragen geven een waarheidsgetrouwer beeld van de inhoud en strekking van de in rekordtijd bezegelde samenwerking. Op grond daarvan kan de rol van de betrokkenen als vertegenwoordigers van bepaalde maatschappelijke krachten of groeperingen juister worden beoordeeld. Juister, dat is ontdaan van de ideologies gekleurde "mantel der broederschap", waarmee de anders ontnuchterende werkelijkheid aan het publieke oog wordt onttrokken, nl. dat van het grotere voordeel voor de sterkste partij in een ongelijke (machts)relatie.

Want, het blijkt een feit dat de meeste van de elf deelnemende financieringsinstellingen bizonder weinig "geven", terwijl zij allen er veel voor terug eisen van de tegenpartij, de FKP/FFP. Dus, indirekt van dezelfde minder draagkrachtigen onder de bevolking die zij beweerdelijk "sosiaal" de hand reiken.

ACHTERGROND

De strukturele betekenis van de overeenkomst, dat is haar betekenis (of gebrek eraan) in termen van leniging van de volkswoningnood en in termen van duurzaamheid of kontinuiteit van de bouwstroom, wordt aangegeven door faktoren als de grootte van de woningbehoefte onder de minder draagkrachtigen, het aantal goedkope woningen dat met de verstrekte lening kan worden gebouwd, de huur- en koopprijzen die resulteren uit de voorwaarden aan de lening verbonden, en de periode gedurende welke gegarandeerd sprake zal kunnen zijn van bouwaktiviteiten.

Tegen de achtergrond van een bij de FKP geregistreerde behoefte van bijna 7.000 gezinnen aan een voor die gezinnen betaalbare huur- of koopwoning (resp. ca. 5.000 en 2.000 stuks), welk aantal inschrijvingen maandelijks toeneemt met ca. 150, vormt de financiering van de bouw van ca. 70 nieuwe woningen niet meer dan een druppel op de gloeiende plaat van de grote en groeiende behoefte aan betaalbare woningen bij de minder draagkrachtigen in de lagere inkomenskategorieën. Om van die behoefte bij de meer-, maar nog onvoldoende draagkrachtigen in de middeninkomens- kategorieën hier niet te spreken. Wanneer men vervolgens let op het effekt van de te betalen interest van per saldo gemiddeld 11,5%, niet de gepubliceerde 10%, blijkt dat te zijn een beperking van de financiële mogelijkheden van de FKP/FFP om behoeftige gezinnen te helpen, terwijl de huren en koopprijzen van woningen voor de wat meer draagkrachtigen hoger zullen uitvallen dan het geval zou zijn geweest bij een aanzienlijk lager, "sosialer" rentepersentage van zeg 5 1/2 à 6 1/2 % per jaar.

De eerste konklusie naar aanleiding van de bejubelde overeenkomst moet dan ook luiden, dat zeer weinigen geholpen zullen kunnen worden met de verstrekte lening van drie- en- eenhalf miljoen gulden. Iets is niet altijd en in alle opzichten beter dan niets, zoals hierna wordt aangetoond.

BEDOELING

De voorstelling in de pers, dat het een lening betreft van in totaal driemaal 3,5 miljoen gulden verspreid over drie achtereenvolgende jaren, is in strijd met de desbetreffende bepaling in de officiële Akte van Borgtocht en Algemene Akte van Cessie van Vorderingen.

Punt één van dit dokument spreekt van "een geldlening in totaal NAf.3.500.000,— die de kredietinstellingen verlenen aan FKP", waarvoor de FFP zich tot borg stelt, zulks "totdat — ook na eventuele verlenging — de laatste dier geldleningen geheel zal zijn afgelost".

Ook in de bijgaande brief van de elf leden van het Consortium aan de FKP wordt een driejarig financieringsplan van 10,5 miljoen gulden niet genoemd. Van een vooraf vastgelegde, gegarandeerde lening van een dergelijk bedrag voor een dergelijke periode is dan ook geen sprake. De bedoeling daartoe kán zijn uitgesproken, en dan nog onder voorbehoud.

Moeten volkswoningbouwprojekten nu gaan afhangen van niet- bindende, vage voornemens, die tevens de schijn wekken van meer beloven dan eigenlijk ter beschikking te willen stellen voor "sosiale woningbouw", zoals zij het zelf noemen? Het bedrag van 3,5 mln. gld. dat nu geleend wordt aan de FKP schrompelt als het ware ineen tot een aalmoes, tot kruimels van de rijkeman's tafel, wanneer men het vergelijkt met het totaalbedrag, dat door alle financieringsinstellingen in een enkel jaar op Curaçao aan partikulieren werd uitgeleend voor de bouw- en aankoop van woningen en als bedrijfskredieten.

MINIMAAL

Cijfers van het CBS, ontleend aan het openbaar register van het Centraal Hypotheekkantoor, wijzen uit dat de 3,5 miljoen gulden van de elf kredietverleners zegge en schrijve 3,1% (drie komma één prosent) moet hebben uitgemaakt van de in 1982 op Curaçao nieuw ingeschreven hipoteken ter waarde van 113 miljoen gulden; dit is exclusief de scheepshipoteken in dat jaar ter grootte van 187 miljoen gulden. Deze lening aan de FKP zou in 1981 een nog lager persentage van de nieuw ingeschreven hipoteken in dat jaar hebben gevormd, omdat in 1981 het hoogste bedrag aan hipoteken werd geregistreerd van alle voorgaande en volgende jaren. De reeds lage tot minimale persentages moeten nog eens worden gehalveerd wanneer de totaalbedragen van alle soorten leningen verstrekt door alle financierings- instellingen op het eiland in die jaren in de vergelijking worden betrokken.

O. Geld- en kredietwezen (vervolg)	bron: CBS Statistische Mededelingen 1983							41
	Hypotheken (incl. scheepshypotheken)							
	Nieuwe inschrijvingen × f 1000		Doorhalingen × f 1000		Ingeschreven hypotheken (per ultimo)			
					Aantal		Bedrag × f 1000	
	Curaçao	Aruba	Curaçao	Aruba	Curaçao	Aruba	Curaçao	Aruba
	89	90	91	92	93	94	95	96
1972	66 938	13 179	30 377	6 211	6 550	2 078	258 601	52 885
1973	230 670	30 268	20 032	4 485	6 734	2 236	469 237	78 667
1974	171 555	14 482	67 454	6 243	7 004	2 399	573 338	86 906
1975	67 895	39 477	123 439	23 332	7 206	2 611	517 797	103 052
1976	147 378	18 684	60 679	5 968	7 532	2 818	604 495	115 770
1977	282 759	50 306	122 062	32 029	8 026	2 924	765 193	134 044
1978	220 708	51 473	146 100	23 881	8 621	3 134	839 800	161 636
1979	128 455	47 773	93 271	13 420	8 970	3 421	874 984	195 989
1980	168 075	46 690	163 270	17 447	9 433	3 728	879 791	225 231
-1981	540 682	128 744	139 247	19 864	10 026	4 203	1 281 225	334 111
1982	300 170	62 944	349 227	25 404	10 606	4 571	1 232 170	371 651

Het beeld van een minimale bijdrage aan de volkswoningbouw door de elf financierings- instellingen tezamen geldt evenzeer voor de bijdrage van de grootste der lokale kredietverleners afzonderlijk, de MCBank. Afgemeten aan het totaalbedrag dat zij zou hebben verstrekt aan nieuwe leningen in 1982, beloopt haar bijdrage van 0,4 miljoen gulden een half prosent van de betreffende 78 (achtenzeventig) miljoen gulden. Van de door de MCBank in 1982 gefinancierde nieuwe hipotheken alleen ten bedrage van naar schatting 35 miljoen gulden of meer zal haar lening aan de FKP rond één prosent hebben bedragen. Van "e banko amigu, e banko di nos tur" moet men het tot nu toe niet hebben voor de financiering van de volkswoningbouw. Overigens, van de andere banken zo mogelijk nog minder.

(Zie MCB-tabel elders op deze pagina)

Voornoemde feiten leiden tot de tweede konklusie, te weten: Bij de partikuliere financierende instellingen heeft de leniging van de nood aan goedkope, betaalbare woningen nimmer, — ook nu niet —, daadwerkelijk enige prioriteit genoten. Men kan met zekerheid daaraan toevoegen, dat zulks ook in de toekomst niet het geval zal zijn.

Het bestaande kapitalisties financieel- ekonomies sisteem schrijft namelijk maksimalisatie van de winst dwingend voor op straffe van inboeten aan relatieve macht op de (geld)markt. Deze wet van het sisteem sluit kommersialisering uit van sosiale behoeften van mensen met onvoldoende koopkracht, en daarmee in prinsipe én in de praktijk ook kredietverlening ten behoeve van die minderdraagkrachtigen. Althans op een schaal van enige strukturele betekenis.

KOMMERSIE

Kommersialisering op zeer beperkte schaal van de behoefte aan volkswoningen bevestigt deze regel, getuige de geringe grootte, de hoge prijs en de beperkte duur van de lening die aan de FKP is verstrekt. In hoeverre nu verschillen de voorwaarden aan die lening verbonden van "normale", kommersiële voorwaarden verbonden aan woningkredieten die worden verstrekt aan individuele burgers?

Ter vergelijking dienen hierna enkele gegevens omtrent rentepersentage, looptijd, boetebeding en garantie op de betaling van rente en aflossing. Het rentepersentage bij de lening aan de FKP is gesteld op 10% per jaar, met dien verstande echter dat na vijf jaar het rentepersentage wordt aangepast aan "de alsdan geldende algemene rentevoet". In de praktijk betekent dit een verhoging van het rentepersentage na die vijf jaar. Vandaar dat het werkelijke rentepersentage op 11,5% wordt geschat.

Het rentepersentage voor niet- "sosiale woningbouw" bedraagt heden 11,5% en maximaal 13% per jaar met de mogelijkheid zelfs, dat de 11,5% binnenkort wordt verlaagd tot een persentage lager dan 11%, zij het niet bij een partikuliere financierende instelling.

Bovendien is hier niet sprake van een zogeheten "bouwkrediet- op- afroep" waarbij slechts rente wordt betaald over het deel van de lening dat feitelijk is opgenomen. De onderhavige konstruktie is er een die de FKP verplicht rente te betalen over het totaalbedrag van de lening ingaande de datum van aanvaarding ervan, ongeacht of er nu tendele gebruik van is gemaakt.

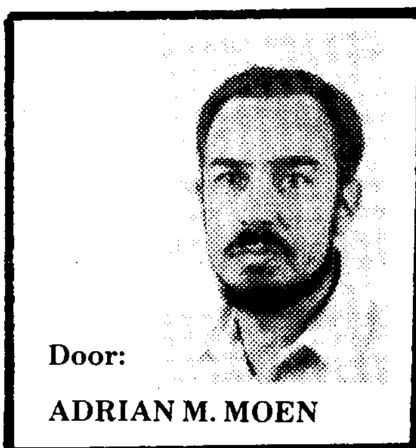
Zoveel gunstiger, of minder ongunstig dan het toegepaste kommersiële rentepersentage op individuele woningkredieten is het rentepersentage op de lening aan de FKP niet. Noch is dit het geval met de wijze van toepassing. De FKP moet het volle pond betalen, vanaf het begin.

Even ongunstig, zoniet ongunstiger steekt de looptijd van tien jaar, die geldt voor de lening aan de FKP, af tegen de kommersieel niet- ongebruikelijke looptijd van 15 jaar en meer voor leningen ten behoeve van individuele woningbouw of -aankoop.

Gelijk aan die in een kommersiële overeenkomst, is het in de overeenkomst opgenomen boetebeding, dat een extra- interest oplegt van één prosent per maand bij het niet stipt voldoen van de annuïteiten op de aangegeven vervaldata.

Ongunstiger tenslotte is de geëiste garantie- van- 100% plùs het afstand doen door de FFP van al haar vorderingen op derden (Akte, art.6 en Brief, punt 7) plùs de toestemming van het Consortium voor kredietopname bij andere financieringsinstellingen gedurende de looptijd van de verstrekte lening. Dermate overtrokken zouden deze extragarantie eisen zijn, dat minstens één vertegenwoordiger van een der elf geldschieters, níet die van de MCBank, deze eisen "teveel van het goede" vond.

De derde konklusie die men naar aanleiding van deze geroemde samenwerking tussen private en partikuliere sektor kan trekken is, dat lokale partikuliere financieringsinstellingen, — om met de woorden van

Door:
ADRIAN M. MOEN

het Consortium te spreken —, "hun diensten verlenen aan de sosiale woningbouw", wanneer:

(1) de kapitalistiese praktijk van de winstmaksimalisatie niet noemenswaardig wordt aangetast,

(2) hun "eigen risiko", een zgn. kenmerkend aspekt van het vrije ondernemerschap, in de praktijk volledig wordt uitgesloten, en

(3) de finansiële bijdrage beperkt blijft tot een niet meer dan simbolies deel van de financieringsmiddelen in hun beheer.

BETEKENIS

Na voorgaande toetsing van de schijn aan de werkelijkheid zal het niemand meer hoeven te verbazen, dat de overeenkomst tussen het Consortium en de FKP/FFP in rekordtijd van ca. één maand tot stand is gekomen, en dat de MCBank- direkteur de loftrompet steekt over dit voorbeeld van samenwerking. Door de financieringsinstellingen werd weinig of niets "ingeleverd", terwijl de FKP in de gegeven omstandigheden prakties geen andere keus had dan omwille van enige kontinuïteit in de bestrijding van de behoefte aan volkswoningen en omwille van het behoud van een stuk werkgelegenheid een hoge prijs te betalen in termen van geld én zeggenschap. Het "histories moment" van de woordvoerder namens het Consortium moet danook betrekking hebben op een aanzet tot "uitlevering" van de FKP/FFP aan het lokaal opererende financieringskapitaal, níet op "eerste stappen in de richting van zoveel mogelijk self- reliance", zoals de gedeputeerde van Huisvesting het abusievelijk stelde.

Vooralsnog moet men uitsluiten dat die uitlevering van de FKP/FFP de bedoeling is van haar direkteur en de gedeputeerde, die mèt de MCBank- direkteur de eerste verantwoordelijken zijn voor de inhoud en strekking van de gesloten overeenkomst. De eerstgenoemden hebben met hun onterecht entousiaste uitspraken echter wel blijk gegeven van een schadelijke onwetendheid omtrent de aard en het funktioneren van het kapitalistiese sisteem. Helaas is dit niet vreemd aan progressievere sosiaal- demokraten en hun dito kristelijke politieke geestverwanten op Curaçao en elders in de wereld.

Let wel. Voorgaande kritiek op de gesloten overeenkomst, — welke overeenkomst mede gerechtvaardigd zou zijn als het spierinkje om de kabeljauw van Nederlandse ontwikkelingshulp te vangen — keert zich niet tegen lokale financiering van volkswoningbouw als zodanig. Integendeel. Lokale bekostiging van sosiale en andere projekten met kollektieve urgentie zou sentraal moeten staan in de planning en politiek van de Overheid. De nu verstrekte lening en de eraan verbonden voorwaarden echter bieden geen reële mogelijkheid tot een ontwikkeling naar deze "self- reliance", en wel omdat het krediet veel te klein is, het rentepersentage veel te hoog, de looptijd veel te kort en de garantie- voorwaarden veel te ingrijpend zijn.

ALTERNATIEF

Ofschoon het geld waarmee de direkties van de banken, verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen projekten financieren grotendeels toebehoort aan derden, merendeels minder en meer draagkrachtige loonafhankelijke spaarders, handelen deze heren ermee volgens prioriteiten, waarden en normen die niet noodzakelijkerwijs in overeenstemming zijn met kollektieve belangen van diezelfde loonafhankelijke bevolking. Een levensgroot bewijs hiervan vormt o.a. het (voort)bestaan van de grote kwantitatieve en kwalitatieve woningnood.

Een eerste vereiste voor een ontwikkeling naar werkelijke self- reliance ofwel van lokale bekostiging van projekten van struktureel belang wordt danook gevormd door een ingrijpende en duurzame beperking, níet uitbreiding van de reeds disproportionele invloed van het partikuliere financieringskapitaal op de richting en het tempo van ontwikkeling in onze samenleving. De wettig gekozen vertegenwoordigers van het volk in Regering en Parlement, níet de vertegenwoordigers of eksponenten van partikuliere financieringsinstellingen, zouden de dienstbaarheid van de kredietinstellingen aan de ontwikkeling van onze samenleving moeten bepalen. Middels wettelijk bindende bepalingen zouden de financieringsinstellingen onder andere verplicht moeten worden om tegen lage rente en lange looptijden een bepaald persentage van de in hun beheer zijnde gelden ter beschikking te stellen voor realisering van welvaartvergrotende en welvaartverdelende projekten, b.v. en kontinue bouwstroom van toereikende omvang, waarmee een bedrag gemoeid zou zijn van ca. vijftig miljoen gulden in vijf jaar. Het rentepersentage zou gelijk kunnen zijn aan de 5 1/2 à 6 1/2 % per jaar, die de banken betalen voor de gelden die zíj lenen van de lokale bevolking in de vorm van door haar gespaard inkomen.

Waarom zouden de banken en andere financiële instellingen een veel hogere prijs mogen eisen voor geld dat zij zelf lenen van de lokale bevolking tegen een lage prijs, wanneer die bevolking, in casu minder draagkrachtigen, via de FKP een deel van dat geld wil lenen voor niet- kommersiële doeleinden zoals voorziening in de fundamentele behoefte aan adekwate behuizing? Een hoge prijs van 13 % per jaar hebben de banken en dergelijke wel weten te aanvaarden voor het uitlenen van spaargelden aan de Overheid, dus indirekt aan de bevolking welke die spaargelden heeft opgebracht. Uiteindelijk leende de bevolking op deze wijze haar eigen spaargeld terug tegen een tweemaal hogere prijs dan zij er zelf door de banken voor betaald krijgt.

Als gevolg van het bestaande politiek- ekonomies sisteem van partikuliere eigendom van maatschappelijke produktiemiddelen, produktie van goederen en diensten omwille van maksimalisatie van de winst, regulering van de investeringen en de produktie door de koopkrachtige vraag en het nog machtiger aanbod, toeëigening door de kapitaalbezitters van de meerwaarde van de arbeid van de loonafhankelijken, etc. mag de loonafhankelijke bevolking van wie vooral degenen met minder koopkracht letterlijk en figuurlijk de prijs betalen voor het funktioneren van dit sisteem. Die prijs drukt zich uit in werkloosheid, woningnood, ondervoeding; kortom armoede en ontbering met de daarmee verband houdende sosiale spanningen en konflikten, die zich onder andere uiten in delikten tegen lijf en goed, waarvoor de MCBank- direkteur zich eksplisiet bevreesd toonde.

Indien nu de gekozen vertegenwoordigers van loonafhankelijke groeperingen bij de MAN- partij niet alsnog daadwerkelijk een duurzame verandering entameren in dit dis- in dit a-sosiale sisteem, zullen zij bevestigen niet linkser te zijn dan de "volksvertegenwoordigers" bij de andere partijen in de regel rechts zijn.

Highlights of Consolidated Position	Maduro & Curiel's Bank N.V. Affiliated with The Bank of Nova Scotia Toronto, Canada			
		1982	1981	1980
Total Assets	NAf.*	820,748,000	739,647,000	660.071.000
Deposits		677,356,000	618.238.000	530.021.000
Loans		506,637,000	428.568.000	363.576.000
Capital Funds		60,029,000	52,563,000	44.924.000
1984	lening t.b.v. volkswoningbouw : NAf. 0,4 mln.			

